

**SPRAWOZDANIE
NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA
z BADANIA ROCZNEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO**

*Dla Zebrania Przedstawicieli
i Rady Nadzorczej
Kujawsko - Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego*

Opinia

Przeprowadziliśmy badanie rocznego sprawozdania finansowego **Kujawsko-Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego** (zwanego dalej Bankiem) z siedzibą przy ul. Żabiej 6, 87 - 800 Włocławek, na które składają się:

- wprowadzenie do sprawozdania finansowego;
- bilans sporządzony na dzień 31 grudnia 2018 roku,
- zestawienie pozycji pozabilansowych na dzień 31 grudnia 2018 roku,

oraz sporządzone za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 roku:

- rachunek zysków i strat,
- zestawienie zmian w kapitale własnym,
- rachunek przepływów pieniężnych,
- dodatkowe informacje i objaśnienia do sprawozdania finansowego.

Naszym zdaniem roczne sprawozdanie finansowe:

- przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej Banku na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz jego wyniku finansowego i przepływów pieniężnych za rok obrotowy zakończony w tym dniu, zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości („ustawa o rachunkowości”) oraz przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości,
- jest zgodne co do formy i treści z obowiązującymi Bank przepisami prawa oraz jego statutem,
- zostało sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych zgodnie z przepisami rozdziału 2 ustawy o rachunkowości.

Niniejsza opinia jest spójna ze sprawozdaniem dodatkowym dla Komitetu Audytu, które wydaliśmy dnia 13 kwietnia 2019 roku.

Podstawa opinii

Nasze badanie przeprowadziliśmy zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Badania w wersji przyjętej jako Krajowe Standardy Badania przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów („KSB”) oraz stosownie do ustawy z dnia 11 maja 2017r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich i nadzorze publicznym („ustawa o biegłych rewidentach”) oraz Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylające decyzję Komisji 2005/909/WE („rozporządzenie UE”). Nasza odpowiedzialność zgodnie z tymi standardami została dalej opisana w sekcji naszego sprawozdania „Odpowiedzialność biegłego rewidenta za badanie sprawozdania finansowego”.

SPRAWOZDANIE
NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA
z BADANIA ROCZNEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Niezależność

Jesteśmy niezależni od Banku zgodnie z Kodeksem etyki zawodowych księgowych Międzynarodowej Federacji Księgowych („Kodeks IFAC”) przyjętym uchwałami Krajowej Rady Biegłych Rewidentów oraz z innymi wymogami etycznymi, które mają zastosowanie do badania sprawozdań finansowych w Polsce. Wypełniliśmy nasze inne obowiązki etyczne zgodnie z tymi wymogami i Kodeksem IFAC. W trakcie przeprowadzania badania kluczowy biegły rewident oraz firma audytorska pozostali niezależni od Banku zgodnie z wymogami niezależności określonymi w ustawie o biegłych rewidentach oraz w rozporządzeniu UE.

Uważamy, że dowody badania, które uzyskaliśmy są wystarczające i odpowiednie, aby stanowić podstawę dla naszej opinii.

Kluczowe sprawy badania

Kluczowe sprawy badania są to sprawy, które według naszego zawodowego osądu były najbardziej znaczące podczas badania sprawozdania finansowego za bieżący okres sprawozdawczy. Obejmują one najbardziej znaczące ocenione rodzaje ryzyka istotnego zniekształcenia, w tym ocenione rodzaje ryzyka istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem. Do spraw tych odnieśliśmy się w kontekście naszego badania sprawozdania finansowego jako całości oraz przy formułowaniu naszej opinii oraz podsumowaliśmy naszą reakcję na te rodzaje ryzyka, a w przypadkach, w których uznaliśmy za stosowne przedstawiliśmy najważniejsze spostrzeżenia związane z tymi rodzajami ryzyka. Nie wyrażamy osobnej opinii na temat tych spraw.

Kluczowa sprawa badania	Jak nasze badanie odniosło się do tej sprawy
Wystąpienie przesłanek utraty wartości posiadanych przez Bank akcji SGB – Bank S.A. W połowie roku 2018 Agencja ratingowa EuroRating obniżyła rating kredytowy nadany bankowi SGB-Bank S.A. Ponadto SGB-Bank S.A. poinformował swoich akcjonariuszy, że według wstępnych nieaudytowanych wyników rok 2018 zakończy ze stratą bilansową. Punkt 4 p.pkt 3 poz. e informacji dodatkowej. Punkt IX p.pkt 1a Sprawozdania z działalności Banku	Nasze procedury badania obejmowały: • Omówienie sytuacji finansowej SGB-Bank S.A. z Zarządem banku badanego, • Zapoznanie się z przygotowanym przez Bank testem na utratę wartości aktywa (akcje SGB-Bank S.A.), w oparciu o metodę porównania wartości nabycia posiadanych akcji z wartością aktywów netto. W tym, przeprowadzenie analizy poprawności identyfikacji przez Bank przesłanek utraty wartości, krytyczną ocenę założeń oraz danych wejściowych przyjętych do szacunków i weryfikację poprawności obliczeń. • Sprawdzone założenia oraz poprawność szacunków Zarządu.
Ryzyko błędnej (zawyżonej) wyceny wartości bilansowej ekspozycji kredytowych. Sporządzone błędną klasyfikacją ekspozycji kredytowych i w konsekwencji zaniżeniem poziomu utworzonych rezerw celowych i odpisów aktualizujących lub błędnym uwzględnieniem zabezpieczeń pomniejszających podstawę obliczenia rezerw celowych i odpisów aktualizujących należności związane z ekspozycjami kredytowymi. Punkt 35 informacji dodatkowej	Nasze procedury badania obejmowały: • Analizę modelu organizacyjnego i podziału kompetencji w procesie kredytowym funkcjonującym w Banku. • Zapoznanie się z zaprojektowanymi i wdrożonym w Banku wewnętrznym system przeglądu należności i wyceny ekspozycji kredytowych. • Ocenę polityki rachunkowości w zakresie tworzenia rezerw celowych i odpisów aktualizujących wartość należności, w tym zgodności polityki z obowiązującymi regulacjami prawnymi.

SPRAWOZDANIE
NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA
z BADANIA ROCZNEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Kluczowa sprawa badania	Jak nasze badanie odniosło się do tej sprawy
Ryzyko błędnej (zawyżonej) wyceny wartości bilansowej ekspozycji kredytowych – cd. Punkt 35 informacji dodatkowej.	Nasze procedury badania obejmowały – cd.: • Procedury analityczne w zakresie struktury i dynamiki zmian salda należności kredytowych oraz parametrów odzwierciedlających jakość portfela kredytowego (udział kredytów zagrożonych, wskaźnik pokrycia rezerwami celowymi). • Analizę obliża kredytowego Banku. • Badanie częstotliwości i poprawności funkcjonowania kontroli w środowisku IT w zakresie procesu automatycznej klasyfikacji ekspozycji kredytowych, w oparciu o kryterium terminowości spłat, do właściwych kategorii ryzyka ustanowionych w stosownych przepisach na potrzeby tworzenia rezerw celowych i odpisów aktualizujących. • W odniesieniu do wybranej próby ekspozycji kredytowych przeprowadziliśmy równoległe procedury obejmujące badanie szczegółowe (wiarygodności) ekspozycji kredytowych oraz przetestowaliśmy efektywność kluczowych kontroli m.in. w zakresie: – poprawności klasyfikacji ekspozycji kredytowych do kategorii ryzyka ustanowionych w stosownych przepisach na potrzeby tworzenia rezerw celowych i odpisów aktualizujących, – adekwatności i poprawności kalkulacji wysokości naliczonych rezerw celowych i odpisów aktualizujących, – oceny zasadności skorzystania z możliwości pomniejszenia podstawy kalkulacji rezerw celowych i odpisów aktualizujących w związku z ustanowionymi zabezpieczeniami, – prowadzenia i zachowania częstotliwości monitoringu sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika, – prowadzenia i zachowania częstotliwości przeglądu i aktualizacji jakości i wyceny zabezpieczeń kredytowych.

Odpowiedzialność Zarządu i Rady Nadzorczej za sprawozdanie finansowe

Zarząd Banku jest odpowiedzialny za sporządzenie, na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych, sprawozdania finansowego, które przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego Banku zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości, przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości oraz obowiązującymi Bank przepisami prawa i statutem, a także za kontrolę wewnętrzną, którą Zarząd uznaje za niezbędną, aby umożliwić sporządzenie sprawozdania finansowego niezawierającego istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem.

Sporządzając sprawozdanie finansowe Zarząd Banku jest odpowiedzialny za ocenę zdolności Banku do kontynuowania działalności, ujawnienie, jeżeli ma to zastosowanie, spraw związanych z kontynuacją działalności oraz za przyjęcie zasady kontynuacji działalności jako podstawy rachunkowości, z wyjątkiem sytuacji kiedy Zarząd albo zamierza dokonać likwidacji Banku, albo zaniechać prowadzenia działalności albo nie ma żadnej realnej alternatywy dla likwidacji lub zaniechania działalności.

SPRAWOZDANIE
NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA
z BADANIA ROCZNEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Zarząd Banku oraz członkowie Rady Nadzorczej są zobowiązani do zapewnienia, aby sprawozdanie finansowe spełniało wymagania przewidziane w ustawie o rachunkowości. Członkowie Rady Nadzorczej są odpowiedzialni za nadzorowanie procesu sprawozdawczości finansowej.

Odpowiedzialność biegłego rewidenta za badanie sprawozdania finansowego

Naszymi celami są uzyskanie racjonalnej pewności czy sprawozdanie finansowe jako całość nie zawiera istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem oraz wydanie sprawozdania z badania zawierającego naszą opinię.

Racjonalna pewność jest wysokim poziomem pewności ale nie gwarantuje, że badanie przeprowadzone zgodnie z KSB zawsze wykryje istniejące istotne zniekształcenie. Zniekształcenia mogą powstawać na skutek oszustwa lub błędu i są uważane za istotne, jeżeli można racjonalnie oczekiwać, że pojedynczo lub łącznie mogłyby wpłynąć na decyzje gospodarcze użytkowników podjęte na podstawie tego sprawozdania finansowego.

Zgodnie z § 5 Krajowego Standardu Badania 320, koncepcja istotności stosowana jest przez biegłego rewidenta zarówno przy planowaniu i przeprowadzaniu badania, jak i przy ocenie wpływu rozpoznanych podczas badania zniekształceń oraz nieskorygowanych zniekształceń, jeśli występują, na sprawozdanie finansowe, a także przy formułowaniu opinii biegłego rewidenta. W związku z powyższym, wszystkie opinie i stwierdzenia zawarte w sprawozdaniu z badania są wyrażane z uwzględnieniem jakościowego i wartościowego poziomu istotności ustalonego zgodnie ze standardami badania i zawodowym osądem biegłego rewidenta.

Zakres badania nie obejmuje zapewnienia co do przyszłej rentowności Banku ani efektywności lub skuteczności prowadzenia jej spraw przez Zarząd Banku obecnie lub w przyszłości.

Podczas badania zgodnego z KSB stosujemy zawodowy osąd i zachowujemy zawodowy sceptycyzm, a także:

- identyfikujemy i oceniamy ryzyka istotnego zniekształcenia sprawozdania finansowego spowodowanego oszustwem lub błędem, projektujemy i przeprowadzamy procedury badania odpowiadające tym ryzykom i uzyskujemy dowody badania, które są wystarczające i odpowiednie, aby stanowić podstawę dla naszej opinii. Ryzyko niewykrycia istotnego zniekształcenia wynikającego z oszustwa jest większe niż tego wynikającego z błędu, ponieważ oszustwo może dotyczyć zмовы, fałszerstwa, celowych pominięć, wprowadzenia w błąd lub obejścia kontroli wewnętrznej;
- uzyskujemy zrozumienie kontroli wewnętrznej stosowanej dla badania w celu zaprojektowania procedur badania, które są odpowiednie w danych okolicznościach, ale nie w celu wyrażenia opinii na temat skuteczności kontroli wewnętrznej Banku;
- oceniamy odpowiedniość zastosowanych zasad (polityki) rachunkowości oraz zasadność szacunków księgowych oraz powiązanych ujawnień dokonanych przez Zarząd Banku;
- wyciągamy wnioski na temat odpowiedności zastosowania przez Zarząd Banku zasady kontynuacji działalności jako podstawy rachunkowości oraz, na podstawie uzyskanych dowodów badania, czy istnieje istotna niepewność związana ze zdarzeniami lub warunkami, która może poddawać w znaczącą wątpliwość zdolność Banku do kontynuacji działalności. Jeżeli dochodzimy do wniosku, że istnieje istotna niepewność, wymagane jest od nas zwrócenie uwagi w naszym sprawozdaniu biegłego rewidenta na powiązane ujawnienia w sprawozdaniu finansowym lub, jeżeli takie ujawnienia są nieadekwatne, modyfikujemy naszą opinię.

SPRAWOZDANIE
NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA
z BADANIA ROCZNEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Nasze wnioski są oparte na dowodach badania uzyskanych do dnia sporządzenia naszego sprawozdania biegłego rewidenta, jednakże przyszłe zdarzenia lub warunki mogą spowodować, że Bank zaprzestanie kontynuacji działalności;

- oceniamy ogólną prezentację, strukturę i zawartość sprawozdania finansowego, w tym ujawnienia, oraz czy sprawozdanie finansowe przedstawia będące ich podstawą transakcje i zdarzenia w sposób zapewniający rzetelną prezentację.

Komunikujemy się z Komitetem Audytu w kwestiach dotyczących między innymi, planowania zakresu i czasu przeprowadzenia badania oraz znaczących ustaleń badania, w tym wszelkich znaczących słabości kontroli wewnętrznej, które zidentyfikujemy podczas badania.

Składamy Komitetowi Audytu oświadczenie, że przestrzegaliśmy stosownych wymogów etycznych dotyczących niezależności oraz, że będziemy informować ich o wszystkich powiązaniach i innych sprawach, które mogłyby być racjonalnie uznane za stanowiące zagrożenie dla naszej niezależności, a tam gdzie ma to zastosowanie, informujemy o zastosowanych zabezpieczeniach.

Spośród spraw przekazywanych Komitetowi Audytu ustaliliśmy te sprawy, które były najbardziej znaczące podczas badania sprawozdania finansowego za bieżący okres sprawozdawczy i dlatego uznaliśmy je za kluczowe sprawy badania. Opisujemy te sprawy w naszym sprawozdaniu biegłego rewidenta, chyba że przepisy prawa lub regulacje zabraniają publicznego ich ujawnienia lub gdy, w wyjątkowych okolicznościach, ustalimy, że kwestia nie powinna być przedstawiona w naszym sprawozdaniu, ponieważ można byłoby racjonalnie oczekiwać, że negatywne konsekwencje przeważąłyby korzyści takiej informacji dla interesu publicznego.

Inne informacje, w tym sprawozdanie z działalności

Inne informacje obejmują sprawozdanie z działalności Banku za okres od dnia 1 stycznia 2018 roku do dnia 31 grudnia 2018 roku („Sprawozdanie z działalności”).

Odpowiedzialność Zarządu i Rady Nadzorczej

Zarząd Banku jest odpowiedzialny za sporządzenie Sprawozdania z działalności zgodnie z przepisami prawa.

Zarząd Banku oraz członkowie Rady Nadzorczej są zobowiązani do zapewnienia, aby Sprawozdanie z działalności Banku wraz z wyodrębnionymi częściami spełniało wymagania przewidziane w ustawie o rachunkowości.

Odpowiedzialność biegłego rewidenta

Nasza opinia z badania sprawozdania finansowego nie obejmuje Innych informacji.

W związku z badaniem sprawozdania finansowego naszym obowiązkiem jest zapoznanie się z Innymi informacjami, i czyniąc to, rozpatrzenie, czy inne informacje nie są istotnie niespójne ze sprawozdaniem finansowym lub naszą wiedzą uzyskaną podczas badania, lub w inny sposób wydają się istotnie zniekształcone. Jeśli na podstawie wykonanej pracy, stwierdzimy istotne zniekształcenia w Innych informacjach, jesteśmy zobowiązani poinformować o tym w naszym sprawozdaniu z badania.

SPRAWOZDANIE
NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA
z BADANIA ROCZNEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Naszym obowiązkiem, zgodnie z wymogami ustawy o biegłych rewidentach, jest również wydanie opinii, czy sprawozdanie z działalności zostało sporządzone zgodnie z przepisami oraz czy jest zgodne z informacjami zawartymi w sprawozdaniu finansowym.

Ponadto jesteśmy zobowiązani do zbadania informacji finansowych zawartych w Sprawozdaniu z działalności zgodnie z zakresem opisanym w niniejszym sprawozdaniu z badania oraz wymogami ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku prawo bankowe („prawo bankowe”).

Opinia o Sprawozdaniu z działalności

Na podstawie wykonanej w trakcie badania pracy, naszym zdaniem, Sprawozdanie z działalności Banku:

- zostało sporządzone zgodnie z art. 49 ustawy o rachunkowości oraz art. 111a ust. 1-2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku prawo bankowe,
- jest zgodne z informacjami zawartymi w sprawozdaniu finansowym.

Ponadto, w świetle wiedzy o Banku i jego otoczeniu uzyskanej podczas naszego badania oświadczamy, że nie stwierdziliśmy w Sprawozdaniu z działalności Banku istotnych zniekształceń.

Sprawozdanie na temat innych wymogów prawa i regulacji

Informacja o przestrzeganiu regulacji ostrożnościowych

Zarząd Banku jest odpowiedzialny za przestrzeganie obowiązujących regulacji ostrożnościowych określonych w odrębnych przepisach a w szczególności za prawidłowe ustalenie współczynników kapitałowych.

Naszym obowiązkiem jest poinformowanie w sprawozdaniu z badania sprawozdania finansowego czy Bank przestrzega obowiązujących regulacji ostrożnościowych określonych w odrębnych przepisach, w szczególności czy Bank prawidłowo ustalił współczynniki kapitałowe.

Dla potrzeb niniejszej informacji za odrębne przepisy rozumiemy Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012, z późn. zm. („CRR”), Prawo bankowe oraz ustawę z dnia 5 sierpnia 2015 roku o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym („ustawa o nadzorze makroostrożnościowym”).

Celem badania sprawozdania finansowego nie jest przedstawienie opinii w zakresie przestrzegania regulacji ostrożnościowych określonych w odrębnych przepisach wskazanych powyżej, w szczególności o prawidłowym ustaleniu współczynników kapitałowych i opinii takiej nie formułujemy.

W oparciu o przeprowadzone przez nas procedury informujemy, że nie stwierdziliśmy:

- przypadków nieprzestrzegania przez Bank w okresie od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku, obowiązujących regulacji ostrożnościowych, określonych w odrębnych przepisach wskazanych powyżej,
 - nieprawidłowości w zakresie ustalenia przez Bank na dzień 31 grudnia 2018 roku współczynników kapitałowych, zgodnie z odrębnymi przepisami wskazanymi powyżej,
- które miałyby istotny wpływ na sprawozdanie finansowe.

SPRAWOZDANIE
NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA
z BADANIA ROCZNEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Oświadczenie na temat świadczonych usług niebędących badaniem sprawozdań finansowych

Zgodnie z naszą najlepszą wiedzą i przekonaniem oświadczamy, że nie świadczyliśmy na rzecz Banku usług niebędących badaniem sprawozdań finansowych, w tym nie świadczyliśmy usług niebędących badaniem, które są zakazane na mocy art. 5 ust. 1 rozporządzenia UE oraz art. 136 ustawy o biegłych rewidentach

Wybór firmy audytorskiej

Zostaliśmy wybrani do badania sprawozdania finansowego Banku uchwałą Rady Nadzorczej Kujawsko-Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego nr 69/2017 z dnia 20 listopada 2017r. Sprawozdanie finansowe Banku badamy począwszy od roku obrotowego zakończonego 31 grudnia 2017 roku, to jest przez 2 kolejne lata.

Kluczowym biegłym rewidentem odpowiedzialnym za badanie, którego rezultatem jest niniejsze sprawozdanie niezależnego biegłego rewidenta, jest Biegły rewident Łucja Frelich (nr w rejestrze 885).

Działający w imieniu:

Związku Rewizyjnego Banków Spółdzielczych w Poznaniu - firmy audytorskiej nr 1671
z siedzibą przy ul. Mielżyńskiego 20, 61-725 Poznań

Kluczowy Biegły rewident
Nr w rejestrze 885

Łucja Frelich

Signed by /
Podpisano przez:

Łucja Frelich

Date / Data:
2019-04-13 12:09

Poznań, dnia 13 kwietnia 2019 roku

BILANS BANKU

sporządzony na dzień 31-12-2018

	Aktywa	Stan na koniec roku:	
		bieżący	ubiegły
I	Kasa, operacje z Bankiem Centralnym	6 922 654,84	5 783 112,32
	1. W rachunku bieżącym	6 922 654,84	5 783 112,32
	2. Rezerwa obowiązkowa	0,00	0,00
	3. Inne środki	0,00	0,00
II	Dłużne papiery wartościowe uprawnione do redyskontowania w Banku Centralnym	0,00	0,00
III	Należności od sektora finansowego	164 620 359,20	131 303 244,33
	1. W rachunku bieżącym	53 151 202,56	40 871 180,94
	2. Terminowe	111 469 156,64	90 432 063,39
IV	Należności od sektora niefinansowego	392 316 290,23	389 014 430,30
	1. W rachunku bieżącym	47 548 143,67	44 305 808,85
	2. Terminowe	344 768 146,56	344 708 621,45
V	Należności od sektora budżetowego	13 734 087,15	7 018 611,30
	1. W rachunku bieżącym	0,00	0,00
	2. Terminowe	13 734 087,15	7 018 611,30
VI	Należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu	0,00	0,00
VII	Dłużne papiery wartościowe	31 345 651,16	21 782 545,86
	1. Banków	24 992 700,00	12 252 063,50
	2. Budżetu Państwa i budżetów terenowych	4 324 345,16	7 501 784,36
	3. Pozostałe	2 028 606,00	2 028 698,00
VIII	Udziały lub akcje w jednostkach zależnych	0,00	0,00
	1. W instytucjach finansowych	0,00	0,00
	2. W pozostałych jednostkach	0,00	0,00
IX	Udziały lub akcje w jednostkach współzależnych	0,00	0,00
	1. W instytucjach finansowych	0,00	0,00
	2. W pozostałych jednostkach	0,00	0,00
X	Udziały lub akcje w jednostkach stowarzyszonych	0,00	0,00
	1. W instytucjach finansowych	0,00	0,00
	2. W pozostałych jednostkach	0,00	0,00
XI	Udziały lub akcje w innych jednostkach	7 112 614,30	7 162 614,30
	1. W instytucjach finansowych	7 110 342,32	7 159 342,32
	2. W pozostałych jednostkach	2 271,98	3 271,98
XII	Pozostałe papiery wartościowe i inne aktywa finansowe	8 931 239,16	8 565 112,24
XIII	Wartości niematerialne i prawne, w tym:	523 446,97	140 198,26
	- wartość firmy	0,00	0,00
XIV	Rzeczowe aktywa trwałe	6 405 875,68	6 771 989,89
XV	Inne aktywa	898 350,75	910 799,33
	1. Przejęte aktywa do zbycia	0,00	0,00
	2. Pozostałe	898 350,75	910 799,33
XVI	Rozliczenia międzyokresowe	1 912 513,82	1 833 861,88
	1. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1 681 115,00	1 630 764,00
	2. Pozostałe rozliczenia międzyokresowe	231 398,82	203 097,88
XVII	Należne wpłaty na kapitał (fundusz) podstawowy	0,00	297,84
XVIII	Akcje własne	0,00	0,00
	SUMA AKTYWÓW	634 723 083,26	580 286 817,85

DYREKTOR WYDZIAŁU
RACHUNKOWO-FINANSOWEGO
GŁÓWNY KSIĘGOWY
Rendia Słowrońska

KUJAWSKO-DOBZYŃSKI
BANK SPÓŁDZIELCZY

Prezes Zarządu
KDPS
Cezary Maciejewski

WICEPREZES ZARZĄDU
KDPS
Małgorzata Matejkowska

WICEPREZES ZARZĄDU
KDPS
Miroslaw Gniady

BILANS BANKU
sporządzony na dzień 31-12-2018

	Pasywa	Stan na koniec roku:	
		bieżącego	ubiegłego
I	Zobowiązania wobec Banku Centralnego		0,00
II	Zobowiązania wobec sektora finansowego	20 374 808,95	7 214 217,09
	1. W rachunku bieżącym	8 917 791,11	2 224 902,94
	2. Terminowe	11 457 017,84	4 989 314,15
III	Zobowiązania wobec sektora niefinansowego	491 939 096,55	443 905 620,95
	1. Rachunki oszczędnościowe, w tym:	317 908 500,21	298 901 887,08
	a) bieżące	202 872 748,30	178 849 159,54
	b) terminowe	115 035 751,91	120 052 727,54
	2. Pozostałe, w tym:	174 030 596,34	145 003 733,87
	a) bieżące	136 478 796,82	112 628 350,67
	b) terminowe	37 551 799,52	32 375 383,20
IV	Zobowiązania wobec sektora budżetowego	50 033 526,33	61 104 415,82
	1. Bieżące	31 272 179,25	33 949 292,57
	2. Terminowe	18 761 347,08	27 155 123,25
V	Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	0,00	0,00
VI	Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	5 067 170,00	5 045 700,81
VII	Inne zobowiązania z tytułu instrumentów finansowych	0,00	0,00
VIII	Fundusze specjalne i inne zobowiązania	3 382 724,91	3 006 889,46
IX	Koszty i przychody rozliczane w czasie	994 390,70	840 128,28
	1. Rozliczenia międzyokresowe kosztów	255 130,00	33 662,25
	2. Ujemna wartość firmy	0,00	0,00
	3. Pozostałe rozliczenia międzyokresowe przychodów	739 260,70	806 466,03
X	Rezerwy	5 151 535,36	5 286 862,25
	1. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1 024 617,00	1 041 969,00
	2. Pozostałe rezerwy	4 126 918,36	4 244 893,25
XI	Zobowiązania podporządkowane	3 980 911,90	3 974 301,52
XII	Kapitał (fundusz) podstawowy	1 319 500,00	1 115 500,00
XIII	Kapitał (fundusz) zapasowy	47 404 066,29	43 589 093,95
XIV	Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny	1 388 023,52	1 137 900,38
XV	Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe	108 000,00	108 000,00
	1. Fundusz ogólnego ryzyka bankowego		0,00
	2. Pozostałe	108 000,00	108 000,00
XVI	Zysk (strata) z lat ubiegłych	0,00	11 115,20
XVII	Zysk (strata) netto	3 579 328,75	3 947 072,14
XVIII	Odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego (wielkość ujemna)		0,00
	SUMA PASYWÓW	634 723 083,26	580 286 817,85
	Współczynnik wypłacalności	15,25%	13,55%

Osoba, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych:

Renata Skowrońska

Podpis:

Data: 2018-03-27

DYREKTOR WYDZIAŁU
RACHUNKOWO-FINANSOWEGO
GŁÓWNY KSIĘGOWY

Renata Skowrońska

KUJAWSKO-DOBRZYŃSKI
BANK SPÓŁDZIELCZY

ZARZĄD BANKU

Prezes Zarządu
KDBS

Cezary Maciejewski

WICEPREZES ZARZĄDU
KDBS

Małgorzata Matejkowska

WICEPREZES ZARZĄDU
KDBS

Mirósław Gniady

(podpisy członków Zarządu)

Kujawsko - Dobrzyński Bank Spółdzielczy
ul. Żabia 6
87-800 Włocławek

POZYCJE POZABILANSOWE

sporządzony na dzień 31-12-2018

	Treść informacji	Stan na koniec roku:	
		bieżącego	ubiegłego
I	Zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane	45 701 800,14	52 424 401,58
	1. Zobowiązania udzielone	45 701 800,14	48 810 814,49
	a) finansowe	41 840 966,68	41 965 155,44
	b) gwarancyjne	3 860 833,46	6 845 659,05
	2. Zobowiązania otrzymane	0,00	3 613 587,09
	a) finansowe	0,00	3 613 587,09
	b) gwarancyjne	0,00	0,00
II	Zobowiązania związane z realizacją operacji kupna/sprzedaży	0,00	0,00
III	Pozostałe	149 749 266,13	183 184 097,30

Osoba, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych:

Renata Skowrońska

DYREKTOR WYDZIAŁU
RACHUNKOWO-FINANSOWEGO
GŁÓWNY KSIĘGOWY

Podpis:

Data: **2018-03-27**

Renata Skowrońska

KUJAWSKO-DOBZYŃSKI
BANK SPÓŁDZIELCZY

ZARZĄD BANKU

Prezes Zarządu KDBS *Cezary Maciejewski*

WICEPREZES ZARZĄDU KDBS *Małgorzata Małkowska*

WICEPREZES ZARZĄDU KDBS *Miroslaw Gniady*

(podpisy członków Zarządu)

Rachunek zysków i strat

sporządzony za okres od 01-01-2018 do 31-12-2018

	Treść informacji	Stan okresu:	
		bieżącego	ubiegłego
I	Przychody z tytułu odsetek	21 350 804,02	21 466 773,34
	1. Od sektora finansowego	1 908 554,42	1 812 142,55
	2. Od sektora niefinansowego	17 582 113,04	17 720 157,62
	3. Od sektora budżetowego	1 216 700,29	1 301 968,65
	4. Z papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu	643 436,27	632 504,52
II	Koszty odsetek	4 142 962,01	4 113 664,83
	1. Od sektora finansowego	181 678,00	93 356,18
	2. Od sektora niefinansowego	3 402 702,24	3 441 048,43
	3. Od sektora budżetowego	558 581,77	579 260,22
III	Wynik z tytułu odsetek (I-II)	17 207 842,01	17 353 108,51
IV	Przychody z tytułu prowizji	5 475 403,53	5 418 533,19
V	Koszty prowizji	696 601,86	716 848,40
VI	Wynik z tytułu prowizji (IV-V)	4 778 801,67	4 701 684,79
VII	Przychody z udziałów lub akcji, pozostałych papierów wartościowych i innych instrumentów finansowych, o zmiennej kwocie dochodu	0,00	0,00
	1. Od jednostek zależnych		0,00
	2. Od jednostek współzależnych		0,00
	3. Od jednostek stowarzyszonych		0,00
	4. Od pozostałych jednostek		0,00
VIII	Wynik operacji finansowych	-236 269,06	-178 061,93
	1. Papierami wartościowymi i innymi instrumentami finansowymi	-236 269,06	-178 061,93
	2. Pozostałych		0,00
IX	Wynik z pozycji wymiany	111 311,32	47 686,02
X	Wynik z działalności bankowej	21 861 685,94	21 924 417,39
XI	Pozostałe przychody operacyjne	379 028,68	688 369,72
XII	Pozostałe koszty operacyjne	64 534,78	85 346,74
XIII	Koszty działania banku	15 867 314,82	14 823 448,56
	1. Wynagrodzenia	6 942 682,71	7 478 827,98
	2. Ubezpieczenia i inne świadczenia	2 603 032,90	1 966 437,63
	3. Inne	6 321 599,21	5 378 182,95
XIV	Amortyzacja środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych	711 153,66	703 013,01
XV	Odpisy na rezerwy i aktualizacja wartości	7 937 124,01	7 180 721,48
	1. Odpisy na rezerwy celowe i na ogólne ryzyko bankowe	7 937 124,01	7 180 721,48
	2. Aktualizacja wartości aktywów finansowych		0,00
XVI	Rozwiązanie rezerw i aktualizacja wartości	7 177 801,40	5 535 534,82
	1. Rozwiązanie rezerw celowych i rezerw na ogólne ryzyko bankowe	7 177 801,40	5 535 534,82
	2. Aktualizacja wartości aktywów finansowych		0,00
XVII	Różnica wartości rezerw i aktualizacji (XV-XVI)	759 322,61	-1 645 186,66
XVIII	Wynik działalności operacyjnej	4 838 388,75	5 355 792,14
XIX	Wynik operacji nadzwyczajnych	0,00	0,00
	1. Zyski nadzwyczajne		0,00
	2. Straty nadzwyczajne		0,00
XX	Zysk (strata) brutto	4 838 388,75	5 355 792,14
XXI	Podatek dochodowy	1 259 060,00	1 408 720,00
XXII	Pozostałe obowiązkowe zmniejszenie zysku (zwiększenie straty)	0,00	0,00
XXIII	Zysk (strata) netto	3 579 328,75	3 947 072,14

Osoba, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych:

Renata Skowrońska

**DIREKTOR WYDZIAŁU
RACHUNKOWO-FINANSOWEGO
GŁÓWNY KSIĘGOWY**

Podpis:

Data: 2018-03-27

Renata Skowrońska

**KUJAWSKO-DOBZYŃSKI
BANK SPÓŁDZIELCZY**

ZARZĄD BANKU

Prezes Zarządu
KDBS

WICEPREZES ZARZĄDU
KDBS

WICEPREZES ZARZĄDU
KDBS

Cezary Macielewski

Małgorzata Małejkowska

Mirosław Gniady

(podpisy członków Zarządu)

ZESTAWIENIE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

sporządzone na dzień 31-12-2018

	Treść informacji	Stan okresu:	
		bieżącego	ubiegłego
I	Kapitał własny na początek okresu (BO)	49 908 681,67	45 830 949,46
	- korekty błędów podstawowych		
I.a	Kapitał własny na początek okresu (BO), po korektach	49 908 681,67	45 830 949,46
	1. Kapitał (fundusz) podstawowy na początek okresu	1 115 500,00	1 153 000,00
	1.1. Zmiany kapitału (funduszu) podstawowego	204 000,00	-37 500,00
	a) zwiększenia (z tytułu)	252 500,00	4 000,00
	- wpłata udziałów członkowskich	202 500,00	3 500,00
	- dopłata do udziałów członkowskich	50 000,00	500,00
	- dywidenda	0,00	0,00
	b) zmniejszenia (z tytułu)	48 500,00	41 500,00
	- wypłata udziałów członkowskich	48 500,00	41 500,00
	- wyksięg.niepełnych udziałów członkowskich	0,00	0,00
	1.2. Kapitał (fundusz) podstawowy na koniec okresu	1 319 500,00	1 115 500,00
	2. Kapitał (fundusz) zapasowy na początek okresu	43 589 093,95	40 759 800,62
	2.1.Zmiany kapitału (funduszu) zapasowego	3 814 972,34	2 829 293,33
	a) zwiększenia (z tytułu)	3 814 972,34	2 829 293,33
	- podział z zysku	3 802 057,14	2 804 500,54
	- wpisowe	1 800,00	1 800,00
	- z funduszu z aktualizacji wyceny	0,00	20 829,38
	- inne	11 115,20	2 163,41
	b) zmniejszenia (z tytułu)	0,00	0,00
	- pokrycia straty	0,00	0,00
	2.2.Kapitał (fundusz) zapasowy na koniec okresu	47 404 066,29	43 589 093,95
	3.Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny na początek okresu	1 137 900,38	889 844,30
	3.1.Zmiany kapitału (funduszu) z aktualizacji wyceny	250 123,14	248 056,08
	a) zwiększenie (z tytułu)	307 455,92	342 257,46
	- aktualizacja jednostek uczestnictwa, obligacji	366 126,92	405 329,46
	- podatek odroczoney	-58 671,00	-63 072,00
	b) zmniejszenie (z tytułu)	57 332,78	94 201,38
	- aktualizacja jednostek uczestnictwa, obligacji	57 332,78	73 372,00
	- zbycia lub likwidacji środków trwałych	0,00	20 829,38
	3.2. Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny na koniec okresu	1 388 023,52	1 137 900,38
	4. Fundusz ogólnego ryzyka bankowego na początek okresu	0,00	0,00
	4.1. Zmiany funduszu ogólnego ryzyka bankowego	0,00	0,00
	a) zwiększenie (z tytułu)	0,00	0,00
	- podział z zysku	0,00	0,00
	b) zmniejszenie (z tytułu)	0,00	0,00
	- pokrycie ryzyka	0,00	0,00
	4.2. Fundusz ogólnego ryzyka bankowego na koniec okresu	0,00	0,00

5. Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe na początek okresu	108 000,00	108 000,00
5.1. Zmiany pozostałych kapitałów (funduszy) rezerwowych	0,00	0,00
a) zwiększenie (z tytułu)	0,00	0,00
- podziału z zysku	0,00	0,00
b) zmniejszenie (z tytułu)	0,00	0,00
- przeksięgowanie na fundusz zapasowy	0,00	0,00
- inne	0,00	0,00
5.2. Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe na koniec okresu	108 000,00	108 000,00
6. Zysk (strata) z lat ubiegłych na początek okresu	3 958 187,34	2 920 304,54
6.1. Zysk z lat ubiegłych na początek okresu	3 958 187,34	2 920 304,54
- skutki zmian w przepisach o rachunkowości banków	0,00	11 115,20
6.2. Zysk z lat ubiegłych na początek okresu, po korektach	3 958 187,34	2 931 419,74
6.3. Zmiana zysku z lat ubiegłych	-3 958 187,34	-2 920 304,54
a) zwiększenie (z tytułu)	0,00	0,00
- zysk netto	0,00	0,00
- inne	0,00	0,00
b) zmniejszenie (z tytułu)	3 958 187,34	2 920 304,54
- podział zysku netto	3 958 187,34	2 920 304,54
6.4. Zysk z lat ubiegłych na koniec okresu	0,00	11 115,20
6.5. Strata z lat ubiegłych na początek okresu	0,00	0,00
- korekty błędów podstawowych	0,00	0,00
6.6. Strata z lat ubiegłych na początek okresu, po korektach	0,00	0,00
6.7. Zmiana straty z lat ubiegłych	0,00	0,00
a) zwiększenie (z tytułu)	0,00	0,00
- strata z roku ubiegłego	0,00	0,00
- inne	0,00	0,00
b) zmniejszenie (z tytułu)	0,00	0,00
- pokrycie straty	0,00	0,00
6.8. Strata z lat ubiegłych na koniec okresu	0,00	0,00
6.9. Zysk (strata) z lat ubiegłych na koniec okresu	0,00	11 115,20
7. Wynik netto	3 579 328,75	3 947 072,14
a) zysk netto	3 579 328,75	3 947 072,14
b) strata netto	0,00	0,00
c) odpisy z zysku	0,00	0,00
II Kapitał (fundusz) własny na koniec okresu (BZ)	53 798 918,56	49 908 681,67
III Kapitał (fundusz) własny po uwzględnieniu proponowanego podziału zysku (pokrycia straty)	53 666 968,56	49 763 666,67

Osoba, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych:

Renata Skowrońska

DYREKTOR WYDZIAŁU
RACHUNKOWO-FINANSOWEGO
GŁÓWNY KSIĘGOWY

Podpis:
Renata Skowrońska

Data: 2018-03-27

KUJAWSKO-DOBRYŃSKI
BANK SPÓŁDZIELCZY

ZARZĄD BANKU

Prezes Zarządu
KDBS

WICEPREZES ZARZĄDU
KDBS

WICEPREZES ZARZĄDU
KDBS

Cezary Maciejewski

Małgorzata Malejkowska

Mirosław Gniady

(podpisy członków Zarządu)

RACHUNEK PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

sporządzony za okres od 01-01-2018 do 31-12-2018

	Treść informacji	Stan okresu:	
		bieżącego	ubiegłego
A	Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		
I	Zysk/strata netto	3 579 328,75	3 947 072,14
II	Korekty razem:	10 199 707,19	445 035,92
	1. Amortyzacja	711 153,66	703 013,01
	2. Zyski/Straty z tytułu różnic kursowych	0,00	0,00
	3. Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	0,00	0,00
	4. Zysk strata z działalności inwestycyjnej	-1 000,00	-60 897,30
	5. Zmiana stanu rezerw	-135 326,89	799 072,04
	6. Zmiana stanu dłużnych papierów wartościowych	-9 563 105,30	0,00
	7. Zmiana stanu należności od sektora finansowego	-21 037 093,25	-28 851 239,77
	8. Zmiana stanu należności od sektora niefinansowego i sektora budżetowego	-10 004 887,20	-8 503 999,01
	9. Zmiana stanu należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu	0,00	0,00
	10. Zmiana stanu udziałów lub akcji, pozostałych papierów wartościowych i innych aktywów finansowych (handlowych)	-366 126,92	0,00
	11. Zmiana stanu zobowiązań wobec sektora finansowego	13 160 591,86	837 154,07
	12. Zmiana stanu zobowiązań wobec sektora niefinansowego i sektora budżetowego	36 962 586,11	37 301 389,76
	13. Zmiana stanu zobowiązań z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	0,00	0,00
	14. Zmiana stanu zobowiązań z tytułu papierów wartościowych	0,00	0,00
	15. Zmiana stanu innych zobowiązań	375 835,45	432 420,07
	16. Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	142 815,81	-392 813,37
	17. Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych przychodów	-67 205,33	-1 830 178,78
	18. Inne korekty	21 469,19	11 115,20
III	Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej (I+II)	13 779 035,94	4 392 108,06
B	Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
I	Wpływy	51 000,00	14 256 120,16
	1. Zbycie udziałów lub akcji w jednostkach zależnych	0,00	0,00
	2. Zbycie udziałów lub akcji w jednostkach współzależnych	0,00	0,00
	3. Zbycie udziałów lub akcji w jednostkach stowarzyszonych	0,00	0,00
	4. Zbycie udziałów lub akcji w innych jednostkach, pozostałych papierów wartościowych i innych aktywów finansowych (lokacyjnych)	50 000,00	14 256 110,16
	5. Zbycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	1 000,00	10,00
	6. Inne wpływy inwestycyjne	0,00	0,00
II	Wydatki	-728 288,16	-16 178 177,01
	1. Nabycie udziałów lub akcji w jednostkach zależnych	0,00	0,00
	2. Nabycie udziałów lub akcji w jednostkach współzależnych	0,00	0,00
	3. Nabycie udziałów lub akcji w jednostkach stowarzyszonych	0,00	0,00

	4. Nabycie udziałów lub akcji w innych jednostkach, pozostałych papierów wartościowych i innych aktywów finansowych (lokacyjnych)	0,00	-15 515 146,00
	5. Nabycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	-728 288,16	-663 031,01
	6. Inne wydatki inwestycyjne	0,00	0,00
III	Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej (I+II)	-677 288,16	-1 922 056,85
C	Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		
I	Wpływy	261 208,22	13 157,33
	1. Zaciągnięcie długoterminowych kredytów od innych banków	0,00	0,00
	2. Zaciągnięcie długoterminowych pożyczek od innych niż banki instytucji finansowych	0,00	0,00
	3. Emisja dłużnych papierów wartościowych dla innych instytucji finansowych	0,00	0,00
	4. Zwiększenie stanu zobowiązań podporządkowanych	6 610,38	7 357,33
	5. Wpływy netto z emisji akcji i dopłat do kapitału	254 597,84	5 800,00
	6. Inne wpływy finansowe	0,00	
II	Wydatki	56 608,14	-506 220,85
	1. Spłata długoterminowych kredytów na rzecz innych banków	0,00	0,00
	2. Spłata długoterminowych pożyczek na rzecz innych niż banki instytucji finansowych	0,00	-353 000,00
	3. Wykup dłużnych papierów wartościowych dla innych instytucji finansowych	0,00	0,00
	4. Z tytułu innych zobowiązań finansowych	0,00	0,00
	5. Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego	0,00	0,00
	6. Zmniejszenie stanu zobowiązań podporządkowanych	0,00	0,00
	7. Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli	-193 515,00	-155 140,59
	8. Inne, niż wypłaty na rzecz właścicieli, wydatki z tytułu podziału zysku	0,00	0,00
	9. Nabycie akcji własnych	0,00	0,00
	10. Inne wydatki finansowe	250 123,14	1 919,74
III	Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej (I+II)	317 816,36	-493 063,52
D	Przepływy pieniężne netto, razem (A.III + B.III + C.III)	13 419 564,14	1 976 987,69
E	Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych, w tym:	13 419 564,14	1 976 987,69
	- zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	0,00	0,00
F	Środki pieniężne na początek okresu	46 654 293,26	44 677 305,57
G	Środki pieniężne na koniec okresu (F+D), w tym:	60 073 857,40	46 654 293,26
	- o ograniczonej możliwości dysponowania	39 701 804,04	37 271 742,41

Osoba, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych:

Renata Skowrońska

DYREKTOR WYDZIAŁU
RACHUNKOWO-FINANSOWEGO
GŁÓWNY KSIĘGOWY

Podpis:

Data: 2018-03-27

Renata Skowrońska

KUJAWSKO-DOBZYŃSKI
BANK SPÓŁDZIELCZY

ZARZĄD BANKU

Prezes Zarządu
KDBS

Cezary Maciejewski

WICEPREZES ZARZĄDU
KDBS

Małgorzata Matejkowska

WICEPREZES ZARZĄDU
KDBS

Mirosław Uniady

(podpisy członków Zarządu)

INFORMACJA DODATKOWA
SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO
KUJAWSKO-DOBRZYŃSKIEGO BANKU SPÓŁDZIELCZEGO
za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku

CZĘŚĆ I

I. WPROWADZENIE DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

1. Kujawsko-Dobrzyński Bank Spółdzielczy, mający siedzibę we Włocławku przy ulicy Żabiej 6, 87-800 Włocławek, został wpisany do rejestru Przedsiębiorców Sadu Rejonowego w Toruniu VII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego dnia 26.11.2001r. pod numerem KRS 0000065723.

Bank wykonuje następujące czynności bankowe – za zgodą KNF i zgodnie ze Statutem:

- 1) przyjmowanie wkładów pieniężnych płatnych na żądanie lub z nadejściem oznaczonego terminu oraz prowadzenie rachunków tych wkładów,
- 2) prowadzenie innych rachunków bankowych,
- 3) udzielanie kredytów i pożyczek pieniężnych osobą fizycznym zamieszkującym lub prowadzącym przedsiębiorstwo na terenie działania Banku lub osobom prawnym i jednostkom organizacyjnym nieposiadającym osobowości prawnej a posiadającym zdolność prawną, mającym siedzibę lub jednostki organizacyjne na terenie działania Banku,
- 4) udzielanie w zakresie i trybie uzgodnionym z SGB-Bank S.A. gwarancji bankowych i poręczeń osobom fizycznym zamieszkującym lub prowadzącym przedsiębiorstwo na terenie działania Banku lub osobom prawnym i jednostkom organizacyjnym nieposiadającym osobowości prawnej, a posiadającym zdolność prawną, mającym siedzibę lub jednostki organizacyjne na terenie działania Banku,
- 5) przeprowadzanie bankowych rozliczeń pieniężnych,
- 6) operacje czekowe i weksłowe,
- 7) wydawanie kart płatniczych oraz wykonywanie operacji przy ich użyciu,
- 8) nabywanie i zbywanie wierzytelności pieniężnych,
- 9) przechowywanie przedmiotów i papierów wartościowych oraz udostępnianie skrytek sejfowych,
- 10) prowadzenie skupu i sprzedaży wartości dewizowych,
- 11) pośrednictwo w dokonywaniu przekazów pieniężnych oraz rozliczeń w obrocie dewizowym.

Bank wykonuje następujące czynności bankowe w imieniu i na rzecz Banku Zrzeszającego:

- 1) wydawanie kart płatniczych,
- 2) udzielanie kredytów.

Ponadto Bank wykonuje następujące czynności:

- 1) obejmuje lub nabywa akcje i prawa z akcji, udziały innej osoby prawnej i jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych, każdorazowe objęcie lub nabycie z wyłączeniem objęcia lub nabycia akcji, praw z akcji lub udziałów banków wymaga uzyskania zgody Banku Zrzeszającego,
- 2) dokonuje obrotu papierami wartościowymi,

- 3) *dokonyuje na warunkach uzgodnionych z dłużnikiem, zamiany wierzytelności na składniki majątku dłużnika, z tym, że Bank jest zobowiązany do ich sprzedaży w okresie nie dłuższym niż 5 lat od daty nabycia nabywa i zbywa nieruchomości,*
- 4) *nabywa i zbywa nieruchomości,*
- 5) *świadczy usługi konsultacyjno-doradcze w sprawach finansowych,*
- 6) *świadczy inne usługi finansowe w zakresie:*
 - a) *pośrednictwa ubezpieczeniowego w formie działalności agencyjnej,*
 - b) *wykonywania w imieniu i na rzecz Banku Zrzeszającego określonych w pełnomocnictwie tego Banku operacji związanych z pośrednictwem w dokonywaniu przekazów pieniężnych za granicę, w tym wykonywaniu w imieniu i na rzecz banku Zrzeszającego na podstawie umowy agencyjnej operacji związanych z obsługą międzynarodowych i krajowych przekazów pieniężnych w ramach sieci Western Union Money Transfer,*
 - c) *pośrednictwa dotyczącego działalności faktoringowej,*
 - d) *pośrednictwa sprzedaży usług leasingu finansowego.*

Obowiązek sprzedaży, o którym mowa w pkt 3 nie spoczywa na Banku jeżeli składniki majątku wykorzysta do prowadzenia własnej działalności bankowej.

Bank prowadzi działalność społeczną i oświatowo-kulturalną na rzecz swoich członków i ich środowiska.

2. *Sprawozdanie finansowe obejmuje okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku.*
3. *W bieżącym roku obrotowym w skład Banku nie wchodziły wewnętrzne jednostki organizacyjne sporządzające samodzielne sprawozdania finansowe. Bank nie był więc zobowiązany do sporządzenia łącznego sprawozdania finansowego.*
4. *Sprawozdanie sporządzono przy założeniu kontynuacji działalności gospodarczej przez Bank Spółdzielczy w dającej się przewidzieć przyszłości. Nie są znane okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania przez Bank działalności.*
5. *W okresie objętym sprawozdaniem nie nastąpiło połączenie Banku Spółdzielczego z innym bankiem.*
6. *Zasady rachunkowości przyjęte przy sporządzeniu sprawozdania finansowego na dzień 31 grudnia 2018 roku są zgodne z ustawą o rachunkowości oraz Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków. Przyjęte zasady (polityka) rachunkowości, w tym metody wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania przychodów i kosztów, w zakresie, w jakim obowiązujące przepisy pozostawiają prawo wyboru lub nie regulują danego zagadnienia, a w szczególności:*

1) Zasady ujmowania w kapitale własnym skutków wyceny pozycji bilansowych

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wycenia się według wartości godziwej, a skutki zmiany wartości godziwej odnosi się na kapitał z aktualizacji wyceny, do momentu wyłączenia aktywów

finansowych z bilansu, w którym skumulowane skutki zmian wartości godziwej ujęte w kapitale z aktualizacji wyceny ujmuje się odpowiednio w przychodach lub kosztach finansowych: naliczone odsetki ujmuje się w przychodach z tytułu odsetek; należne dywidendy ujmuje się w przychodach z udziałów lub akcji, pozostałych papierów wartościowych i innych instrumentów finansowych, o zmiennej kwocie dochodu; w przypadku, w którym nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych, bank ujmuje skumulowane straty ujęte w kapitale z aktualizacji wyceny jako koszty finansowe z tytułu odpisów aktualizujących.

2) Zasady ustalania wartości godziwej aktywów finansowych i zobowiązań finansowych z podziałem na poszczególne rodzaje tych aktywów i zobowiązań

Aktywa i zobowiązania finansowe klasyfikuje się w dniu ich nabycia lub powstania do następujących kategorii:

- a) Aktywa finansowe i zobowiązania finansowe wycenia się w wartości godziwej przez wynik finansowy a skutki zmiany wartości godziwej zalicza się do przychodów lub kosztów z operacji finansowych,
- b) Kredyty i pożyczki oraz inne należności banku wycenia się według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej,
- c) Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności wycenia się według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej,
- d) Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wycenia się według wartości godziwej, a skutki zmiany odnosi się na kapitał z aktualizacji wyceny.

3) Przyjęte zasady rachunkowości zabezpieczeń, w tym odnoszące się do prognozowanych transakcji

Bank nie stosuje zasad rachunkowości zabezpieczeń.

4) Zasady spisywania należności

Bank spisuje należności w ciężar utworzonych rezerw celowych na podstawie decyzji Zarządu.

- 7. Wprowadzone w roku obrotowym zmiany zasad (polityki) rachunkowości w tym metod wyceny, wraz z uzasadnieniem ich wprowadzenia, jeśli wywierają one istotny wpływ na sprawozdanie finansowe, oraz zestawienie spowodowanej tymi zmianami różnicy w wyniku finansowym: nie wystąpiły.
- 8. Dokonane w stosunku do poprzedniego sprawozdania finansowego zmiany sposobu sporządzania sprawozdania finansowego, wraz z uzasadnieniem ich wprowadzenia i skutkami w zakresie przedstawienia sytuacji majątkowej i finansowej Banku: nie wystąpiły.

Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko - Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku

9. Bank nie dokonał korekty błędu podstawowego.
10. Po dniu bilansowym nie wystąpiły znaczące zdarzenia, które nie zostały uwzględnione w innych częściach sprawozdania finansowego.
11. W Banku nie zanotowano zdarzeń dotyczących lat ubiegłych, które powinny zostać ujęte w sprawozdaniu finansowym roku obrotowego 2018.
12. Informacje o wynagrodzeniu biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, wypłaconym lub należnym za rok obrotowy za:
- 1) obowiązkowe badanie rocznego sprawozdania finansowego – 24.600,00 zł(brutto);
w tym wypłacono 11.070,00 zł ,
 - 2) inne usługi poświadczające -0,00 zł ,
 - 3) usługi doradztwa podatkowego – 0,00 zł,
 - 4) pozostałe usługi – 0,00 zł.

Renata Skowrońska
DYREKTOR WYDZIAŁU
KASOWNICZEGO I FINANSOWEGO
GŁÓWNY KSIĘGOWY
.....
(imię, nazwisko i podpis osoby sporządzającej)

ZARZĄD BANKU

1. Cezary Maciejewski	- Prezes Zarządu
2. Małgorzata Matejkowska	- Wiceprezes Zarządu
3. Mirosław Gniady	- Wiceprezes Zarządu

**KUJAWSKO-DOBRYŃSKI
BANK SPÓŁDZIELCZY
87-800 Włocławek, ul. Żabia 6
NIP 889-00-02-527
REGON 000495065**

Włocławek, dnia 27.03.2019 roku

.....
(pieczęć firmowa)

(miejsce i data sporządzenia)

CZĘŚĆ II

II. DODATKOWE INFORMACJE i OBJAŚNIENIA - UJAWNIECIE INFORMACJI o AKTYWACH i PASYWACH, ZOBOWIĄZANIACH POZABILANSOWYCH, ELEMENTACH RACHUNKU ZYSKÓW i STRAT, ZESTAWIENIA ZMIAN w KAPITALE WŁASNYM oraz RACHUNKU PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH, a także INFORMACJE o ZARZĄDZANIU RYZYKIEM ZWIĄZANYM z PROWADZONĄ PRZEZ BANK DZIAŁALNOŚCIĄ, INFORMACJE DOTYCZĄCE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH KLIENTÓW, w ZAKRESIE NIEZBĘDNYM do LEPSZEGO ZROZUMIENIA SYTUACJI FINANSOWEJ I MAJĄTKOWEJ, a także WYNIKU FINANSOWEGO BANKU, w szczególności:

1. Informacje o spełnieniu przez Bank wymogów, o których mowa w art. 128 – ustawy Prawo Bankowe.

Na fundusze własne Banku według stanu na 31.12.2018 roku składały się:

Wyszczególnienie	
Fundusze własne ogółem dla współczynnika wypłacalności	56 892 318,79
Kapitał Tier 1	50 985 727,89
Kapitał podstawowy Tier 1	49 642 275,84
Fundusz udziałowy (100%)	1 273 000,00
w tym zaliczany do kapitału podstawowego	1 273 000,00
Kapitał rezerwowy (fundusz zasobowy i rezerwowy)	47 512 066,29
Zyski zatrzymane (za zgodą KNF)	
Skumulowane inne całkowite dochody (kapitał z aktualizacji wyceny)	1 380 656,52
Fundusze ogólne ryzyka bankowego	
(-) Inne wartości niematerialne i prawne	- 523 446,97
(-) Krzyżowe powiązania kapitałowe w kapitale podstawowym Tier 1	
(-) Nadwyżka odliczenia od pozycji dodatkowych w Tier 1 ponad kapitał podstawowy Tier 1	
(-) Instrumenty w kapitale podstawowym Tier 1 podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	
(-) Instrumenty w kapitale podstawowym Tier 1 podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	
Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier 1 (np. amortyzacja kapitału z aktualizacji wyceny ze znakiem (-))	
Inne pozycje lub korekty kapitału podstawowego Tier 1 - nie ujęte powyżej (pozycja może przyjmować wartość dodatnią lub ujemną)	
Kapitał dodatkowy Tier 1	1 343 452,05
Korekty w okresie przejściowym z tytułu instrumentów w kapitale dodatkowym Tier 1 podlegających zasadzie praw nabytych (obligacje zaliczane do funduszy własnych na podstawie uchwały KNF 314/2009)	1 343 452,05
(-) Nadwyżka odliczenia od pozycji w Tier 2 ponad kapitał Tier 2	
Nadwyżka odliczenia od pozycji dodatkowych w Tier 1 ponad kapitał dodatkowy Tier 1 (odliczenie w kapitale podstawowym Tier 1)	
Inne pozycje lub korekty kapitału dodatkowego Tier 1 - nie ujęte powyżej (pozycja może przyjmować wartość dodatnią lub ujemną)	
Kapitał Tier 2	5 906 590,90

*Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko – Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku*

Instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane kwalifikujące się jako kapitał Tier 2	1 795 068,49
w tym pożyczki podporządkowane - informacja dodatkowa, nie sumuje się do funduszy	
Korekty w okresie przejściowym z tytułu instrumentów w kapitale Tier 2 oraz pożyczek podporządkowanych podlegających zasadzie praw nabytych	2 015 178,08
w tym pożyczki podporządkowane - informacja dodatkowa, nie sumuje się do funduszy	
Korekty z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego według metody standardowej (do wysokości maksymalnie 1,25 % kwot ekspozycji ważonych ryzykiem)	2 096 344,32
(-) Instrumenty w kapitale Tier 2 podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	
(-) Instrumenty w kapitale Tier 2 podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	
Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale Tier 2	
Nadwyżka odliczenia od pozycji w Tier 2 ponad kapitał Tier 2 (odliczenie w kapitale dodatkowym Tier 1)	
Inne pozycje lub korekty kapitału Tier 2 - nie ujęte powyżej (pozycja może przyjmować wartość dodatnią lub ujemną)	

Rachunek funduszy własnych został przeprowadzony zgodnie z art.127 Ustawy Prawo Bankowe oraz Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26.06.2013r. (CRR) i Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26.06.2013r. (CRD IV).

Wysokość funduszy własnych na dzień 31.12.2018r. wynosiła 56 892 318,79 zł, tj.: 13 230 771,81 euro przeliczonej według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski obowiązującego w dniu 31.12.2018 rok (1 EUR = 4,30 PLN).

Suma wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka (kapitał regulacyjny) wynosiła 29 843 128,29 zł, natomiast oszacowana przez Bank kwota, niezbędna do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku (kapitał wewnętrzny) wynosiła 41 948 454,49 zł, stwarzając odpowiednią nadwyżkę funduszy własnych nad tymi wymogami.

Wykazany na 31.12.2018 roku regulacyjny wymóg kapitału w odniesieniu do funduszy własnych wygenerował współczynnik wypłacalności na poziomie 15,25 %.

Bank posiada odpowiednie regulacje wewnętrzne służące do wyznaczania wymogów kapitałowych:

- Zasady wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko w Kujawsko – Dobrzyńskim Banku Spółdzielczym - dla wyznaczania kapitału regulacyjnego,
- Zasady szacowania kapitału wewnętrznego w Kujawsko – Dobrzyńskim Banku Spółdzielczym – dla szacowania kapitału wewnętrznego.

Powyższe procedury podlegają regularnemu (co najmniej rocznemu) przeglądowi i aktualizacji.

Ostatni z nich miał miejsce:

- Zasady wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko w Kujawsko – Dobrzyńskim Banku Spółdzielczym - do Uchwały nr 356/2018 Zarządu KDBS Banku z dnia 20 grudnia 2018 roku,
- Zasady szacowania kapitału wewnętrznego w Kujawsko – Dobrzyńskim Banku Spółdzielczym – do Uchwały nr 94/2018 Zarządu KDBS Banku z dnia 19 kwietnia 2018 roku.

Bank wyznacza kapitał regulacyjny dla:

- ryzyka kredytowego – w oparciu o metodę standardową,
- ryzyka walutowego – w oparciu o metodę podstawową,
- ryzyka operacyjnego – w oparciu o metodę wskaźnika podstawowego.

W 2018 roku nie występowały przekroczenia limitów koncentracji zaangażowań i koncentracji kapitałowej toteż nie było konieczności tworzenia wymogów kapitałowych z tego tytułu.

Bank szacuje kapitał wewnętrzny na następujące rodzaje ryzyka Bankowego, które zgodnie z obowiązującą w Banku wewnętrzną definicją zostały uznane za istotne:

- ryzyko kredytowe,
- ryzyko walutowe,
- ryzyko operacyjne,
- ryzyko koncentracji,
- ryzyko stopy procentowej w portfelu Bankowym,
- ryzyko płynności,
- ryzyko kapitałowe,
- ryzyko braku zgodności.

Agregacja wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka (tj. obliczanie łącznej kwoty kapitału wewnętrznego) odbywa się w oparciu o metodę minimalnego wymogu kapitałowego.

Na datę 31.12.2018 roku kapitał wewnętrzny Banku wynosił 41 948 454,49 zł i składał się z następujących wymogów:

- na ryzyko kredytowe – 34 838 613,77 zł,
- na ryzyko operacyjne – 3 192 247,92 zł,
- na ryzyko stopy procentowej w portfelu Bankowym – 3 917 592,80 zł,

Za zgodą KNF Bank uwzględnia dodatkowe pozycje bilansu do ustalenia wymogów kapitałowych.

Bank nie wyznacza dodatkowych pozycji bilansu.

Suma funduszy własnych jest utrzymywana przez Bank.

Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko – Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku

Oszacowana kwota niezbędna do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych istotnych rodzajów ryzyk występujących w działalności przedstawia się następująco:

Rodzaj ryzyka	Wymagany wg Banku kapitał na zabezpieczenie ryzyka	Alokacja kapitału według wymagań dla Filara I	Alokacja kapitału według wymagań dla Filara II
1	2	3	4
Ryzyko kredytowe	34 838 613,77	26 650 880,37	8 187 733,40
Ryzyko rynkowe			
Ryzyko operacyjne	3 192 247,92	3 192 247,92	
Łączny wymóg na powyższe ryzyka	38 030 861,69	29 843 128,29	8 187 733,40
Redukcja wymogu kapitałowego	3 917 592,80	x	3 917 592,80
Ryzyko koncentracji zaangażowań, z tego:	0,00	x	0,00
koncentracji dużych zaangażowań		x	
koncentracji w sektor gospodarki		x	
koncentracji przyjętych form zabezpieczenia		x	
koncentracji zaangażowań w jednorodny instrument finansowy		x	
koncentracji geograficznej		x	
Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej, z tego:	3 917 592,80	x	3 917 592,80
przeszacowania	3 917 592,80	x	3 917 592,80
bazowe		x	
opcji klienta		x	
krzywej dochodowości		x	
Ryzyko płynności (wynikające z nieodpowiedniego poziomu aktywów płynnych)		x	
Ryzyko wyniku finansowego		x	
Ryzyko kapitałowe, z tego:	0,00	x	0,00
koncentracji funduszu udziałowego		x	
koncentracji „dużych” udziałów		x	
niedotrzymania minimalnych progów kapitałowych		x	
Pozostałe ryzyka, z tego:	0,00	x	0,00
cyklu gospodarczego		x	
strategiczne		x	
utruty reputacji		x	
transferowe		x	
rezydualne		x	
modeli		x	
Kapitał wewnętrzny	41 948 454,49	29 843 128,29	12 105 326,20

Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko - Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku

Wyliczenie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego na 2018 rok:

Dane z bilansu	2015r.	2016r.	2017r.	Średnia
1	2	3	4	5
Przychody z tytułu odsetek	19 335 571,11	19 442 566,06	21 466 773,34	20 081 636,84
Koszty z tytułu odsetek	4 314 387,07	3 892 273,95	4 113 664,83	4 106 775,28
Przychody z tytułu prowizji	5 611 476,61	5 477 427,65	5 418 533,19	5 502 479,15
Koszty z tytułu prowizji	696 401,97	684 467,09	716 848,40	699 239,15
Przychody z udziałów lub akcji, pozostałych papierów wartościowych i innych instrumentów finansowych o zmiennej kwocie dochodu	100 021,79	95 090,10	0,00	65 037,30
Wynik operacji finansowych	-1 002 873,62	-74 145,96	-178 061,93	-418 360,50
Wynik z pozycji wymiany	95 535,76	69 064,07	47 686,02	70 761,95
Pozostałe przychody operacyjne*	455 434,60	1 216 221,48	686 681,36	786 112,48
Wynik Brutto wg NUK	19 584 377,21	21 649 482,36	22 611 098,75	21 281 652,79
Współczynnik a	15%			
Kapitał adekwatny	3 192 247,92			

* z uwzględnieniem wyłączeń

2. Dane o walutowej strukturze aktywów i pasywów

KASA w WALUTACH OBCYCH USD:

Wyszczególnienie	Wartość na 31.12.2018r.	Kurs wyceny waluty na dzień bilansowy	Saldo na 31.12.2018r.
1	2	3	4
W rachunku bieżącym (środki pieniężne w kasie)	3 015,00	3,7597	11 335,50
Inne środki (znaki skarbowe)		3,7597	0,00
RAZEM	3 015,00	x	11 335,50

Wyszczególnienie	Wartość na 31.12.2017r.	Kurs wyceny waluty na dzień bilansowy	Saldo na 31.12.2017r.
1	2	3	4
W rachunku bieżącym (środki pieniężne w kasie)	760,00	3,4813	2 645,79
Inne środki (znaki skarbowe)		3,4813	0,00
RAZEM	760,00	x	2 645,79

Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko - Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku

KASA w WALUTACH OBCYCH EURO:

Wyszczególnienie	Wartość na 31.12.2018r.	Kurs wyceny waluty na dzień bilansowy	Saldo na 31.12.2018r.
1	2	3	4
W rachunku bieżącym (środki pieniężne w kasie)	31 915,00	4,3000	137 234,50
Inne środki (znaki skarbowe)		4,3000	0,00
RAZEM	31 915,00	x	137 234,50

Wyszczególnienie	Wartość na 31.12.2017r.	Kurs wyceny waluty na dzień bilansowy	Saldo na 31.12.2017r.
1	2	3	4
W rachunku bieżącym (środki pieniężne w kasie)	81 115,00	4,1709	338 322,55
Inne środki (znaki skarbowe)		4,1709	0,00
RAZEM	81 115,00	x	338 322,55

KASA w WALUTACH OBCYCH GBP:

Wyszczególnienie	Wartość na 31.12.2018r.	Kurs wyceny waluty na dzień bilansowy	Saldo na 31.12.2018r.
1	2	3	4
W rachunku bieżącym (środki pieniężne w kasie)	7 415,00	4,7895	35 514,14
Inne środki (znaki skarbowe)		4,7895	0,00
RAZEM	7 415,00	x	35 514,14

Wyszczególnienie	Wartość na 31.12.2017r.	Kurs wyceny waluty na dzień bilansowy	Saldo na 31.12.2017r.
1	2	3	4
W rachunku bieżącym (środki pieniężne w kasie)	6 560,00	4,7001	30 832,66
Inne środki (znaki skarbowe)		4,7001	0,00
RAZEM	6 560,00	x	30 832,66

NALEŻNOŚCI OD SEKTORA FINANSOWEGO w WALUTACH OBCYCH USD:

Rodzaj należności	Wartość na 31.12.2018r.	Utworzona rezerwa w jednostkach na 31.12.2018r.	Kurs wyceny waluty na dzień bilansowy	Saldo należności na 31.12.2018r.	Utworzona rezerwa /odpis na 31.12.2018r.	Należności netto
1	2	3	4	5	6	7
Należności w rachunku bieżącym	38 771,21		3,7597	145 768,12	0,00	145 768,12
Należności terminowe w tym lokaty płynnościowe	365 000,00		3,7597	1 372 290,50	0,00	1 372 290,50
Należności z tyt. sprzedanych wierzycielności			3,7597	0,00	0,00	0,00
Odsetki zapadłe niespłacone			3,7597	0,00	0,00	0,00
Odsetki niezapadłe	2 761,01		3,7597	10 380,57	0,00	10 380,57
Korekta odsetek - wycena ESP	144,49		3,7597	543,24	0,00	543,24
Ogółem należności:	406 676,71	0,00	x	1 528 982,43	0,00	1 528 982,43

*Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko – Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku*

Rodzaj należności	Wartość na 31.12.2017r.	Utworzona rezerwa w jednostkach na 31.12.2017r.	Kurs wyceny waluty na dzień bilansowy	Saldo należności na 31.12.2017r.	Utworzona rezerwa /odpis na 31.12.2017r.	Należności netto
1	2	3	4	5	6	7
Należności w rachunku bieżącym	15 970,16		3,4813	55 596,92	0,00	55 596,92
Należności terminowe w tym lokaty płynnościowe	400 000,00		3,4813	1 392 520,00	0,00	1 392 520,00
Należności z tyt. sprzedanych wierzytelności			3,4813	0,00	0,00	0,00
Odsetki zapadłe niespłacone			3,4813	0,00	0,00	0,00
Odsetki niezapadłe	1 312,81		3,4813	4 570,29	0,00	4 570,29
Ogółem należności:	417 282,97	0,00	x	1 452 687,21	0,00	1 452 687,21

NALEŻNOŚCI OD SEKTORA FINANSOWEGO w WALUTACH OBCYCH EURO:

Rodzaj należności	Wartość na 31.12.2018r.	Utworzona rezerwa w jednostkach na 31.12.2018r.	Kurs wyceny waluty na dzień bilansowy	Saldo należności na 31.12.2018r.	Utworzona rezerwa /odpis na 31.12.2018r.	Należności netto
1	2	3	4	5	6	7
Należności w rachunku bieżącym	321 998,97		4,3000	1 384 595,57	0,00	1 384 595,57
Należności terminowe w tym lokaty płynnościowe	1 000 000,00		4,3000	4 300 000,00	0,00	4 300 000,00
Należności z tyt. sprzedanych wierzytelności			4,3000	0,00	0,00	0,00
Odsetki zapadłe niespłacone			4,3000	0,00	0,00	0,00
Odsetki niezapadłe			4,3000	0,00	0,00	0,00
Pozostałe należności	329,45		4,3000	1 416,64	0,00	1 416,64
Ogółem należności:	1 322 328,42	0,00	x	5 686 012,21	0,00	5 686 012,21

Rodzaj należności	Wartość na 31.12.2017r.	Utworzona rezerwa w jednostkach na 31.12.2017r.	Kurs wyceny waluty na dzień bilansowy	Saldo należności na 31.12.2017r.	Utworzona rezerwa /odpis na 31.12.2017r.	Należności netto
1	2	3	4	5	6	7
Należności w rachunku bieżącym	461 559,17		4,1709	1 925 117,14	0,00	1 925 117,14
Należności terminowe w tym lokaty płynnościowe	1 000 000,00		4,1709	4 170 900,00	0,00	4 170 900,00
Należności z tyt. sprzedanych wierzytelności			4,1709	0,00	0,00	0,00
Odsetki zapadłe niespłacone			4,1709	0,00	0,00	0,00
Odsetki niezapadłe			4,1709	0,00	0,00	0,00
Ogółem należności:	1 461 559,17	0,00	x	6 096 017,14	0,00	6 096 017,14

*Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko - Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku*

NALEŻNOŚCI OD SEKTORA FINANSOWEGO w WALUTACH OBCYCH GBP:

Rodzaj należności	Wartość na 31.12.2018r.	Utworzona rezerva w jednostkach na 31.12.2018r.	Kurs wyceny waluty na dzień bilansowy	Saldo należności na 31.12.2018r.	Utworzona rezerva /odpis na 31.12.2018r.	Należności netto
1	2	3	4	5	6	7
Należności w rachunku bieżącym	19 601,94		4,7895	93 883,49	0,00	93 883,49
Należności terminowe w tym lokaty płynnościowe	73 000,00		4,7895	349 633,50	0,00	349 633,50
Należności z tyt. sprzedanych wierzytelności			4,7895	0,00	0,00	0,00
Odsetki zapadłe niespłacone			4,7895	0,00	0,00	0,00
Odsetki niezapadłe	168,60		4,7895	807,51	0,00	807,51
Pozostałe należności	0,80		4,7895	3,83	0,00	3,83
Korekta odsetek - wycena ESP	39,26		4,7895	188,04	0,00	188,04
Ogółem należności:	92 810,60	0,00	x	444 516,37	0,00	444 516,37

Rodzaj należności	Wartość na 31.12.2017r.	Utworzona rezerva w jednostkach na 31.12.2017r.	Kurs wyceny waluty na dzień bilansowy	Saldo należności na 31.12.2017r.	Utworzona rezerva /odpis na 31.12.2017r.	Należności netto
1	2	3	4	5	6	7
Należności w rachunku bieżącym	8 254,67		4,7001	38 797,77	0,00	38 797,77
Należności terminowe w tym lokaty płynnościowe	133 000,00		4,7001	625 113,30	0,00	625 113,30
Należności z tyt. sprzedanych wierzytelności			4,7001	0,00	0,00	0,00
Odsetki zapadłe niespłacone			4,7001	0,00	0,00	0,00
Odsetki niezapadłe	113,40		4,7001	532,99	0,00	532,99
Ogółem należności:	141 368,07	0,00	x	664 444,06	0,00	664 444,06

Należności od sektora niefinansowego w walutach obcych USD – nie wystąpiły.

Należności od sektora niefinansowego w walutach obcych EURO – nie wystąpiły.

Należności od sektora niefinansowego w walutach obcych GBP – nie wystąpiły.

Należności od sektora budżetowego w walutach obcych USD – nie wystąpiły.

Należności od sektora budżetowego w walutach obcych EURO – nie wystąpiły.

Należności od sektora budżetowego w walutach obcych GBP – nie wystąpiły.

Zobowiązania od sektora finansowego w walutach obcych USD – nie wystąpiły.

Zobowiązania od sektora finansowego w walutach obcych EURO – nie wystąpiły.

Zobowiązania od sektora finansowego w walutach obcych GBP – nie wystąpiły.

Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko – Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku

ZOBOWIĄZANIA wobec SEKTORA NIEFINANSOWEGO w WALUTACH OBCYCH USD

Rodzaj zobowiązania	Wartość na 31.12.2018r.	Kurs wyceny waluty na dzień bilansowy	Saldo na 31.12.2018r.
1	2	3	4
I. Rachunki oszczędnościowe	401 081,56	x	1 507 946,34
1. bieżące	370 053,30	3,7597	1 391 289,39
2. terminowe	31 028,26	3,7597	116 656,95
3. odsetki naliczone niezapadłe	0,00	3,7597	0,00
II. Pozostałe	7 338,04	x	27 588,83
1. bieżące	7 311,50	3,7597	27 489,05
2. terminowe	0,00	3,7597	0,00
3. odsetki naliczone niezapadłe	26,54	3,7597	99,78
III. Ogółem (poz. I + poz. II)	408 419,60	x	1 535 535,17

Rodzaj zobowiązania	Wartość na 31.12.2017r.	Kurs wyceny waluty na dzień bilansowy	Saldo na 31.12.2017r.
1	2	3	4
I. Rachunki oszczędnościowe	409 694,72	x	1 426 270,23
1. bieżące	352 723,66	3,4813	1 227 936,88
2. terminowe	56 932,82	3,4813	198 200,23
3. odsetki naliczone niezapadłe	38,24	3,4813	133,12
II. Pozostałe	277,30	x	965,36
1. bieżące	277,30	3,4813	965,36
2. terminowe		3,4813	0,00
3. odsetki naliczone niezapadłe		3,4813	0,00
III. Ogółem (poz. I + poz. II)	409 972,02	x	1 427 235,59

ZOBOWIĄZANIA wobec SEKTORA NIEFINANSOWEGO w WALUTACH OBCYCH EURO:

Rodzaj zobowiązania	Wartość na 31.12.2018r.	Kurs wyceny waluty na dzień bilansowy	Saldo na 31.12.2018r.
1	2	3	4
I. Rachunki oszczędnościowe	965 704,66	x	4 152 530,04
1. bieżące	959 730,14	4,3000	4 126 839,60
2. terminowe	5 974,52	4,3000	25 690,44
3. odsetki naliczone niezapadłe	0,00	4,3000	0,00
II. Pozostałe	378 835,94	x	1 628 994,54
1. bieżące	378 835,94	4,3000	1 628 994,54
2. terminowe	0,00	4,3000	0,00
3. odsetki naliczone niezapadłe	0,00	4,3000	0,00
III. Ogółem (poz. I + poz. II)	1 344 540,60	x	5 781 524,58

*Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko – Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku*

Rodzaj zobowiązania	Wartość na 31.12.2017r.	Kurs wyceny waluty na dzień bilansowy	Saldo na 31.12.2017r.
1	2	3	4
I. Rachunki oszczędnościowe	987 517,58	x	4 118 837,07
1. bieżące	980 891,60	4,1709	4 091 200,77
2. terminowe	6 625,98	4,1709	27 636,30
3. odsetki naliczone niezapadłe	0,00	4,1709	0,00
II. Pozostałe	541 637,13	x	2 259 114,31
1. bieżące	541 637,13	4,1709	2 259 114,31
2. terminowe	0,00	4,1709	0,00
3. odsetki naliczone niezapadłe	0,00	4,1709	0,00
III. Ogółem (poz. I + poz. II)	1 529 154,71	x	6 377 951,38

ZOBOWIĄZANIA wobec SEKTORA NIEFINANSOWEGO w WALUTACH OBCYCH GBP

Rodzaj zobowiązania	Wartość na 31.12.2018r.	Kurs wyceny waluty na dzień bilansowy	Saldo na 31.12.2018r.
1	2	3	4
I. Rachunki oszczędnościowe	99 025,46	x	474 282,44
1. bieżące	77 889,67	4,7895	373 052,57
2. terminowe	21 127,29	4,7895	101 189,16
3. odsetki naliczone niezapadłe	8,50	4,7895	40,71
II. Pozostałe	0,00	x	0,00
1. bieżące	0,00	4,7895	0,00
2. terminowe	0,00	4,7895	0,00
3. odsetki naliczone niezapadłe	0,00	4,7895	0,00
III. Ogółem (poz. I + poz. II)	99 025,46	x	474 282,44

Rodzaj zobowiązania	Wartość na 31.12.2017r.	Kurs wyceny waluty na dzień bilansowy	Saldo na 31.12.2017r.
1	2	3	4
I. Rachunki oszczędnościowe	145 772,85	x	685 146,98
1. bieżące	130 677,10	4,7001	614 195,44
2. terminowe	15 091,24	4,7001	70 930,34
3. odsetki naliczone niezapadłe	4,51	4,7001	21,20
II. Pozostałe	0,00	x	0,00
1. bieżące	0,00	4,7001	0,00
2. terminowe	0,00	4,7001	0,00
3. odsetki naliczone niezapadłe	0,00	4,7001	0,00
III. Ogółem (poz. I + poz. II)	145 772,85	x	685 146,98

Zobowiązania od sektora budżetowego w walutach obcych USD – nie wystąpiły.

Zobowiązania od sektora budżetowego w walutach obcych EURO – nie wystąpiły.

Zobowiązania od sektora budżetowego w walutach obcych GBP – nie wystąpiły.

3. Dane o źródłach pozyskania depozytów, z uwzględnieniem podziału na branżowe i geograficzne segmenty rynku.

Za zgromadzone w Banku depozyty Bank przyjmuje:

- bazę depozytową środki bieżące i terminowe podmiotów niefinansowych,*
- środki pochodzące od jednostek samorządu terytorialnego,*
- środki ulokowane w Banku przez podmioty finansowe (nie Bankowe).*

Depozyty ogółem stanowią główne źródło finansowania działalności Banku, na przestrzeni 2018 roku stanowiły one średnio 87,2% pasywów ogółem.

Na datę 31.12.2018 roku ich struktura przedstawiała się następująco:

- depozyty osób fizycznych stanowiły 57,3% depozytów ogółem oraz 50,0% pasywów,*
- depozyty rolników stanowiły 14,8% depozytów ogółem oraz 12,9% pasywów,*
- depozyty pozostałych podmiotów niefinansowych stanowiły 16,6% depozytów ogółem oraz 14,5% pasywów,*
- depozyty jednostek samorządu terytorialnego stanowiły 9,0% depozytów ogółem oraz 7,9% pasywów,*
- depozyty podmiotów finansowych (nie Bankowych) stanowiły 2,3% depozytów ogółem oraz 1,9% pasywów.*

Ryzyko koncentracji depozytów jest analizowane pod kątem koncentracji dla:

- jednego podmiotu tzw. duzi deponenti,*
- podmiotów wewnętrznych,*
- dużych depozytów terminowych,*
- dużych (istotnych) klientów,*
- sektorów gospodarki.*

Za dużego deponenta Bank przyjmuje podmiot, który zgromadził w Banku środki przekraczające 0,5% bazy depozytowej dla depozytów gospodarstw domowych, 1,0% bazy depozytowej w odniesieniu do pozostałych podmiotów sektora niefinansowego.

Depozytami osób wewnętrznych są środki zgromadzone przez: Członków Zarządu, Członków Rady Nadzorczej, Pracowników Banku.

Za duży depozyt Bank przyjmuje depozyt terminowy o wartości wyższej od 500 tys. zł.

Za dużych (istotnych) klientów Bank traktuje środki zgromadzone przez instytucje rządowe i samorządowe oraz podmioty sektora finansowego.

Bank prowadzi analizę struktury depozytów z uwzględnieniem podziału na branżowe segmenty rynku.

Na datę 31.12.2018 roku powyższe koncentracje stanowiły odpowiednio:

- dla dużych deponentów 2,3% bazy depozytowej,*
- dla depozytów osób wewnętrznych: 0,7% bazy depozytowej,*
- dla dużych depozytów terminowych 2,5% depozytów ogółem,*

Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko – Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku

- dla sektorów gospodarki największy udział stanowi - Sektor Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, tj. 15,1% depozytów ogółem

Pozyskane środki depozytowe pochodziły – podział na branże:

Lp.	Wyszczególnienie	Zobowiązania			
		Okres bieżący	%	Okres poprzedni	%
1	2	3	4	5	6
SEKTOR FINANSOWY		12 618 447,47	2,28%	5 001 499,75	0,98%
1	Instytucje finansowe	12 618 447,47	2,28%	5 001 499,75	0,98%
SEKTOR NIEFINANSOWY		490 865 093,52	88,70%	442 922 792,15	87,01%
1	Przedsiębiorstwa i spółki państwowe	555 079,18	0,10%	812 400,74	0,16%
2	Przedsiębiorstwa i spółki prywatne i spółdzielnie	48 231 498,71	8,72%	33 935 947,59	6,67%
3	Rolnicy indywidualni	81 661 153,37	14,76%	68 758 752,35	13,51%
4	Przedsiębiorstwa indywidualni	27 030 848,92	4,88%	25 699 270,55	5,05%
5	Osoby prywatne	317 369 281,83	57,35%	298 275 269,65	58,60%
6	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	16 017 231,51	2,89%	15 441 151,27	3,03%
SEKTOR BUDŻETOWY		49 914 759,64	9,02%	61 104 139,40	12,00%
1	Instytucje rządowe i samorządowe	49 914 759,64	9,02%	61 104 139,40	12,00%
RAZEM		553 398 300,63	100,00%	509 028 431,30	100,00%

4. Informacje z zakresu struktury koncentracji zaangażowania Banku w poszczególne jednostki, grupy kapitałowe, branżowe i geograficzne segmenty rynku, wraz z oceną ryzyka związanego z tym zaangażowaniem.

Bank dokonuje analizy koncentracji zaangażowań z podziałem na:

- koncentrację zaangażowań w poszczególne podmioty lub grupy podmiotów powiązanych,
- koncentrację „dużych zaangażowań”,
- koncentrację branżową,
- koncentrację w ten sam rodzaj zabezpieczenia,
- koncentrację geograficzną.

Celem ograniczania ryzyka koncentracji zaangażowań Bank ustanowił limity wewnętrzne na poszczególne rodzaje koncentracji zaangażowań, których poziom wraz z ich wykorzystaniem na datę 31.12.2018 roku przedstawia się następująco:

Rodzaj koncentracji	Limit (np. określony jako % funduszy własnych)	Wysokość limitu	Stopień wykorzystania limitu (w %)
1	2	3	4
dużych zaangażowań	150% uznanego kapitału	85 338 478,19	49,30%
branżowa			
Administracja publiczna i ochrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenia zdrowotne	120% kapitału uznanego	68 270 782,55	22,3%

*Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko – Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku*

Budownictwo	110% kapitału uznanego	62 581 550,67	30,5%
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	30% kapitału uznanego	17 067 695,64	20,4%
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	5% kapitału uznanego	2 844 615,94	3,2%
Pozostała działalność usługowa	15% kapitału uznanego	8 533 847,82	27,5%
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	35% kapitału uznanego	19 912 311,58	89,0%
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	25% kapitału uznanego	14 223 079,70	26,1%
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	15% kapitału uznanego	8 533 847,82	34,5 %
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	32% kapitału uznanego	18 205 542,01	41,1%
Edukacja	5% kapitału uznanego	2 844 615,94	20,6%
Górnictwo i wydobywanie	10% kapitału uznanego	5 689 231,88	73,5%
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	175% kapitału uznanego	99 561 557,88	45,9%
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	100% kapitału uznanego	56 892 318,79	22,2%
Przetwórstwo przemysłowe	100% kapitału uznanego	56 892 318,79	52,1%
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	475% kapitału uznanego	270 238 514,25	72,3%
Transport i gospodarka magazynowa	15% kapitału uznanego	8 533 847,82	16,7%
Informacja i komunikacja	10% kapitału uznanego	5 689 231,88	4,6%
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	30% kapitału uznanego	17 067 695,64	21,6%
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	15% kapitału uznanego	8 533 847,82	48,9%
Inne	3% kapitału uznanego	1 706 769,56	0,0%
ten sam rodzaj zabezpieczenia			
Weksel własny	bez limitu	bez limitu	bez limitu
Gwarancje	bez limitu	bez limitu	bez limitu
Poręczenia wg prawa cywilnego i wekslowego	350% kapitału uznanego	299 123 115,77	3,4%
Zastaw rejestrowy na rzeczy ruchomej	20% kapitału uznanego	11 378 463,76	49,3%
Przewłaszczenie rzeczy ruchomej	130% kapitału uznanego	73 960 014,43	14,2%
Zastaw rejestrowy na papierach wartościowych	3% kapitału uznanego	1 706 769,56	0,0%
Przewłaszczenie papierów wartościowych	3% kapitału uznanego	1 706 769,56	0,0%
Blokada lokaty	7% kapitału uznanego	3 982 462,32	19,2%
Wpłata określonej kwoty w złotych lub w walucie wymiennej na rachunek Banku spełniająca warunki określone w art. 102 Ustawy Prawo Bankowe(kaucja)	bez limitu	bez limitu	bez limitu
Hipoteka na nieruchomości mieszkalnej	400% kapitału uznanego	227 569 275,16	20,2%
Hipoteka pozostała	800% kapitału uznanego	455 138 550,32	57,8
Cesja wierzytelności	30% kapitału uznanego	17 067 695,64	25,8%
Ubezpieczenie kredytu	60% kapitału uznanego	34 135 391,27	48,5%
Cesja praw z umów ubezpieczeniowych	100% kapitału uznanego	56 892 318,79	3,3%
Pozostałe zabezpieczenia	95% kapitału uznanego	54 047 702,85	0,4%
geograficzna			
Region 1 Województwo Kujawsko-Pomorskie	1000% kapitału uznanego	568 923 187,9	76,2%
Region 2 Województwa ościenne	100% kapitału uznanego	56 892 318,79	24,4%
Region 3 Pozostałe województwa	38% kapitału uznanego	21 619 081,14	28,1%

*Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko – Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku*

Za duże zaangażowanie Bank przyjmuje zaangażowanie o wartości równej lub przekraczającej 10% funduszy własnych.

Limit koncentracji zaangażowań w poszczególne podmioty lub grupy podmiotów powiązanych, określony w Ustawie Prawo Bankowe wynosi 25% funduszy własnych, w KDBS ustalono limit 20% uznanego kapitału.

Z tabeli zamieszczonej powyżej wynika, że o profilu ryzyka koncentracji zaangażowań stanowią zaangażowania w:

- branżę – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo – 72,3%,
- branżę – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 45,9%,
- branżę – Przetwórstwo przemysłowe – 52,1%.

Zaangażowania według sektorów gospodarki:

Sektor gospodarki	Wartość ekspozycji bez wyłączeń	Kwota wyłączeń	Wartość ekspozycji	Limit (%)	Limit (kwotowo)	Przekroczenie limitu
1	2	3	4	5	6	7
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązki zabezpieczenia społeczne	15 231 360,83		15 231 360,83	120%	68 270 782,55	0,00
Budownictwo	19 060 639,89		19 060 639,89	110%	62 581 550,67	0,00
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3 476 872,96		3 476 872,96	30%	17 067 695,64	0,00
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją; Pozostała działalność usługowa	2 438 558,59		2 438 558,59	20%	11 378 463,76	0,00
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości; Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	24 364 458,05	4 687 106,41	19 677 351,64	75%	42 669 239,09	0,00
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	7 485 371,11		7 485 371,11	32%	18 205 542,01	0,00
Edukacja	584 783,48		584 783,48	5%	2 844 615,94	0,00
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	0,00		0,00	0%	0,00	0,00
Górnictwo i wydobywanie	4 181 906,39		4 181 906,39	10%	5 689 231,88	0,00
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	45 718 943,40	2 120 404,29	43 598 539,11	175%	99 561 557,88	0,00
Inne	0,00		0,00	3%	1 706 769,56	0,00
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	12 614 394,36		12 614 394,36	100%	56 892 318,79	0,00
Przetwórstwo przemysłowe	29 655 208,79	723 040,45	28 932 168,34	100%	56 892 318,79	0,00
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	195 509 204,20	1 476 632,09	194 032 572,11	475%	270 238 514,25	0,00
Rybactwo (PKD 2004)	0,00		0,00	0%	0,00	0,00
Transport i gospodarka magazynowa; Informacja i komunikacja	1 689 707,30		1 689 707,30	25%	14 223 079,70	0,00
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	7 863 574,48	239 053,26	7 624 521,22	45%	25 601 543,46	0,00
Suma	369 874 983,83	9 246 236,50	360 628 747,33	X	753 823 223,97	0,00

*Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko – Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku*

5. Informacje o strukturze należności Banku w podziale na poszczególne kategorie, ustalone zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 8 lit. c ustawy o rachunkowości, z wyszczególnieniem kredytów i pożyczek, lokat w innych Bankach i w innych podmiotach finansowych, w tym informacje o:

1) Strukturze należności Banku, w podziale na poszczególne kategorie, ustalone zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 8 lit. c ustawy o rachunkowości, z wyszczególnieniem kredytów i pożyczek:

Lp.	Treść	Okres bieżący	%	Okres poprzedni	%
1	2	3	5	4	5
1.	Ekspozycje wobec Skarbu Państwa:	0,00	0,00%	0,00	0,00%
	- ekspozycje normalne	0,00	0,00%	0,00	0,00%
	- ekspozycje wątpliwe	0,00	0,00%	0,00	0,00%
	- ekspozycje stracone	0,00	0,00%	0,00	0,00%
2.	Ekspozycje kredytowe wynikające z pożyczek i kredytów detalicznych:	11 728 898,23	2,59%	11 255 652,27	2,59%
	- ekspozycje normalne	11 728 897,28	2,59%	11 235 118,88	2,59%
	- ekspozycje stracone	0,95	0,00%	20 533,39	0,00%
3.	Ekspozycje pozostałe wobec osób fizycznych, udzielonych na cele nie związane z działalnością gospodarczą lub prowadzenie gospodarstwa rolnego:	8 052 834,85	1,78%	5 388 659,13	1,24%
	- ekspozycje normalne	8 030 479,91	1,77%	5 362 311,66	1,24%
	- ekspozycje pod obserwacją	0,00	0,00%	0,00	0,00%
	- ekspozycje poniżej standardu	0,00	0,00%	0,00	0,00%
	- ekspozycje wątpliwe	0,00	0,00%	0,00	0,00%
	- ekspozycje stracone	22 354,94	0,00%	26 347,47	0,01%
4.	Pozostałe ekspozycje kredytowe:	433 506 058,16	95,64%	417 539 482,28	96,17%
	- ekspozycje normalne	419 990 920,54	92,65%	407 829 629,67	93,93%
	- ekspozycje pod obserwacją	0,00	0,00%	0,00	0,00%
	- ekspozycje poniżej standardu	0,00	0,00%	0,00	0,00%
	- ekspozycje wątpliwe	0,00	0,00%	0,00	0,00%
	- ekspozycje stracone	13 515 137,62	2,98%	9 709 852,61	2,24%
RAZEM:		453 287 791,24	100,00%	434 183 793,68	100,00%

Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko - Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku

Wyszczególnienie kredytów i pożyczek, lokat w innych Bankach i w innych podmiotach finansowych, w tym:

Należności w innych Bankach i instytucjach:

Lp.	Wartość	Należności w innych bankach		Należności w innych podmiotach finansowych	
		Okres bieżący	Okres poprzedni	Okres bieżący	Okres poprzedni
1	2	3	4	5	6
1	Kredyty			1 785 604,00	3 432 334,00
2	Pożyczki				
3	Lokaty	109 521 924,00	84 128 533,30		
RAZEM:		109 521 924,00	84 128 533,30	1 785 604,00	3 432 334,00

a) NALEŻNOŚCI OD SEKTORA NIEFINANSOWEGO

Kategoria należności	Okres bieżący		Okres poprzedni	
	zł	%	zł	%
1	2	3	4	5
Należności od sektora niefinansowego brutto	400 398 760,57	100,00%	395 986 170,92	100,00%
1. Należności normalne	366 378 363,40	91,50%	378 846 033,28	95,67%
2. Należności pod obserwacją	15 698 291,78	3,92%	4 840 543,16	1,22%
3. Należności zagrożone:	18 322 105,39	4,58%	12 299 594,48	3,11%
- poniżej standardu	4 337 799,32	1,08%	3 510 601,86	0,89%
- wątpliwe	6 187 352,87	1,55%	2 084 954,29	0,53%
- stracone	7 796 953,20	1,95%	6 704 038,33	1,69%
Rezerwy celowe na należności	5 835 937,49	100,00%	4 843 542,02	100,00%
1. w sytuacji normalnej	0,00	0,00%	0,00	0,00%
2. w sytuacji pod obserwacją	0,00	0,00%	0,00	0,00%
3. w sytuacji zagrożonej:	5 835 937,49	100,00%	4 843 542,02	100,00%
- poniżej standardu	512 710,89	8,79%	658 003,11	13,59%
- wątpliwej	648 441,11	11,11%	542 482,77	11,20%
- straconej	4 674 785,49	80,10%	3 643 056,14	75,21%
Prowizje	3 218 094,99	100,00%	3 604 521,52	100,00%
w sytuacji normalnej	3 039 082,15	94,44%	3 526 869,74	97,85%
w sytuacji pod obserwacją	103 498,41	3,22%	33 139,20	0,92%
w sytuacji poniżej standardu	38 720,06	1,20%	22 463,19	0,62%
w sytuacji wątpliwej	25 039,12	0,78%	9 261,82	0,26%
w sytuacji straconej	11 755,25	0,37%	12 787,57	0,35%
Należności od sektora niefinansowego netto (bez odsetek)	391 344 728,09	x	387 538 107,38	x

Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko - Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku

NALEŻNOŚCI OD SEKTORA NIEFINANSOWEGO według terminów zapadalności

Wyszczególnienie	Okres bieżący		Okres poprzedni	
	zł	%	zł	%
1	2	3	4	5
Należności od sektora niefinansowego brutto	400 398 760,57	100,00%	395 986 170,92	100,00%
Bieżące	8 134 283,57	2,03%	42 869 781,19	10,83%
Terminowe	392 264 477,00	97,97%	353 116 389,73	89,17%
- do 1 miesiąca	6 882 703,00	1,72%	12 818 548,57	3,24%
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	25 023 903,00	6,25%	8 319 622,99	2,10%
- powyżej 3 miesięcy do 1 roku	74 609 238,00	18,63%	48 598 555,22	12,27%
- powyżej 1 roku do 5 lat	150 997 416,00	37,71%	147 340 216,90	37,21%
- powyżej 5 lat do 10 lat	82 592 131,00	20,63%	84 753 541,46	21,40%
- powyżej 10 lat do 20 lat	46 205 432,00	11,54%	45 737 247,72	11,55%
- powyżej 20 lat	5 953 654,00	1,49%	5 548 656,87	1,40%

NALEŻNOŚCI OD SEKTORA BUDŻETOWEGO

Kategoria należności	Okres bieżący		Okres poprzedni	
	zł	%	zł	%
1	2	3	4	5
Należności od sektora budżetowego brutto	13 517 212,58	100,00%	6 770 111,00	100,00%
1. Należności normalne	13 517 212,58	100,00%	6 770 111,00	100,00%
2. Należności pod obserwacją	0,00	0,00%	0,00	0,00%
3. Należności zagrożone:	0,00	0,00%	0,00	0,00%
- poniżej standardu	0,00	0,00%	0,00	0,00%
- wątpliwe	0,00	0,00%	0,00	0,00%
- stracone	0,00	0,00%	0,00	0,00%
Rezerwy celowe na należności	0,00	0,00%	0,00	0,00%
1. w sytuacji normalnej	0,00	0,00%	0,00	0,00%
2. w sytuacji pod obserwacją	0,00	0,00%	0,00	0,00%
3. w sytuacji zagrożonej:	0,00	0,00%	0,00	0,00%
- poniżej standardu	0,00	0,00%	0,00	0,00%
- wątpliwej	0,00	0,00%	0,00	0,00%
- straconej	0,00	0,00%	0,00	0,00%
Prowizje	15 509,87	100,00%	5 597,01	100,00%
w sytuacji normalnej	15 509,87	100,00%	5 597,01	100,00%
w sytuacji pod obserwacją	0,00	0,00%	0,00	0,00%
w sytuacji poniżej standardu	0,00	0,00%	0,00	0,00%
w sytuacji wątpliwej	0,00	0,00%	0,00	0,00%
w sytuacji straconej	0,00	0,00%	0,00	0,00%
Należności od sektora niefinansowego netto (bez odsetek)	13 501 702,71	x	6 764 513,99	x

Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko – Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku

NALEŻNOŚCI OD SEKTORA BUDŻETOWEGO według terminów zapadalności

Wyszczególnienie	Okres bieżący		Okres poprzedni	
	zł	%	zł	%
1	2	3	4	5
Należności od sektora budżetowego brutto	13 517 212,58	100,00%	6 770 111,00	100,00%
Bieżące		0,00%		0,00%
Terminowe	13 517 212,58	100,00%	6 770 111,00	100,00%
- do 1 miesiąca	0,00	0,00%	103 024,00	1,52%
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	370 044,58	2,74%	50 000,00	0,74%
- powyżej 3 miesięcy do 1 roku	1 959 583,00	14,50%	431 048,00	6,37%
- powyżej 1 roku do 5 lat	4 550 236,00	33,66%	3 066 534,00	45,30%
- powyżej 5 lat do 10 lat	4 796 280,00	35,48%	1 673 906,00	24,72%
- powyżej 10 lat do 20 lat	1 841 069,00	13,62%	1 445 599,00	21,35%
- powyżej 20 lat	0,00	0,00%	0,00	0,00%

2) Kredyty i pożyczki, od których Bank nie nalicza odsetek.

Lp.	Treść	Okres bieżący	Okres poprzedni
1	2	3	4
1	Kredyty	215 618,50	219 208,86
2	Pożyczki		
RAZEM:		215 618,50	219 208,86

3) Aktywa finansowe z podziałem na:

Lp.	Treść	Okres bieżący	Okres poprzedni
1	2	3	4
a.	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy		
b.	Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu		
c.	Kredyty i pożyczki oraz inne należności banku	624 982 896,04	540 282 012,55
d.	Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności	24 992 700,00	12 252 063,50
e.	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	15 284 190,32	18 095 594,60
Razem		665 259 786,36	570 629 670,65

4) Informacje o aktywach finansowych dostępnych do sprzedaży, aktywach i zobowiązaniach finansowych wycenionych w wartości godziwej przez wynik finansowy, dla których nie było możliwe ustalenie w sposób wiarygodny wartości godziwej, ze wskazaniem oszacowanej wartości, w 2018 roku nie wystąpiły.

Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko – Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku

5) Struktura zobowiązań Banku

Przedziały czasowe	Wyszczególnienie			
	Depozyty banków i innych podmiotów finansowych	Własna emisja papierów wartościowych	Weksle własne	Inne pożyczone środki
1	2	3	4	5
- do 1 miesiąca	5 000 000,00			
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy				
- powyżej 3 miesięcy do 1 roku				
- powyżej 1 roku do 5 lat				
- powyżej 5 lat do 10 lat		5 000 000,00		
- powyżej 10 lat do 20 lat				
- powyżej 20 lat				

DEPOZYTY BANKÓW i INNYCH PODMIOTÓW FINANSOWYCH

Wyszczególnienie	Okres bieżący		Okres poprzedni	
	zł	%	zł	%
1	2	3	4	5
Depozyty banków i innych podmiotów finansowych	20 365 160,99	99,95%	7 224 902,94	100,15%
Depozyty bieżące	8 917 791,11	43,77%	2 224 902,94	30,84%
Terminowe	11 447 369,88	56,18%	5 000 000,00	69,31%
- do 1 miesiąca	6 447 369,88	31,64%		0,00%
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy		0,00%		0,00%
- powyżej 3 miesięcy do 1 roku		0,00%		0,00%
- powyżej 1 roku do 5 lat		0,00%		0,00%
- powyżej 5 lat do 10 lat	5 000 000,00	24,54%	5 000 000,00	69,31%
- powyżej 10 lat do 20 lat		0,00%		0,00%
- powyżej 20 lat		0,00%		0,00%
Odsetki	9 647,96	0,05%	7 715,07	0,11%
Prowizje	0,00	0,00%	18 400,92	0,26%
Zobowiązania wobec sektora finansowego	20 374 808,95	100,00%	7 214 217,09	100,00%

Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko - Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku

DEPOZYTY SEKTORA NIEFINANSOWEGO I BUDŻETOWEGO według terminów wymagalności

Wyszczególnienie	Okres bieżący		Okres poprzedni	
	zł	%	zł	%
Depozyty bieżące	370 623 724,37	68,38%	325 539 415,06	64,46%
Depozyty terminowe	170 692 651,93	31,49%	178 857 953,35	35,42%
- do 1 miesiąca	53 629 933,93	31,42%	59 912 971,43	33,50%
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	35 281 050,00	20,67%	36 926 865,30	20,65%
- powyżej 3 miesięcy do 1 roku	63 168 740,00	37,01%	68 714 777,16	38,42%
- powyżej 1 roku do 5 lat	18 323 695,00	10,73%	13 065 310,52	7,30%
- powyżej 5 lat do 10 lat	23 335,00	0,01%	238 028,94	0,13%
- powyżej 10 lat do 20 lat	0,00	0,00%	0,00	0,00%
- powyżej 20 lat	265 898,00	0,16%	0,00	0,00%
Odsetki	656 246,58	0,12%	612 668,36	0,12%
Razem zobowiązania wobec sektora niefinansowego i budżetowego	541 972 622,88	100,00%	505 010 036,77	100,00%

6. Informacje o kredytach i pożyczkach oraz innych należnościach Banku, a także o instrumentach zabezpieczających przed ryzykiem kredytowym, wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, wykazując odrębnie:
- 1). wartość kredytów i pożyczek oraz innych należności Banku zakwalifikowanych przy początkowym ujęciu jako wycenione w wartości godziwej przez wynik finansowy, w 2018 roku nie wystąpiły;
 - 2). wartość ekspozycji na ryzyko kredytowe na dzień sprawozdawczy, bez uwzględnienia wartości instrumentów zabezpieczających przed ryzykiem kredytowym, w 2018 roku nie wystąpiły;
 - 3). wartość o którą instrumenty zabezpieczające przed ryzykiem kredytowym zmniejszają wartość ekspozycji na ryzyko kredytowe, w 2018 roku nie wystąpiły;
 - 4). wartość zmiany w danym okresie sprawozdawczym i narastająco, wartości godziwej kredytów i pożyczek oraz innych należności banku, która wynika ze zmian ryzyka kredytowego, ustalona jako:
 - a) jako wartości zmiany dla danego składnika lub grupy aktywów finansowych, która nie wynika ze zmiany warunków rynkowych powodujących ryzyko rynkowe – nie ustalono,
 - b) w oparciu o inną metodę, która w ocenie Banku pozwala wierniej odzwierciedlić wartość zmiany dla danego składnika lub grupy aktywów finansowych, która wynika ze zmiany ryzyka kredytowego – w 2018 roku w/w nie wystąpiły;
 - 5). wartość zmiany wartości godziwej instrumentów zabezpieczających przed ryzykiem kredytowym zakwalifikowanych przy początkowym ujęciu jako wycenione w wartości godziwej przez wynik finansowy, jaka wystąpiła w danym okresie sprawozdawczym i narastająco, w 2018 roku nie wystąpiły.

*Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko - Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku*

7. Informacje o zobowiązaniach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

- 1) wartość zobowiązań finansowych zakwalifikowanych przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - w 2018 roku nie wystąpiły;
- 2) wartość zobowiązań finansowych zakwalifikowanych jako przeznaczone do obrotu – w 2018 roku nie wystąpiły;
- 3) różnicę pomiędzy wartością bilansową zobowiązań finansowych a wartością, którą bank byłby zobowiązany zapłacić w terminie wymagalności - w 2018 roku nie wystąpiły.

8. Dane o wartości posiadanych instrumentów finansowych:

Lp.	Treść	Wartość w okresie sprawozdawczym	Wartość w poprzednim okresie sprawozdawczym
1	2	3	4
1.	Instrumenty finansowe znajdujące się w obrocie giełdowym	0,00	0,00
2.	Instrumenty finansowe znajdujące się w obrocie pozagiełdowym	40 276 890,32	30 347 658,10
3.	Papiery wartościowe z nieograniczoną zbywalnością, nieznajdujące się w obrocie na rynku regulowanym		
4.	Papiery wartościowe z ograniczoną zbywalnością		
5.	Wartość rynkowa instrumentów finansowych, w przypadku gdy jest różna od wartości wykazywanej w bilansie		

STAN DŁUŻNYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH wg WARTOŚCI BILANSOWEJ (w zł)

Treść	Wartość w okresie sprawozdawczym	Wartość w poprzednim okresie sprawozdawczym
1	2	3
Dłużne papiery wartościowe emitentów państwowych	24 992 700,00	11 996 496,00
Bony skarbowe		
Bony pieniężne NBP	24 992 700,00	11 996 496,00
Obligacje NBP		
Obligacje skarbowe		
Dłużne papiery wartościowe innych emitentów	6 352 951,16	9 786 049,86
Obligacje BPS	0,00	255 567,50
Obligacje komunalne	4 324 345,16	7 501 784,36
Obligacje komercyjne	2 028 606,00	2 028 698,00
Razem dłużne papiery wartościowe	31 345 651,16	21 782 545,86

9. Informacje o zawartych przez Bank umowach, których skutkiem będzie powstanie instrumentu finansowego:

- Umowa zawierania transakcji na instrumentach finansowych z SGB-Bankiem S.A. z siedzibą w Poznaniu (dłużne papiery wartościowe emitowane przez Skarb Państwa, Narodowy Bank Polski oraz

*dłużne papiery wartościowe pozostałych emitentów niedopuszczone do obrotu zorganizowanego),
zawarta 17.06.2010 roku.*

10. *Posiadane udziały i akcje w podziale na jednostki zależne, współzależne i stowarzyszone.*

Bank nie posiada udziałów, akcji w jednostkach zależnych, współzależnych i stowarzyszonych.

11. *Informacje o wartości posiadanych udziałów i akcji w jednostkach podporządkowanych, które Bank przeznaczył do sprzedaży - nie występują.*

12. *Ujawnienie informacji o wartości i kategorii przekwalifikowanych aktywów oraz o przyczynach przekwalifikowania składników aktywów finansowych - nie występują.*

13. *W przypadku przekwalifikowania składników aktywów finansowych z kategorii aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, aktywów dostępnych do sprzedaży albo z kategorii aktywów utrzymywanych do terminu zapadalności, informacja o:*

1). Wartość aktywów finansowych przekwalifikowanych do i z każdej kategorii, a także przyczyny przekwalifikowania;

2). Wartość bilansowa i wartość godziwa składników aktywów finansowych, które zostały przekwalifikowane w okresie sprawozdawczym oraz w poprzednich okresach sprawozdawczych;

3). Wyjątkowe okoliczności wraz z faktami wskazującymi na to, że były one wyjątkowe, gdy składnik aktywów finansowych został przekwalifikowany zgodnie z § 32 ust 1 rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków;

4). Przychody lub koszty z tytułu wyceny składnika aktywów finansowych, w okresie sprawozdawczym oraz w poprzednich okresach sprawozdawczych;

5). Przychody lub koszty z tytułu wyceny, które zostałyby ujęte w okresie sprawozdawczym, jeżeli dany składnik nie zostałby przekwalifikowany;

6) Efektywna stopa procentowa i szacunkowa kwota przepływów pieniężnych, które Bank spodziewa się odzyskać, na dzień przekwalifikowania aktywów finansowych.

W 2018 roku w/w nie wystąpiły.

14. *W przypadku przeniesienia praw majątkowych zakwalifikowanych do aktywów finansowych (przeniesienie aktywów), które nie są wyłączone z bilansu, ujawnieniu podlegają informacje w odniesieniu do każdej kategorii aktywów finansowych:*

1. Rodzaj przeniesionych aktywów.
2. Wartość i charakter korzyści zachowanych przez Bank, a także rodzaje ryzyka związane z przeniesionymi aktywami i finansowymi, które nie podlegają wyłączeniu z bilansu.
3. Wartość bilansowa przeniesionych aktywów, wartość ujmowanych w bilansie aktywów i powiązanych z nimi zobowiązań.

W 2018 roku nie wystąpiło przeniesienie praw majątkowych.

15. Informacje o zastawie na mieniu Banku, wraz z postanowieniami i warunkami ustanowienia zastawu oraz wartości bilansowej składników aktywów finansowych, które Bank zastawił jako zabezpieczenie zobowiązań lub zobowiązań pozabilansowych - w 2018 roku nie występują.

16. Informacje o posiadanych instrumentach finansowych z wbudowanymi instrumentami pochodnymi - w 2018 roku nie występują.

17. Informacje dotyczące wydzielonego organizacyjnie biura maklerskiego Banku:

W 2018 roku Bank nie wydzielał organizacyjnie biura maklerskiego.

18. Informacje o należnościach od Banków prowadzących działalność maklerską, domów maklerskich i towarowych domów maklerskich – nie dotyczy.

19. Informacje dotyczące wydzielonego organizacyjnie biura maklerskiego Banku o należnościach od Krajowego Depozytu i giełdowych izb rozrachunkowych – nie dotyczy.

20. Informacje dotyczące wydzielonego organizacyjnie biura maklerskiego Banku o zobowiązaniach od Krajowego depozytu i giełdowych izb rozrachunkowych – nie dotyczy.

21. Informacje o należnościach od podmiotów prowadzących regulowane rynki papierów wartościowych i giełdy towarowe, w podziale na należności od poszczególnych giełd i spółek prowadzących rynek pozagiełdowy dotyczące wydzielonego organizacyjnie biura maklerskiego banku - nie dotyczy.

22. Informacje o zobowiązaniach od podmiotów prowadzących regulowane rynki papierów wartościowych i giełdy towarowe, w podziale na zobowiązania od poszczególnych giełd i spółek prowadzących rynek pozagiełdowy dotyczące wydzielonego organizacyjnie biura maklerskiego banku - nie dotyczy.

23. Informacje o zobowiązaniach od Banków prowadzących działalność maklerską, domów maklerskich i towarowych domów maklerskich - nie dotyczy.

*Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko - Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku*

24. Informacje o zmianach wartości funduszy wydzielonych dla oddziałów zagranicznych, z uwzględnieniem stanu na początek roku obrotowego, zwiększeń i zmniejszeń, z podziałem na poszczególne podmioty, oraz stanu na koniec roku obrotowego - nie dotyczy.

25. Dane dotyczące zmian stanu wartości niematerialnych i prawnych.

1) Zakres zmian wartości niematerialnych i prawnych.

Lp.	Wyszczególnienie	Okres poprzedni	Zwiększenia	Zmniejszenia	Okres bieżący
1	2	3	4	5	6
I.	Wartość brutto wartości niematerialnych i prawnych	963 652,50	411 552,64	0,00	1 375 205,14
	1. Autorskie prawa majątkowe, prawa pokrewne	963 652,50	411 552,64	0,00	1 375 205,14
	- licencje	963 652,50	411 552,64		1 375 205,14
	- koncesje				0,00
	2. Prawa do wynalazków, patentów, znaków towarowych, wzorów użytkowych oraz zdobniczych				0,00
	3. know-how				0,00
	4. pozostałe - wartość firmy				0,00
II.	Umorzenie wartości niematerialnych i prawnych	823 454,24	28 303,93	0,00	851 758,17
	1. Autorskie prawa majątkowe, prawa pokrewne	823 454,24	28 303,93	0,00	851 758,17
	- licencje	823 454,24	28 303,93		851 758,17
	- koncesje				0,00
	2. Prawa do wynalazków, patentów, znaków towarowych, wzorów użytkowych oraz zdobniczych				0,00
	3. know-how				0,00
	4. pozostałe - wartość firmy				0,00
III.	Wartość netto wartości niematerialnych i prawnych	140 198,26	383 248,71	0,00	523 446,97
	1. Autorskie prawa majątkowe, prawa pokrewne	140 198,26	383 248,71	0,00	523 446,97
	- licencje	140 198,26	383 248,71	0,00	523 446,97
	- koncesje				0,00
	2. Prawa do wynalazków, patentów, znaków towarowych, wzorów użytkowych oraz zdobniczych				0,00
	3. know-how				0,00
	4. pozostałe - wartość firmy				0,00

2) Na dzień 31.12.2018 roku Bank nie posiadał wartości niematerialnych i prawnych używanych na podstawie umowy, o której mowa w art. 3 ust. 4 ustawy o rachunkowości.

*Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko – Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku*

26. Dane dotyczące użytkowanych rzeczowych aktywów trwałych

1) Zakres zmian wartości użytkowanych rzeczowych aktywów trwałych:

Wyszczególnienie	Grunt własne Przewoźnictwo użytkowania gruntów (grupa 0)	Spółdzielcze prawo do lokalu (grupa 1)	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej (grupa 1 i 2)	Urządzenia techniczne i maszyny (grupa 3 do 6)	Środki transportu (grupa 7)	Inne środki trwałe (grupa 8)	Razem	Środki trwałe w budowie	Ogółem
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Wartość rzeczowych aktywów trwałych brutto									
Stan na 01.01.2018r.	92 163,30	169 319,01	8 697 458,36	4 518 944,06	676 460,96	2 256 186,01	16 410 531,70	90 355,06	16 500 886,76
Aktualizacja							0,00		0,00
Zwiększenie			9 893,57	11 927,00	252 544,39	106 993,62	381 358,58	34 021,16	415 379,74
Zmniejszenie			4 292,65				4 292,65	98 644,22	102 936,87
Stan na 31.12.2018r.	92 163,30	169 319,01	8 703 059,28	4 530 871,06	929 005,35	2 363 179,63	16 787 597,63	25 732,00	16 813 329,63
Umorzenia									
Stan na 01.01.2018r.	0,00	37 622,22	3 383 432,24	3 755 792,69	611 641,92	1 940 407,80	9 728 896,87		9 728 896,87
Aktualizacja							0,00		0,00
Umorzenia bieżące		4 233,00	291 594,48	219 382,75	43 519,36	124 120,14	682 849,73		682 849,73
Zmniejszenia			4 292,65				4 292,65		4 292,65
Stan na 31.12.2018r.	0,00	41 855,22	3 670 734,07	3 975 175,44	655 161,28	2 064 527,94	10 407 453,95		10 407 453,95
Wartość księgowa netto	92 163,30	127 463,79	5 032 325,21	555 695,62	273 844,07	298 651,69	6 380 143,68		6 380 143,68

2) Na dzień 31.12.2018 roku wartość obcych środków trwałych używanych na podstawie umowy leasingu, o której mowa w art. 3 ust. 4 ustawy o rachunkowości wynosiła 252 544,39 zł.

27. Informacje na temat aktywów przejętych za długi w podziale na nieruchomości i pozostałe składniki majątku - nie wystąpiły.

28. Informacja o stanie aktywów trwałych przeznaczonych do zbycia - nie wystąpiły.

29. Wykaz pozycji czynnych i biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów oraz rozliczeń międzyokresowych przychodów:

Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko – Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku

1) Wykaz pozycji czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów:

Lp.	Tytuły	Wartość na 01.01.2018r.	Zwiększenia	Zmniejszenia	Stan na 31.12.2018r.
1	2	3	4	5	6
1	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1 630 764,00	405 813,00	355 462,00	1 681 115,00
2	Koszty zapłacone z góry	200 648,59	1 443 642,88	1 413 912,21	230 379,26
3	Przychody do otrzymania	2 449,29	1 019,56	2 449,29	1 019,56
Razem międzyokresowe rozliczenia czynne		1 833 861,88	1 850 475,44	1 771 823,50	1 912 513,82

Na pozycję "Koszty zapłacone z góry" w wysokości 230 379,26 zł składają się:

- Ubezpieczenia majątkowe,
- Prenumeraty,
- Czynsz Michelin,
- Odnowienia wsparcia dla systemów informatycznych,
- Olej opałowy,
- Środki dostępu,
- Pozostałe.

2) Wykaz pozycji biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów:

Lp.	Tytuły	Wartość na 01.01.2018r.	Zwiększenia	Zmniejszenia	Stan na 31.12.2018r.
1	2	3	4	5	6
1.	Inne koszty do zapłacenia	33 662,25	830 960,00	609 492,25	255 130,00
Razem międzyokresowe rozliczenia bierne		33 662,25	830 960,00	609 492,25	255 130,00

3) Wykaz pozycji rozliczeń międzyokresowych przychodów:

Lp.	Tytuły	Wartość na 01.01.2018r.	Zwiększenia	Zmniejszenia	Stan na 31.12.2018r.
1	2	3	4	5	6
1	Przychody pobierane z góry:	806 466,03	1 681 586,37	1 748 791,70	739 260,70
	a) z tytułu pobranej prowizji	806 466,03	1 681 586,37	1 748 791,70	739 260,70
	b) rozliczenie straty z lat ubiegłych	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Inne przychody	0,00	0,00	0,00	0,00
Razem rozliczenia międzyokresowe przychodów		806 466,03	1 681 586,37	1 748 791,70	739 260,70

Na 31.12.2018 roku na rozliczenia międzyokresowe przychodów w kwocie 739 260,70 zł składają się:

- Pobrane prowizje rozliczane liniowo.

*Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko – Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku*

30. Dane o strukturze własności kapitału podstawowego na 31.12.2018 roku.

Lp.	Treść	Ilość zadeklarowanych udziałów	Wartość nominalna i udziału	Struktura %	Razem fundusz udziałowy tworzący kapitał
1	2	3	4	5	6
1.	Osoby prawne	42,00	500,00	1,59%	21 000,00
2.	Osoby fizyczne	2 597,00	500,00	98,41%	1 298 500,00
Razem		2 639,00	X	100,00%	1 319 500,00

Żaden z członków Banku nie posiada ponad 5% udziałów.

Zmiany funduszu udziałowego:

Lp.	Treść	Wartość na 01.01.2018r.	Zwiększenia	Zmniejszenia	Stan na 31.12.2018r.
1	2	3	4	5	6
1.	Fundusz udziałowy	1 115 500,00	252 500,00	48 500,00	1 319 500,00
2.	Zadeklarowane, a nie wpłacone udziały	0,00	0,00	0,00	0,00
Razem		1 115 500,00	252 500,00	48 500,00	1 319 500,00

31. Udziały Banku nie są uprzywilejowane.

32. Akcje własne będące w posiadaniu Banku lub w posiadaniu jednostek zależnych, współzależnych i stowarzyszonych - nie dotyczą.

33. Zobowiązania z tytułu zatwierdzonej do wypłaty dywidendy lub nadwyżki bilansowej - nie wystąpiły.

34. Informacje w zakresie zobowiązań podporządkowanych:

Lp.	Nr i data umowy	Wartość poszczególnych pożyczek	w PLN	Waluta (określić jaka)
1	2	3	4	5
1.	4/2014 26-03-2014r.	4 000 000,00	4 000 000,00	
2.	Odsetki od pożyczki		0,00	
3.	Prowizja ESP		-19 088,10	
Razem		4 000 000,00	3 980 911,90	x

Pożyczka udzielona przez Fundację „ Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej – Counterpart Fund” z siedzibą w Warszawie w wysokości 4 000 000,00 zł. na okres od dnia 31 marca 2014 roku do dnia 30 marca 2021 roku, z oprocentowaniem WIBOR 6M plus 2,75 p.p. Zgoda Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 22 kwietnia 2014 roku – Decyzja DBS/DBS_W1/7100/5/2/2014/AW.

*Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko – Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku*

35. Stan i zmiany rezerw celowych, z podziałem na kategorie należności:

Kategorie należności	Stan na 01.01.2018r.	Zwiększenia rezerw	Wykorzystanie rezerw	Rozwiązanie rezerw	Stan na 31.12.2018r.	Wymagany poziom rezerw na koniec roku obrotowego na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 8 litera c) Ustawy o rach.
1	2	3	4	5	6	7
Należności normalne	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- sektor finansowy					0,00	
- sektor niefinansowy					0,00	
- sektor budżetowy					0,00	
Należności pod obserwacją	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- sektor finansowy					0,00	
- sektor niefinansowy					0,00	
- sektor budżetowy					0,00	
Należności poniżej standardu	658 003,11	383 920,97	0,00	529 213,19	512 710,89	0,00
- sektor finansowy					0,00	
- sektor niefinansowy	658 003,11	383 920,97		529 213,19	512 710,89	
- sektor budżetowy					0,00	
Należności wątpliwe	542 482,77	874 603,61	0,00	768 645,27	648 441,11	0,00
- sektor finansowy					0,00	
- sektor niefinansowy	542 482,77	874 603,61		768 645,27	648 441,11	
- sektor budżetowy					0,00	
Należności stracone	3 643 056,14	1 158 311,77	8 958,33	117 624,09	4 674 785,49	0,00
- sektor finansowy					0,00	
- sektor niefinansowy	3 643 056,14	1 158 311,77	8 958,33	117 624,09	4 674 785,49	
- sektor budżetowy					0,00	

Bank nie tworzy rezerw celowych na ekspozycje zaklasyfikowane do kategorii normalne i pod obserwacją, wykorzystując posiadaną rezerwę na ryzyko ogólne w wysokości 2 860 000,00 zł.

*Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko - Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku*

36. Dane o rezerwach na przyszłe zobowiązania według rodzaju zobowiązań:

Wyszczególnienie	Stan na 01.01.2018r.	Zwiększenia	Zmniejszenia	Stan na 31.12.2018r.
1	2	3	4	5
Zobowiązania pozabilansowe	177 126,30	1 065 705,95	1 191 588,66	51 243,59
Na ryzyko ogólne	2 860 000,00	0,00	0,00	2 860 000,00
Pozostałe - wynikające z obowiązku wykonania związanych z bieżącą działalnością przyszłych świadczeń na rzecz pracowników w tym:	1 207 766,95	1 398 051,68	1 390 143,86	1 215 674,77
- świadczeń emerytalnych	645 964,01	85 911,68	31 850,00	700 025,69
- premii	561 802,94	1 312 140,00	1 358 293,86	515 649,08
Razem	4 244 893,25	2 463 757,63	2 581 732,52	4 126 918,36

37. Dane o stanie odpisów aktualizujących wartość aktywów, z wyłączeniem rezerw celowych, według rodzajów aktywów:

Rodzaj aktywów	Stan na 01.01.2018r.	Zwiększenia	Zmniejszenia	Stan na 31.12.2018r.
1	2	3	4	5
Zaległe czynsze	9 738,36	3 093,55	0,00	12 831,91
Napad rabunkowy na BPOK	12 970,00	0,00	12 970,00	0,00
Błędy pracownicze	5 154,82	0,00	0,00	5 154,82
Rozliczenie dopłat	0,00	0,00	0,00	0,00

38. Dane o zobowiązaniach pozabilansowych w tym warunkowych z tytułu udzielonych zabezpieczeń, obejmujące:

- 1) Wykaz udzielonych gwarancji i poręczeń, w tym wekslowych oraz innych udzielonych zobowiązań o charakterze gwarancyjnym:

Wyszczególnienie	Okres bieżący	Okres poprzedni
1	2	3
Gwarancje i poręczenia w tym :	3 860 833,46	6 845 659,05
- wekslowe		
- inne zobowiązania o charakterze gwarancyjnym	3 860 833,46	6 845 659,05
Ogółem	3 860 833,46	6 845 659,05

- 2) Zestawienie gwarancji i poręczeń emisji udzielonych emitentom:

Bank nie udzielił emitentom gwarancji i poręczeń emisji papierów wartościowych.

- 3) Dane o zawartych kontraktach opcji subskrypcji lub sprzedaży akcji zwykłych Banku – nie dotyczy.

- 4) Informacja o zaproponowanej wypłacie dywidendy, jeśli nie została ona formalnie zatwierdzona, a także o jakichkolwiek nieujętych skumulowanych dywidendach z akcji uprzywilejowanych – nie dotyczy.
 - 5) Szczegółowe dane o aktywach Banku, które stanowią zabezpieczenie zobowiązań Banku oraz zobowiązań strony trzeciej, a także wartości zobowiązań Banku podlegających zabezpieczeniu tymi aktywami – nie występują.
 - 6) Informacje o nieujętych w bilansie transakcji z zobowiązaniem do odkupu – nie wystąpiły.
 - 7) Udzielone zobowiązania finansowe, w tym udzielone zobowiązania nieodwołalne – nie wystąpiły.
 - 8) Informacje o wartości nominalnej instrumentów bazowych będących przedmiotem kontraktów na instrumenty – nie wystąpiły.
39. Informacje o stosowanych przez Bank zasadach rachunkowości zabezpieczeń z uwzględnieniem podziału na zabezpieczenie wartości godziwej, zabezpieczenie przepływów środków pieniężnych oraz zabezpieczenie inwestycji w podmiocie zagranicznym - Bank nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń.
40. Znaczące warunki umów dotyczących instrumentów finansowych, które mogą wpływać na wartość, termin i stopień pewności przyszłych przepływów środków pieniężnych – nie dotyczy.
41. Informacje z zakresu rachunku zysków i strat:
- 1) Informacje o przychodach, w tym z tytułu prowizji, i kosztach prowadzenia przez Bank działalności maklerskiej – nie dotyczy.
 - 2) dane o odpisach amortyzacyjnych środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych, odpisach z tytułu aktualizacji wartości majątku trwałego rzeczowego i finansowego z uwzględnieniem podziału na grupy rodzajowe środków trwałych i rodzaje aktywów finansowych.

*Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko – Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku*

Amortyzacja wartości niematerialnych i prawnych:

Lp.	Wyszczególnienie	Okres bieżący	Okres poprzedni
1	2	3	4
1.	Autorskie prawa majątkowe, prawa pokrewne	28 303,93	29 860,80
	- licencje	28 303,93	29 860,80
	- koncesje		
2.	Prawa do wynalazków, patentów, znaków towarowych, wzorów użytkowych oraz zdobniczych		
3.	Know-how		
4.	Pozostałe - wartość firmy		

Amortyzacja środków trwałych:

Lp.	Grupa środków trwałych	Okres bieżący	Okres poprzedni
1	2	3	4
1	Grunty własne, Prawo wieczystego użytkowania gruntów (grupa 0)		
2	Spółdzielcze prawo do lokalu (grupa 1)	4 233,00	2 788,08
3	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej (grupa 1 i 2)	291 594,48	290 997,37
4	Urządzenia techniczne i maszyny (grupa 3 do 6)	219 524,20	238 245,96
5	Środki transportu (grupa 7)	43 519,36	44 744,52
6	Inne środki trwałe (grupa 8)	123 978,69	96 376,28
Razem		682 849,73	673 152,21

- 3) Skutki wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży do poziomu wartości godziwej – nie wystąpiły.
- 4) Informacje o przychodach i kosztach z tytułu wyłączonej z bilansu aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży – nie wystąpiły.
- 5) Przychody i koszty z tytułu sprzedanych aktywów finansowych, których wartość godziwa nie mogła być wcześniej wiarygodnie wyceniona, ze wskazaniem wartości bilansowej aktywów ustalonej na dzień sprzedaży, wynosiły:
- 6) Informacje o zyskach i stratach nadzwyczajnych – nie wystąpiły.

*Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko – Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku*

7). Dokonane odpisy aktualizujące lub rezerwy celowe należności nieściągalnych:

a) w okresie sprawozdawczym:

Tytuł odpisów	Sposób dokonania odpisu		
	w ciężar utworzonych rezerw	w ciężar kosztów operacji finansowych	w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych
1	2	3	4
Kredyty spisane w ciężar rezerw celowych	8 958,33		

b) w poprzednim okresie:

Tytuł odpisów	Sposób dokonania odpisu		
	w ciężar utworzonych rezerw	w ciężar kosztów operacji finansowych	w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych
1	2	3	4
Kredyty spisane w ciężar rezerw celowych	1 531,27		

Wyszczególnienie strat poniesionych z tytułu kredytów i pożyczek (w okresie sprawozdawczym i w poprzednim):

- nie wystąpiły.

8) Informacje o przychodach z tytułu dywidend – nie wystąpiły.

9) Nakłady poniesione w związku z nabyciem lub wytworzeniem środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych oraz o planowanych nakładach w okresie najbliższych 12 miesięcy (w zł):

Nakłady na:	Poniesione w bieżącym roku obrotowym	Planowane w okresie 12 najbliższych miesięcy
1	2	3
Wartości niematerialne i prawne	411 552,64	580 000,00
Środki trwałe nabyte	274 501,94	300 000,00
Środki trwałe w budowie, w tym:	106 856,64	1 000 000,00
odsetki i skapitalizowane różnice kursowe od zobowiązań zaciągniętych na finansowanie budowy ST		
Razem	792 911,22	1 880 000,00

*Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko – Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku*

10) Propozycja podziału zysku lub pokrycia straty za rok obrotowy:

Lp.	Treść	Kwota
1	2	3
1.	Fundusz zasobowy	3 447 378,75
2.	Fundusz na rezerwy i ryzyko ogólne	
3.	Dywidenda	131 950,00
4.	Zwiększenia Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych	
5.	Fundusz Rady Nadzorczej	
6.	Fundusz Społeczno-Kulturalny	
7.	Inne tytuły:	
	-	
Razem		3 579 328,75

11) Informacje o przychodach, kosztach i wynikach działalności zaniechanej w roku obrotowym lub przewidzianej do zaniechania w następnym okresie sprawozdawczym, wraz z wyjaśnieniami przyczyn zaniechania - nie dotyczy.

42. Informacje o wartości aktywów i utworzonej rezerwy na odroczony podatek dochodowy:

Lp.	Treść	Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego
1	2	3	4
1.	Wysokość rezerwy, aktywów utworzonych w poprzednich latach	1 041 969,00	1 630 764,00
	w tym odniesionych na kapitał z aktualizacji wyceny	202 371,00	0,00
2.	Dokonane w ciągu roku obrotowego rozliczenia rezerwy na odroczony pdop i aktywów z tytułu odroczonego podatku, utworzonych w poprzednich latach obrotowych	555 860,00	355 462,00
	w tym dokonanych rozliczeń z kapitałem z aktualizacji wyceny	23 295,00	0,00
3.	Utworzone w roku obrotowym aktywa z tytułu odroczonego p. d. o. p.	x	405 813,00
	w tym w części odniesionej na kapitał z aktualizacji wyceny	x	0,00
4.	Utworzona w roku obrotowym rezerwa z tytułu odroczonego p. d. o. p	538 508,00	x
	w tym w części odniesionej na kapitał z aktualizacji wyceny	81 966,00	x
5.	Stan aktywów z tytułu odroczonego p. d. o. p. na koniec roku obrotowego	0,00	1 681 115,00
	w tym stan aktywów rozliczanych z kapitałem z aktualizacji wyceny	0,00	0,00
6.	Stan rezerwy z tytułu odroczonego p. d. na koniec roku obrotowego	1 024 617,00	0,00
	w tym stan rezerwy dotyczącej operacji rozliczanych z kapitałem z aktualizacji wyceny	261 042,00	0,00
7.	Wartość obciążającego wynik finansowy p. d. o. p. za dany rok obrotowy w tym:		-67 703,00
	a) część bieżąca		0,00
	b) część odroczone	-17 352,00	-50 351,00

*Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko - Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku*

43. Zagregowane dane, dotyczące:

- 1) Korzystania z kredytów, pożyczek, gwarancji i poręczeń przez pracowników, członków zarządu lub organów nadzorczych, ze wskazaniem warunków oprocentowania i terminów spłaty:

a) Pożyczki i kredyty:

Wyszczególnienie	Kwota pożyczki	Stan na koniec roku				
		Oprocentowanie od - do	Kwota do spłaty	Termin spłaty (określić)		
				do 1 roku	1-5 lat	powyżej 5 lat
1	2	3	4	5	6	7
Pracownicy	2 982 402,49	0,00-10,00	2 022 564,30	0,00	182 723,54	1 839 840,76
Członkowie Zarządu	259 000,00	0,00-10,00	191 629,30	0,00	0,00	191 629,30
Członkowie Rady i Komisji	8 702 980,00	0,00-10,00	5 788 960,00	1 053 690,00	713 530,00	4 021 740,00

b) Gwarancje i poręczenia:

Wyszczególnienie	Kwota gwarancji	Termin zakończenia gwarancji
1	2	3
Pracownicy		
Członkowie Zarządu		
Członkowie Rady i Komisji		

- 2) Wynagrodzenia, łącznie z wynagrodzeniem z zysku, wypłacone lub należne członkom zarządu i organów nadzorczych Banku:

Wyszczególnienie	Wynagrodzenia za 2018 rok	
	Obciążające koszty (w zł)	Wypłacone z zysku (w zł)
1	2	3
Członkowie Zarządu	899 170,64	
Członkowie Rady Nadzorczej	231 153,12	
Członkowie Komisji RN	0,00	

- 3) Przeciętne zatrudnienie w roku obrotowym wynosiło 129,77 etatów.

- 4) Koszty związane z utworzeniem rezerw na przyszłe zobowiązania wobec pracowników.

Wyszczególnienie	Kwota (w zł)
1	2
Na świadczenia emerytalne	85 911,68
Na premię	505 371,73

*Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko – Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku*

5) Koszty poniesione na finansowanie pracowniczych programów emerytalnych.

W roku obrotowym poniesiono koszty na finansowanie pracowniczych programów emerytalnych w kwocie 288 466,17 zł oraz opiekę medyczną w kwocie 11 385,00 zł.

44. Transakcje z podmiotami powiązanymi z Bankiem kapitałowo lub organizacyjnie, z uwzględnieniem zasad polityki kredytowej Banku względem podmiotów powiązanych oraz procentowego udziału przypadającego na transakcje z tymi podmiotami, z podziałem na:

Wyszczególnienie	Podmiot				Podmiot			
	Wartość na 01.01.2018r.		Wartość na 31.12.2018r.		Wartość na 01.01.2017r.		Wartość na 31.12.2017r.	
	kwota zł	udział%	Kwota zł	udział%	Kwota zł	udział%	Kwota zł	udział %
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Należności	3 427 894,25		1 779 047,66		3 824 911,72		3 427 894,25	
Zobowiązania								
Główne pozycje przychodów :	0,00	0,00%	130 932,69	100,00%	0,00	0,00%	153 799,20	100,00%
przychody z odsetek		0,00%	125 165,71	95,60%		0,00%	149 634,61	97,29%
przychody z prowizji		0,00%	5 766,98	4,40%		0,00%	4 164,59	2,71%
Koszty, w tym:	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
odsetki i prowizje, koszty rezerw na kredyty i pożyczki		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%
Udzielone zobowiązania finansowe w tym nieodwołalne		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%

45. Informacja o istotnych transakcjach (wraz z ich kwotami) zawartych przez bank na innych warunkach niż rynkowe ze stronami powiązanymi – nie wystąpiły.

46. Cele i zasady zarządzania ryzykiem z wyszczególnieniem podziału na kategorie ryzyka:

1) Ryzyko rynkowe, w tym:

- a) ryzyko walutowe,
- b) ryzyko stopy procentowej,
- c) ryzyko cenowe,

2) Ryzyko kredytowe,

3) Ryzyko płynności,

4) Ryzyko operacyjne.

Informację o celach i zasadach zarządzania ryzykiem Bank zawarł w Strategii zarządzania ryzykiem oraz w procedurach dedykowanych poszczególnym rodzajom ryzyka:

- Zasady zarządzania ryzykiem kredytowym w KDBS – UZ Banku nr 357/2018 z dnia 21.12.2018; URN Banku nr 71/2018 z dnia 28.12.2018r,
- Zasady zarządzania ryzykiem koncentracji w KDBS – UZ Banku nr 359/2018 z dnia 21.12.2018; URN Banku nr 73/2018 z dnia 28.12.2018r,
- Zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym w KDBS – UZ Banku nr 72/2018 z dnia 27.03.2018; URN Banku nr 15/2018 z dnia 28.03.2018r,

- Zasady zarządzania ryzykiem walutowym w KDBS – UZ Banku nr 243/2018 z dnia 24.09.2018; URN Banku nr 52/2018 z dnia 24.10.2018r,
- Zasady zarządzania ryzykiem stopy procentowej w KDBS – UZ Banku nr 241/2018 z dnia 24.09.2018; URN Banku nr 53/2018 z dnia 24.10.2018r,
- Zasady zarządzania ryzykiem płynności w KDBS – UZ Banku nr 360/2018 z dnia 21.12.2018; URN Banku nr 74/2018 z dnia 28.12.2018r.

Zgodnie z zapisami powyższych procedur głównymi celami strategicznymi w zakresie poszczególnych rodzajów ryzyka są:

ryzyko kredytowe

1/ Cele strategiczne w zakresie ryzyka kredytowego obejmują:

- wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym zapewniającego stabilny rozwój optymalnego jakościowo portfela kredytowego;
- utrzymywanie jakości portfela kredytowego Banku, wyrażonej udziałem należności zagrożonych podmiotów niefinansowych i JST¹ w kredytach podmiotów niefinansowych i JST ogółem na poziomie nie wyższym od 6%.
- utrzymywanie pokrycia rezerwami celowymi i odpisami na odsetki należności zagrożonych² od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych na poziomie co najmniej 35 %;
- ograniczanie ryzyka utraty wartości aktywów, wynikającego z pozostałych (poza kredytami) aktywów Banku.

2/ Cele strategiczne w zakresie ryzyka związanego z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie obejmują:

- wdrożenie, weryfikacja i aktualizacja zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z ekspozycjami zabezpieczonymi hipotecznie, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie;
- prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie;
- utrzymywanie udziału portfela kredytów zagrożonych zabezpieczonych hipotecznie na poziomie nie wyższym od 6% całego portfela kredytów zabezpieczonych hipotecznie;
- zaangażowanie się w ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie maksymalnie do 80% ich udziału w portfelu kredytowym.

3/ Cele strategiczne w zakresie ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych obejmują:

- wdrożenie, weryfikacja i aktualizacja zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z detalicznymi ekspozycjami kredytowymi, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania detalicznymi ekspozycjami kredytowymi;
- prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem detalicznych ekspozycji kredytowych mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie;

¹Według wartości bilansowej brutto.

- utrzymywanie udziału portfela detalicznych ekspozycji zagrożonych na poziomie nie wyższym od 6 % całego portfela detalicznych ekspozycji kredytowych;
- zaangażowanie się w detaliczne ekspozycje kredytowe maksymalnie do 10% ich udziału w portfelu kredytowym.

ryzyko koncentracji

Cele strategiczne w zakresie ryzyka koncentracji obejmują:

- utrzymywanie umiarkowanie zdywersyfikowanego portfela kredytowego w zakresie uwarunkowanym terenem działania Banku;
- bezwzględne przestrzeganie limitów dużych ekspozycji określonych w CRR;

ryzyko operacyjne

Cele strategiczne w zakresie ryzyka operacyjnego obejmują:

- optymalizację efektywności gospodarowania poprzez zapobieganie i minimalizowanie strat operacyjnych oraz wyeliminowanie przyczyn ich powstawania;
- racjonalizację kosztów;
- zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego niezależne;
- automatyzację procesów realizowanych w Banku, pozwalającą w sposób bezpieczny zredukować ryzyko wynikające z błędów ludzkich;
- wdrożenie efektywnej struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym określenie ról i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym;

ryzyko walutowe

Cele strategiczne w zakresie działalności walutowej obejmują:

- obsługę klientów Banku w zakresie posiadanych uprawnień walutowych;
- zapewnienie klientom Banku kompleksowej obsługi w zakresie prowadzenia rachunków walutowych bieżących i terminowych, obsługi kasowej, realizacji przelewów otrzymywanych i wysyłanych za granicę oraz wykonywania innych czynności obrotu dewizowego za pośrednictwem Banku Zrzeszającego;
- minimalizowanie ryzyka walutowego.

ryzyko płynności

Cele strategiczne w zakresie ryzyka płynności obejmują:

- zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty;
- zapobieganie powstania sytuacji kryzysowej, zwłaszcza z powodu czynników wewnątrzbankowych oraz posiadanie aktualnego i skutecznego planu awaryjnego na wypadek wystąpienia takiej sytuacji,

²Według wartości bilansowej brutto.

ryzyko stopy procentowej

Cele strategiczne w zakresie ryzyka stopy procentowej obejmują:

- optymalizację wyniku odsetkowego w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych;
- ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych;
- utrzymywanie poziomu ryzyka w ramach ustanowionych limitów opisanych w wewnętrznej procedurze dotyczącej zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

Wdrażając zasady zarządzania ryzykiem Bank kierował się przede wszystkim zapisami zawartymi w wzorcowych procedurach przygotowanych przez SSO SGB uwzględniających zmiany w przepisach zewnętrznych (Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady) oraz wewnętrznych. Uwzględniał zapisy zawarte w Rekomendacjach dla poszczególnych ryzyk, zmiany w ustawach (Prawo Bankowe) oraz zalecenia pokontrolne.

W ramach systemu zarządzania ryzykiem Bank:

- stosuje sformalizowane zasady służące określaniu wielkości podejmowanego ryzyka i zasady zarządzania ryzykiem,
- stosuje sformalizowane procedury mające na celu identyfikację, pomiar lub szacowanie oraz monitorowanie ryzyka występującego w działalności Banku uwzględniające również przewidywany poziom ryzyka w przyszłości,
- stosuje sformalizowane limity ograniczające ryzyko i zasady postępowania w przypadku przekroczenia limitów,
- stosuje przyjęty system sprawozdawczości zarządczej umożliwiający monitorowanie poziomu ryzyka,
- posiada strukturę organizacyjną dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego przez Bank ryzyka.

Zasady zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka podlegają corocznemu przeglądowi i aktualizacji.

Informacje na temat obciążenia ryzykiem stopy procentowej, w tym umowne daty zmiany oprocentowania lub terminy płatności.

Ryzyko stopy procentowej w Banku wynika tylko z operacji bilansowych zaliczonych do portfela Bankowego.

Za aktywa i pasywa wrażliwe na zmianę stóp procentowych Bank uznaje aktywa i pasywa, od których naliczone odsetki stanowią przychody lub koszty odsetkowe Banku, którymi głównie są:

- lokaty Bankowe złożone w innych Bankach i środki Banku na rachunkach bieżących,
- środki rezerwy obowiązkowej,
- środki na pokrycie BFG,
- dłużne papiery wartościowe,
- kredyty z wyłączeniem kredytów zagrożonych nieobsługiwanych
- kredyty zaciągnięte przez Bank,
- depozyty,
- wyemitowane obligacje.

*Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko – Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku*

Terminy zmiany oprocentowania są zgodne z zapisami w stosownych umowach, w tym w szczególności:

- dla pozycji o stałych stopach procentowych terminem zmiany oprocentowania jest termin zapadalności/wymagalności,
- dla pozycji o oprocentowaniu uzależnionym od stóp Narodowego Banku Polskiego terminem zmiany oprocentowania jest najbliższe posiedzenie Rady Polityki Pieniężnej (przedział „>2 dni do ≤ miesiąca”),
- dla pozycji o oprocentowaniu zmiennym, uzależnionym od stawek własnych Banku jest na ogół okres jaki zwyczajowo upływa od zmiany stóp Banku centralnego a zmiany stawek procentowych uchwalanej przez Zarząd Banku (przedział „> 1 miesiąc do 3 miesięcy”)
- dla pozycji o zmiennym oprocentowaniu o stawkach bazowych rynku międzybankowego terminy zmiany oprocentowania uzależnione są od indywidualnych zapisów w umowach (do przedziałów wynikających z najszybszej zmiany w odniesieniu do daty sporządzania analizy), najczęściej jest to pierwszy dzień po zakończeniu miesiąca lub pierwszy dzień nowego kwartału kalendarzowego.

W profilu ryzyka stopy procentowej Bank wyróżnia następujące czynniki ryzyka:

- różnice w czasie pomiędzy wystąpieniem zmian stóp procentowych aktywów i pasywów – ryzyko przeszacowania,
- niedoskonałe powiązanie (korelację) pomiędzy zmianami stóp bazowych stosowanych w Banku – ryzyko bazowe.

Podstawą do pomiaru poziomu ryzyka stopy procentowej jest zestawienie aktywów i pasywów Banku wrażliwych na zmiany stóp procentowych według terminów przeszacowania (tj. okresu pomiędzy dniem sprawozdania a najbliższym dniem zmiany oprocentowania) – Luka stopy procentowej.

Luka stopy procentowej na datę 31.12.2018 roku prezentuje się następująco: (tys. zł)

okres	do 1 dnia	1 – 30 dni	1-3 m-cy	3-6 m-cy	6-12 m-cy	pow.12 m-cy
wielkość luki	295 424	136 798	-426 317	-15 588	6 578	4 870
% sumy bilansowej	46,54%	21,55%	67,16%	2,46%	1,04%	0,77%

Bank dokonuje pomiaru wpływu zmiany stóp procentowych na wynik odsetkowy i fundusze własne prze założeniu, równoległego przesunięcia krzywej dochodowości o 1 pp.

Niekorzystna sytuacja występuje w przypadku spadku stóp procentowych. Wielkość ryzyka liczona dla ryzyka przeszacowania wynosi 2 890 659,49 zł, co stanowi 19,0% annualizowanego wyniku odsetkowego oraz 5,1% funduszy własnych.

47. Dla wszystkich aktywów finansowych i zobowiązań finansowych, zarówno bilansowych, jak i pozabilansowych

1) informacje na temat obciążenia ryzykiem stopy procentowej w tym umowne daty zmiany oprocentowania lub terminy płatności.

W Banku na dzień 31 grudnia 2018 roku wysokość przeszacowanych aktywów jest wyższa od wysokości przeszacowanych pasywów - występuje luka dodatnia w wysokości 1 765 tys. zł.

Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko - Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku

Poziom występującego w Banku ryzyka przeszacowania w wariantcie niekorzystnym (spadek stóp procentowych o 1 p. p.) jest wysoki. Zmiana wyniku odsetkowego wynosi 2 891 tys. zł

Czynnikami mającymi wpływ na poziom ryzyka są:

- nadwyżka aktywów wrażliwych nad pasywami wrażliwymi,
- wysokie luki dodatnie występujące w przedziale „1 dzień” oraz „od 2 do 30 dni”, gdzie spadek stóp procentowych powoduje prawie natychmiast spadek przychodów, odpowiednio po 1 i 16 dniach od daty zmiany stóp. Ponadto, spadek stóp obniżający koszty odsetkowe następuje dopiero znacznie później, po 60 dniach od wprowadzonej zmiany,
- duży udział pasywów z oprocentowaniem zerowym w ujemnej luce przedziału „pow. 1 m-ca do 3 miesięcy”
- oraz znaczący udział pasywów z oprocentowaniem niższym od zakładanej zmiany stóp, tj. mniejszym od 1%. Przy spadku stóp, spadek kosztów jest odpowiednio niższy - stopy obniżamy do zera.,
- mnożniki (1,5 i 1,6 * stopa redyskonta weksli NBP) występujące w formułach oprocentowania dla kredytów preferencyjnych powodujące, że przy założonej zmianie stóp spadek przychodów jest wyższy.

Najwyższe zmiany wyniku odsetkowego wyliczane dla spadku stóp procentowych odnotowywane są zawsze w analizach za VI i XII, gdyż zmiany oprocentowania dla stawek rynkowych przewidziane są na dzień 01 lipca i 01 stycznia każdego roku i następuje bardzo szybko z opóźnieniem 1 dnia.

W wyniku przeprowadzonego testu warunków skrajnych (spadek stóp o 2 p. p.) wyliczona zmiana wyniku odsetkowego wyniosła 4 862 471,78 zł i przekroczyła limit wskaźnika wrażliwości 1,66% funduszy własnych – bank tworzył dodatkowy wymóg na pokrycie ryzyka stopy procentowej w wysokości 3 917 592,80 zł.

PLN			Do 1 dnia	Od 2 dni do tygodnia	Powżej tygodnia do 1 m-a	od 1 do 3 m-y	od 3 do 6 m-y	od 6 m-y do 1 roku	od 1 roku do 2 lat	od 2 lat do 5 lat	Powżej 5 lat
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
Kredyty na nieruchomości mieszkaniowe			57 643 573,30	0,00	0,00	499 165,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kredyty na nieruchomości komercyjne i pozostałe			26 416 709,00	0,00	26 937 557,00	4 100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Portfel kredytowy			336 140 185,39	0,00	51 240 404,23	3 456 516,39	561 635,21	1 105 445,95	1 608 267,57	2 236 435,63	1 030 581,18
Instrumenty kapitałowe i dłużne			0,00	0,00	0,00	1 900 000,00	4 400 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wartość aktywów odsetkowych			366 002 421,10	0,00	150 223 404,23	15 348 717,03	12 961 635,21	7 105 445,95	1 608 267,57	2 236 435,63	1 030 581,18
Wartość pasywów odsetkowych			64 622 812,72	0,00	18 117 727,54	442 473 505,06	28 751 072,07	636 324,42	2 657,25	3 000,00	0,00
Transakcje pozabilansowe		pozycja długa	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		pozycja krótka	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Informacje uzupełniające	Portfel handlowy	pozycja długa	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		pozycja krótka	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Portfel bankowy	pozycja długa	301 379 608,38	0,00	132 105 676,69	0,00	0,00	6 469 121,53	1 605 610,32	2 233 435,63	1 030 581,18
		pozycja krótka	0,00	0,00	0,00	427 124 788,03	15 789 436,86	0,00	0,00	0,00	0,00
	pozycja / luka	pozycja długa	301 379 608,38	0,00	132 105 676,69	0,00	0,00	6 469 121,53	1 605 610,32	2 233 435,63	1 030 581,18
		pozycja krótka	0,00	0,00	0,00	427 124 788,03	15 789 436,86	0,00	0,00	0,00	0,00

*Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko - Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku*

EUR			Do 1 dnia	Od 2 dni do tygodnia	Powżej tygodnia do 1 m-a	od 1 do 3 m-y	od 3 do 6 m-y	od 6 m-y do 1 roku	od 1 roku do 2 lat	od 2 lat do 5 lat	Powżej 5 lat
Kredyty na nieruchomości mieszkaniowe			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kredyty na nieruchomości komercyjne i pozostałe			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Portfel kredytowy			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Instrumenty kapitałowe i dłużne			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wartość aktywów odsetkowych			1 386 012,21		4 300 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wartość pasywów odsetkowych			5 752 909,62	0,00	0,00	1 961,25	26 653,71	0,00	0,00	0,00	0,00
Transakcje pozabilansowe		pozycja długa	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		pozycja krótka	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Informacje uzupełniające	Portfel handlowy	pozycja długa	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		pozycja krótka	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Portfel bankowy	pozycja długa	0,00	0,00	4 300 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		pozycja krótka	4 366 897,41	0,00	0,00	1 961,25	26 653,71	0,00	0,00	0,00	0,00
	pozycja / luka	pozycja długa	0,00	0,00	4 300 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		pozycja krótka	4 366 897,41	0,00	0,00	1 961,25	26 653,71	0,00	0,00	0,00	0,00
USD			Do 1 dnia	Od 2 dni do tygodnia	Powżej tygodnia do 1 m-a	od 1 do 3 m-y	od 3 do 6 m-y	od 6 m-y do 1 roku	od 1 roku do 2 lat	od 2 lat do 5 lat	Powżej 5 lat
Kredyty na nieruchomości mieszkaniowe			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kredyty na nieruchomości komercyjne i pozostałe			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Portfel kredytowy			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Instrumenty kapitałowe i dłużne			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wartość aktywów odsetkowych			145 470,20	131 589,50	112 791,00	853 451,90	165 426,80	109 031,30	0,00	0,00	0,00
Wartość pasywów odsetkowych			1 418 778,40	34 531,01	905,90	2 927,04	78 293,04	0,00	0,00	0,00	0,00
Transakcje pozabilansowe		pozycja długa	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		pozycja krótka	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Informacje uzupełniające	Portfel handlowy	pozycja długa	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		pozycja krótka	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Portfel bankowy	pozycja długa	0,00	97 058,49	111 885,10	850 524,86	87 133,76	109 031,30	0,00	0,00	0,00
		pozycja krótka	1 273 308,20	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	pozycja / luka	pozycja długa	0,00	97 058,49	111 885,10	850 524,86	87 133,76	109 031,30	0,00	0,00	0,00
		pozycja krótka	1 273 308,20	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Inne niż PLN, EUR i USD			Do 1 dnia	Od 2 dni do tygodnia	Powżej tygodnia do 1 m-a	od 1 do 3 m-y	od 3 do 6 m-y	od 6 m-y do 1 roku	od 1 roku do 2 lat	od 2 lat do 5 lat	Powżej 5 lat
Kredyty na nieruchomości mieszkaniowe			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kredyty na nieruchomości komercyjne i pozostałe			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Portfel kredytowy			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Instrumenty kapitałowe i dłużne			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wartość aktywów odsetkowych			93 815,82	0,00	167 632,50	0,00	182 001,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wartość pasywów odsetkowych			373 052,57	9 296,18	9 957,42	41 224,81	40 710,75	0,00	0,00	0,00	0,00
Transakcje pozabilansowe		pozycja długa	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		pozycja krótka	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Informacje uzupełniające	Portfel handlowy	pozycja długa	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		pozycja krótka	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Portfel bankowy	pozycja długa	0,00	0,00	157 675,08	0,00	141 290,25	0,00	0,00	0,00	0,00
		pozycja krótka	279 236,75	9 296,18	0,00	41 224,81	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	pozycja / luka	pozycja długa	0,00	0,00	157 675,08	0,00	141 290,25	0,00	0,00	0,00	0,00
		pozycja krótka	279 236,75	9 296,18	0,00	41 224,81	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
RAZEM:											
1 765 829,37											

*Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko – Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku*

Bank określi jak liczy zmianę wyniku odsetkowego z tytułu zmiany stóp procentowych, czyli czy jest to wg wzoru:

Wielkość luki *zmiana stopy* ilość dni dla danej luki/360

- Wielkość luki i zmiana stopy wykazywane są z odpowiednim znakiem
- Zmiana stopy uwzględnia „mnożnik” w formule oprocentowania
- Ilość dni dla poszczególnych dni jest następująca:

do 1 dnia	1 dzień do 1-m-ca	1-3 m-ce	3-6 m-cy	6-12 m-cy
360	345	300	225	90

Założenie, że produkty ulegają przeszacowaniu w połowie przedziału.

Ekspozycje kredytowe będące aktywami lub zobowiązaniami pozabilansowymi pomniejszona o wartość rezerw celowych i odpisów amortyzacyjnych bez zabezpieczeń prawnych, które jest podstawą wymogu o którym mowa w art. 128 Prawa Bankowego (w wartości bez odsetek, bez pomniejszeń dotyczących rezerw celowych i aktualizacji wartości).

Treść	Wartość na 01.01.2018r.		Wartość na 31.12.2018r.		Zmiana w zł
	Wartość ekspozycji	%	Wartość	%	
1	2	3	4	5	6
Wskaźnik jakości portfela kredytowego	3,04%		4,41%		1,37%
a) normalne	386 360 940,15	95,76%	381 681 629,59	91,82%	-4 679 310,56
b) pod obserwacją	4 840 543,16	1,20%	15 697 842,17	3,78%	10 857 299,01
c) zagrożone	12 257 145,06	3,04%	18 322 105,39	4,41%	6 064 960,33
poniżej standardu	3 510 601,86	0,87%	4 337 799,32	1,04%	827 197,46
wątpliwe	2 084 954,29	0,52%	6 187 352,87	1,49%	4 102 398,58
stracone	6 661 588,91	1,65%	7 796 953,20	1,88%	1 135 364,29
Razem	403 458 628,37	103,04%	415 701 577,15	104,41%	18 307 909,12

Jakość ekspozycji kredytowych według branż przedstawiono na następnej stronie.

*Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko - Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku*

Wielkości raportowane								
Sektor gospodarki	Grupa ryzyka	Kapitał	Odsetki	ESP	Portfel kredytowy brutto	Rezerwa i odpis aktualizujący	Zobowiązania pozabilansowe	Wartość netto ekspozycji
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	normalna	13 517 212,58	8 058,12	15 509,87	13 509 760,83	0,00	1 721 600,00	15 231 360,83
	pod obserwacją	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	poniżej standardu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	wątpliwej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	straconej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Suma	13 517 212,58	8 058,12	15 509,87	13 509 760,83	0,00	1 721 600,00	15 231 360,83
Budownictwo	normalna	8 725 761,59	4 533,98	60 326,22	8 669 969,35	0,00	10 131 960,88	18 801 930,23
	pod obserwacją	383,53	4,70	0,00	388,23	0,00	0,00	388,23
	poniżej standardu	92 690,00	14,80	-0,21	92 705,01	18 540,96	0,00	74 164,05
	wątpliwej	364 504,10	1 562,98	1 918,16	364 148,92	179 991,54	0,00	184 157,38
	straconej	50 000,00	22 317,37	0,00	72 317,37	72 317,37	0,00	0,00
	Suma	9 233 339,22	28 433,83	62 244,17	9 199 528,88	270 849,87	10 131 960,88	19 060 639,89
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	normalna	3 486 592,71	562,23	12 551,06	3 474 603,88	0,00	2 269,08	3 476 872,96
	pod obserwacją	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	poniżej standardu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	wątpliwej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	straconej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Suma	3 486 592,71	562,23	12 551,06	3 474 603,88	0,00	2 269,08	3 476 872,96
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją; Pozostała działalność usługowa	normalna	2 388 809,42	1 053,66	27 513,61	2 362 349,47	0,00	76 169,63	2 438 519,10
	pod obserwacją	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	poniżej standardu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	wątpliwej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	straconej	120 470,15	831,26	-17,52	121 318,93	121 301,41	0,00	17,52
	Suma	2 509 279,57	1 884,92	27 496,09	2 483 668,40	121 301,41	76 169,63	2 438 536,62
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości; Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	normalna	14 229 497,97	29 473,00	72 910,66	14 186 060,31	0,00	3 512 919,91	17 698 980,22
	pod obserwacją	1 721 000,05	1 904,96	15 753,30	1 707 151,71	0,00	0,00	1 707 151,71
	poniżej standardu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	wątpliwej	2 330 894,59	249,47	6 180,77	2 324 963,29	53 618,71	0,00	2 271 344,58
	straconej	4 665 730,88	1 056 025,43	11 237,77	5 710 518,54	3 023 537,00	0,00	2 686 981,54
	Suma	22 947 123,49	1 087 652,86	106 082,50	23 928 693,85	3 077 155,71	3 512 919,91	24 364 458,05
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	normalna	6 602 796,67	1 584,69	65 110,55	6 539 270,81	0,00	879 567,63	7 418 838,44
	pod obserwacją	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	poniżej standardu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	wątpliwej	132 800,10	235,08	367,66	132 667,52	66 401,91	267,06	66 532,67
	stracone	10 009,00	923 309,54	0,00	933 318,54	933 318,54	0,00	0,00
	Suma	6 745 605,77	925 129,31	65 478,21	7 605 256,87	999 720,45	879 834,69	7 485 371,11
Edukacja	normalna	234 725,08	56,06	-2,34	234 783,48	0,00	0,00	234 783,48
	pod obserwacją	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	350 000,00	350 000,00
	poniżej standardu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	wątpliwej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	stracone	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Suma	234 725,08	56,06	-2,34	234 783,48	0,00	350 000,00	584 783,48

*Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko – Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku*

Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	normalna	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	pod obserwacją	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	poniżej standardu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	wątpliwej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	stracone	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Suma	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Górnictwo i wydobywanie	normalna	4 190 378,52	13 808,18	22 280,31	4 181 906,39	0,00	0,00	4 181 906,39
	pod obserwacją	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	poniżej standardu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	wątpliwej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	stracone	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Suma	4 190 378,52	13 808,18	22 280,31	4 181 906,39	0,00	0,00	4 181 906,39
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	normalna	38 106 555,60	6 553,59	71 042,72	38 042 066,47	0,00	3 776 930,96	41 818 997,43
	pod obserwacją	1 108 044,71	4 799,63	8 659,44	1 104 184,90	0,00	43,76	1 104 228,66
	poniżej standardu	488 350,03	342,94	2 872,90	485 820,07	93 301,87	469,13	392 987,33
	wątpliwej	2 266 356,03	1 275,33	9 694,26	2 257 937,10	173 754,96	30 038,67	2 114 220,81
	stracone	367 472,56	432 382,50	0,00	799 855,06	511 345,89	0,00	288 509,17
	Suma	42 336 778,93	445 353,99	92 269,32	42 689 863,60	778 402,72	3 807 482,52	45 718 943,40
Inne	normalnej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	pod obserwacją	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	poniżej standardu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	wątpliwej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	straconej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Suma	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	normalnej	10 234 141,24	1 123,28	32 619,64	10 202 644,88	0,00	1 717 808,84	11 920 453,72
	pod obserwacją	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	poniżej standardu	650 660,00	57,40	291,69	650 425,71	173 485,07	217 000,00	693 940,64
	wątpliwej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	straconej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Suma	10 884 801,24	1 180,68	32 911,33	10 853 070,59	173 485,07	1 934 808,84	12 614 394,36
Przetwórstwo przemysłowe	normalnej	19 763 588,41	2 641,66	110 203,96	19 656 026,11	0,00	9 155 878,29	28 811 904,40
	pod obserwacją	83 062,84	224,42	-17,13	83 304,39	0,00	0,00	83 304,39
	poniżej standardu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	wątpliwej	723 040,45	0,00	0,00	723 040,45	0,00	36 959,55	760 000,00
	straconej	649 664,54	176 188,83	0,00	825 853,37	825 853,37	0,00	0,00
	Suma	21 219 356,24	179 054,91	110 186,83	21 288 224,32	825 853,37	9 192 837,84	29 655 208,79
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	normalne	176 595 080,76	200 871,12	1 640 666,66	175 155 285,22	0,00	6 716 760,12	181 872 045,34
	pod obserwacją	11 897 685,97	39 305,40	70 758,46	11 866 232,91	0,00	5 648,01	11 871 880,92
	poniżej standardu	1 776 329,00	12 656,21	19 155,44	1 769 829,77	54 743,47	0,00	1 715 086,30
	wątpliwe	97 231,86	3 304,34	255,30	100 280,90	50 116,84	0,00	50 164,06
	stracone	564 638,01	102 911,22	299,02	667 250,21	667 229,36	0,00	20,85
	Suma	190 930 965,60	359 048,29	1 731 134,88	189 558 879,01	772 089,67	6 722 408,13	195 509 197,47

*Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko - Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku*

Rybacktwo (PKD 2004)	normalne	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	pod obserwacją	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	poniżej standardu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	wątpliwe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	stracone	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Suma	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Transport i gospodarka magazynowa; Informacja i komunikacja	normalne	1 149 273,34	369,34	3 404,89	1 146 237,79	0,00	332 665,08	1 478 902,87
	pod obserwacją	82 372,95	13,04	1 030,68	81 355,31	0,00	0,00	81 355,31
	poniżej standardu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	wątpliwe	255 960,12	4 511,67	1 574,26	258 897,53	129 448,41	0,00	129 449,12
	stracone	110 365,46	143,47	0,00	110 508,93	110 508,93	0,00	0,00
	Suma	1 597 971,87	5 037,52	6 009,83	1 596 999,56	239 957,34	332 665,08	1 689 707,30
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	normalne	4 025 768,19	2 573,71	17 075,29	4 011 266,61	0,00	2 899 988,76	6 911 255,37
	pod obserwacją	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	poniżej standardu	1 138 520,00	101,44	7 988,63	1 130 632,81	178 313,70	0,00	952 319,11
	wątpliwe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	stracone	615 911,23	61 275,40	0,00	677 186,63	677 186,63	0,00	0,00
	Suma	5 780 199,42	63 950,55	25 063,92	5 819 086,05	855 500,33	2 899 988,76	7 863 574,48
RAZEM:		335 614 330,24	3 119 211,45	2 309 215,98	336 424 325,71	8 114 315,94	41 564 945,36	369 874 955,13

Komentarz:

W Banku najwyższy udział w portfelu dla wszystkich branż wykazuje ekspozycja dla branży „ Rolnictwo, leśnictwo łowiectwo i rybactwo”. Stanowi 195 509 197,47 zł tj. 52,86% portfela branżowego. W tej dominującej branży stan kredytów zagrożonych jest niski, wynosi 1 765 271,21 zł stanowiąc 0,90% danej branży oraz 13,04% portfela kredytów zagrożonych w Banku. Najwyższy udział kredytów zagrożonych występuje w branży „ Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości; Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca” – 4 958 326,12 zł stanowi to 20,35% kredytów w danej branży oraz 36,63% portfela kredytów zagrożonych w Banku.

3) wartość zabezpieczeń prawnych oraz innych pozycji wpływających na pomniejszenie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego:

Na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość zabezpieczeń prawnych oraz innych pozycji wpływających na pomniejszenie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego (kaucje, gwarancje de minimis), wynosiła 20 805 174,00 zł.

48. Dla wszystkich rodzajów aktywów finansowych analiza wiekowa przeterminowanych na dzień bilansowy aktywów finansowych w podziale na aktywa finansowe, w przypadku, w którym nastąpiła utrata wartości, i pozostałe aktywa finansowe.

Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko – Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku

Analiza wiekowa aktywów finansowych przeterminowanych na dzień bilansowy:

Lp.	Podział wiekowy przeterminowanych na dzień bilansowy aktywów finansowych	Aktywa finansowe w przypadku, w którym nastąpiła utrata wartości	Pozostałe aktywa finansowe
1	2	3	4
1.	od 1 dnia do 30 dni		60 502 589,00
2.	od 30 dni do 90 dni		1 289 336,00
3.	od 90 dni do 180 dni		471 566,00
4.	od 180 dni do 1 roku		449 680,00
5.	powyżej 1 roku		9 007 274,00
	Razem	0,00	71 720 445,00

49. Informacje o charakterze i celu gospodarczym zawartych przez bank umów nieuwzględnionych w bilansie w zakresie niezbędnym do oceny ich wpływu na sytuację majątkową, finansową i wynik finansowy banku.

Bank nie zawierał w/w umów.

50. Informacja o prowadzonej przez Bank działalności powierniczej.

Bank nie prowadzi działalności powierniczej.

51. Informacja o sekurytyzacji aktywów Banku.

Bank nie prowadzi sekurytyzacji aktywów.

52. Informacje z zakresu rachunku przepływów środków pieniężnych;

1) określenie środków pieniężnych przyjętych do rachunku przepływów środków pieniężnych, w tym ich struktura na początek i koniec okresu sprawozdawczego:

ŚRODKI PIENIĘŻNE				
Przyjęte do przepływów	Na dzień 01.01.2018r.	Struktura	Na dzień 31.12.2018r.	Struktura
1	2	3	4	5
Zysk netto		x		x
Działalność operacyjna	4 380 992,86	222%	13 779 035,94	103%
Działalność inwestycyjna	-1 922 056,85	-97%	-677 288,16	-5%
Działalność finansowa	-481 948,32	-24%	317 816,36	2%
Razem	1 976 987,69	100%	13 419 564,14	100%

*Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko - Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku*

ŚRODKI PIENIĘŻNE				
Przyjęte do przepływów	Na dzień 01.01.2018r.	Struktura	Na dzień 31.12.2018r.	Struktura
1	2	3	4	5
Środki pieniężne w kasie	5 783 112,32	100%	6 922 654,84	100%
Środki pieniężne w rachunku bieżącym		0%		0%
Razem	5 783 112,32	100%	6 922 654,84	100%

2) Wyjaśnienia na temat przyjętego podziału działalności na:

- a) do działalności operacyjnej bank zalicza w szczególności wpływy i wydatki związane z wykonywaniem usług finansowych, czyli podstawowych czynności bankowych;
- b) do przepływów działalności inwestycyjnej bank zalicza głównie wydatki i wpływy poniesione na zakup (budowę) lub uzyskane ze sprzedaży przez jednostkę aktywów trwałych (z wyjątkiem długoterminowych rozliczeń międzyokresowych oraz należności długoterminowych, jeżeli dotyczą one działalności operacyjnej) oraz inwestycji krótkoterminowych (z wyjątkiem środków pieniężnych i innych aktywów pieniężnych oraz aktywów finansowych zaliczanych do ekwiwalentów środków pieniężnych), a także pieniężne korzyści i koszty prowadzenia tej działalności. Działalność inwestycyjna obejmuje zatem nie tylko wpływy i wydatki dotyczące kategorii klasyfikowanych w bilansie do długo – lub krótkoterminowych inwestycji (z wyjątkiem środków pieniężnych i innych aktywów pieniężnych oraz aktywów finansowych zaliczanych do ekwiwalentów środków pieniężnych), ale również te, które dotyczą środków trwałych, środków w budowie oraz wartości niematerialnych i prawnych;
- c) do przepływów działalności finansowej zalicza się wpływy i wydatki związane zarówno z pozyskaniem, jak i spłatą własnych i obcych źródeł finansowania (m.in. kredyty i pożyczki z BFG, banków zrzeszających, w tym wpływy i wydatki powodujące zwiększenie lub zmniejszenie kapitału (funduszu) własnego, a także stanu udziałów.

3) Wykaz korekt oraz wpływów i wydatków do pozycji: „Pozostałe korekty”, „Pozostałe wpływy” i „Pozostałe wydatki”, których kwoty przekraczają 5% ogólnej ich sumy z danej działalności – nie wystąpiły.

*Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko – Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku*

- 4). Przyczyny powstania różnic pomiędzy zmianami stanu pozycji w bilansie oraz zmianami tych samych pozycji wykazanymi w rachunku przepływów środków pieniężnych: nie wystąpiły.

Lp.	Wyjaśnienie różnic	Zmiana stanu pozycji w bilansie	Zmiana stanu wykazana w rachunku przepływów pieniężnych
1	2	3	4
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

53. Informacja w odniesieniu do sprawozdania finansowego sporządzonego za okres sprawozdawczy, w ciągu którego nastąpiło połączenie jednostek - nie dotyczy.
54. Informacje o wspólnych przedsięwzięciach, które nie podlegają konsolidacji - nie dotyczy.
55. Dane o wartościach instrumentów finansowych klientów zapisanych na rachunkach papierów wartościowych, wycenionych według zasad określonych w rozporządzeniu na ostatni dzień okresu sprawozdawczego – nie wystąpiły.
56. Informacje o towarach giełdowych klientów w ujęciu wartościowym i ilościowym – nie wystąpiły.
57. Informacje, które mogłyby w istotny sposób wpłynąć na ocenę sytuacji majątkowej, finansowej oraz wynik finansowy – nie wystąpiły.
58. Naliczenie podatku dochodowego od osób prawnych oraz aktywa i rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego:

*Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko – Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku*

I	Koszty ogółem		29 767 611,13 zł
II	Koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów w tym:		11 605 692,77 zł
	1. odsetki naliczone niezapadłe		722 343,74 zł
	2. odpisy na rezerwy celowe		
	z rachunku zysków i strat	7 937 124,01 zł	
		0,00 zł	7 937 124,01 zł
		0,00 zł	
	RAZEM	7 937 124,01 zł	
	3. odpisy z tytułu:		
	zuzycia samochodu osobowego o wartości powyżej 20.000 EURO przeliczone na PLN	0,00 zł	
	składek na ubezpieczenie samochodu o wartości powyżej 20.000 EURO	0,00 zł	0,00 zł
	oraz art. 16 ust. 1 pkt 4 i 49	0,00 zł	
	RAZEM	0,00 zł	
	4. strat w środkach trwałych i wnip powstałych w wyniku likwidacji nie w pełni ułożonych, jeżeli utraciły przydatność gospodarczą na skutek zmiany rodzaju działalności (art. 16 ust. 1 pkt 5)		0,00 zł
	5. strat powstałych w wyniku likwidacji nie w pełni umorzonych środków trwałych jeżeli utraciły przydatność gospodarczą na skutek zmiany rodzaju działalności (art. 16 ust 1 pkt 6)		0,00 zł
	6. wydatków na nabycie pochodnych instrumentów finansowych, do czasu realizacji praw wynikających z tych instrumentów, albo rezygnacji z realizacji praw, albo ich odpłatnego zbycia (art 16 ust. 1 pkt 8 b)		0,00 zł
	7. odpisy i wpłaty na fundusze tworzone przez podatnika na podstawie ustawy o rachunkowości (art. 16 ust. 1 pkt 9)		0,00 zł
	8. wydatków na spłatę pożyczek (wyjątek - skapitalizowane odsetki) w tym:		0,00 zł
	na spłatę innych zobowiązań w tym z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń (art. 16 ust. 1 pkt 10)	0,00 zł	
	9. darowizny i ofiary (art. 16 ust. 1 pkt 14)		16 100,00 zł
	10. jenoazowych odszkodowań powypadkowych z tytułu chorób zawodowych oraz dodatkowej składki ubezpieczeniowej w przypadku pogorszenia warunków pracy (art.. 16 ust. 1 pkt 16)		0,00 zł
	11. koszty egzekucji związane z niewykonaniem zobowiązań (art. 16 ust. 1 pkt 17)		0,00 zł
	12. grzywny i kary pieniężne orzeczone w postępowaniu karnym, karnym skarbowym, administracyjnym i w sprawach o wykroczenie oraz odsetek od tych pozycji (art. 16 ust. 1 pkt 18)		122,72 zł
	13. kary, opłaty i odszkodowania oraz odsetki z tytułu:		
	nieprzestrzegania przepisów w zakresie bhp	0,00 zł	0,00 zł
	niewykonania nakazów organów nadzoru i kontroli (art. 16 ust. 1 pkt 19)	0,00 zł	
	RAZEM	0,00 zł	
	14. wierzytelności odpisanych jako przedawnione (art. 16 ust. 1 pkt 20)		0,00 zł
	15. odsetki za zwłokę z tytułu nieterminowych wypłat należności budżetowych (art 16 ust. 1 pkt 21)		0,00 zł
	16. wydatków na wykup obligacji, pomniejszonych o kwotę dyskonta (art. 16 ust.1 pkt 23)		0,00 zł
	17. rezerw na pokrycie wierzytelności, których nieściągalność została uprawdopodobniona z wyjątkiem określonym w art. 16 ust. 1 pkt 26		0,00 zł
	18. wierzytelności odpisanych jako nieściągalne z wyjątkiem tych, które uprzednio zarachowano jako przychody należne i których nieściągalność została udokumentowana (art. 16 ust 1 pkt 25)		0,00 zł
	19. koszty reprezentacji, w szczególności poniesionych na usługi gastronomiczne, zakup żywności oraz napojów , w tym alkoholowych (art.. 16 usp. 1 pkt 28)		63 200,07 zł
	20. wydatki poniesione na rzecz pracowników z tytułu używania przez nich samochodów na potrzeby podatnika w wysokości przekraczającej kwotę ustaloną przy zastosowaniu stawek za 1 km przebiegu pojazdu (art. 16 ust. 1 pkt 30)		0,00 zł
	21. wpłaty z tytułu naliczonych składek PFRON (art. 16 ust.1 pkt 36)		171 329,00 zł
	22. składki na rzecz organizacji, do których przynależność nie jest obowiązkowa (art. 16 ust. 1 pkt 37)		
	RAZEM ZAPŁACONE SKŁADKI:	858 827,02 zł	
	(minus)		
	1). składka na rzecz KZBS w wysokości nie przekraczającej w roku podatkowym kwoty odpowiadającej 0,15% kwoty wynagrodzeń wypłaconych w poprzednim roku podatkowym, stanowiących podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne		858 827,02 zł
	2). składka na rzecz Krajowej Rady Spółdzielczej naliczona i przekazana 30x12 limit KUP = 360,00 zł		
	3). składka KNF		
	Różnica do opodatkowania (NKUP)	858 827,02 zł	

*Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko - Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku*

23. wydatki na rzecz osób wchodzących w skład Rady Nadzorczej, Komisji Rewizyjnej lub organów stanowiących osób prawnych z wyjątkiem wynagrodzeń wypłaconych z tytułu pełnionych funkcji (art. 16 ust 1 pkt 38a)	22 539,10 zł
24. zebranie przedstawicieli KDBS	20 186,92 zł
25. odpisy aktualizacyjne zespół 5	3 514,65 zł
26. rezerwa na badanie bilansu	11 030,00 zł
27. umorzone wierzytelności z wyjątkiem określonym w art. 12 ust.3 ustawy o p.d.o.p (art.16 ust 1 pkt 44)	0,00 zł
28. wydatki pracodawcy na działalność socjalną o której mowa w przepisach o ZFSS, za wyjątkiem świadczeń urlopowych (art. 16 ust. 1 pkt 45)	0,00 zł
29. VAT naliczony (art. 16 ust.1 pkt 46)	0,00 zł
30. odpisów z tytułu zużycia środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych dokonywanych, według zasad określonych w art. 16a-16m, od tej części ich wartości, która odpowiada poniesionym wydatkom na nabycie lub wytworzenie we własnym zakresie tych środków lub wartości niematerialnych i prawnych, odliczonym od podstawy opodatkowania podatkiem dochodowym albo zwróconym podatnikowi w jakiegokolwiek formie (art. 16 ust. 1 pkt 48)	0,00 zł
31. strat w wyniku utraty lub likwidacji samochodów oraz kosztów ich remontów powypadkowych jeżeli samochody nie były objęte ubezpieczeniem dobrowolnym (art. 16 ust. 1 pkt 50)	0,00 zł
32. wydatków, z zastrzeżeniem pkt 30, z tytułu kosztów używania, dla potrzeb działalności gospodarczej, samochodów osobowych niestanowiących składników majątku podatnika - w części przekraczającej kwotę wynikającą z pomnożenia liczby kilometrów faktycznego przebiegu pojazdu dla celów podatnika oraz stawki za jeden kilometr przebiegu, określonej w odrębnych przepisach wydanych przez właściwego ministra; podatnik jest obowiązany prowadzić ewidencję przebiegu pojazdu (art. 16 ust. 1 pkt 51)	0,00 zł
33. wydatków na zakup zużywanych stopniowo rzeczowych składników majątkowych, niezaliczonych do środków trwałych- jeżeli nie są wykorzystywane dla celów działalności podatnika (ale służą celom osobistym pracowników i innych osób i znajdują się poza siedzibą (art. 16 ust. 1 pkt 52)	0,00 zł
34. dodatkowa opłata wymierzona przez ZUS (art. 16 ust.1. pkt 54a)	0,00 zł
35. strat (kosztów) pozostałych w wyniku utraty przedpłat (zaliczek, zadatków)-w związku z niewykonaniem umowy (art. 16. ust. 1 pkt 56)	0,00 zł
36. niewypłaconych, niedokonanych, niepostawionych do dyspozycji wypłat, świadczeń, wynagrodzeń, zasiłków pieniężnych z ZUS (art. 16 ust. 1 pkt 57)	0,00 zł
37. nieopłacone składki do ZUS (art. 16 ust. 1 pkt 57a)	0,00 zł
38. składek opłaconych przez pracodawcę z tytułu zawartych lub odnowionych umów ubezpieczeniowych na rzecz pracowników z wyjątkiem umów po spełnieniu wymogów (art. 16 ust. 1 pkt 59)	0,00 zł
39. amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych nabytych nieodpłatnie (art.. 16 ust. 1 pkt 63)	0,00 zł
40. amortyzacja naliczana wg przepisów ustawy o rachunkowości (niewynikająca z przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych)	28 671,82 zł
41. rezerwy na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne (art. 16 ust.1. pkt 27)	85 911,68 zł
42. rezerwa na premię	1 312 140,00 zł
43. premia od obligacji skarbowych wykupionych	0,00 zł
44. premia od obligacji skarbowych niewykupionych	0,00 zł
45. koszty wdrożenia systemu operacyjnego Def 3000	250 000,00 zł
46. inne (różnice kursowe niezrealizowane)	102 652,04 zł
Koszty stanowiące koszt uzyskania przychodów w tym:	
a). odsetki konto 179, 279, 379 nie zaliczone do k.u.p w 2017 roku	688 883,16 zł
b). wypłata świadczeń pracowniczych z utworzonych rezerw *)	1 345 223,00 zł
c). konto 530 - koszty zapłacone z góry (BZ - BO)	0,00 zł
d). rozliczenia międzyokresowe - konto 532 - koszty do zapłacenia dotyczące 20.... roku (BZ 200.. roku były w 200.. roku k.u.p.)	0,00 zł
e).rezerwa na nieściągalność uprawdopodobnioną	0,00 zł
f). rezerwa - 25% kwoty kredytów wątpliwych i straconych	0,00 zł
g). amortyzacja naliczana według przepisów ustawy o podatku dochodowym osób prawnych (niewynikająca z przepisów ustawy o rachunkowości)	0,00 zł
h) zapłata za badanie bilanu, rozliczenie kosztów 2017 roku	20 295,00 zł
i) różnice kursowe niezrealizowane	71 697,96 zł
RAZEM	2 126 099,12 zł

III

*Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko - Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku*

I-II+III	Razem koszty uzyskania przychodów		20 288 017,48 zł
IV	Przychody ogółem		34 605 999,88 zł
V	Przychody nie zaliczane do podstawy opodatkowania w tym:		15 584 895,98 zł
	1. odsetki niezapadłe		4 013 078,12 zł
	2. zwrócone udziały i wkłady		0,00 zł
	3. przychody otrzymane na utworzenie lub powiększenie kapitału udziałowego		0,00 zł
	4. zwróconych, umorzonych lub zaniechanych podatków i opłat,		0,00 zł
	5. zwróconych, umorzonych lub zaniechanych składek na PFRON		0,00 zł
	6. odsetek otrzymanych w związku ze wzrostem nadpłaconych zobowiązań podatkowych i innych należności budżetowych,		0,00 zł
	7. równowartość umorzonych zobowiązań, również z tytułu pożyczek, kredytów zawiązanych z:		0,00 zł
	a) bankowym postępowaniem ugodowym - na podstawie przepisów o restrukturyzacji finansowej przedsiębiorstw, banków	0,00 zł	0,00 zł
	b) postępowaniu upadłościowym z możliwością zawarcia układu zgodnie z prawem upadłościowym i naprawczym	0,00 zł	
	RAZEM	0,00 zł	
	8. należny podatek VAT		0,00 zł
	9. zwrot różnicy VAT na podstawie odrębnych przepisów		0,00 zł
	10. przychodów z odpłatnego zbycia na podstawie umowy przewłaszczenia w celu zabezpieczenia wierzytelności, w tym pożyczki, kredytu - do czasu ostatecznego przeniesienia własności przedmiotu umowy		0,00 zł
	11. otrzymane nieodpłatnie, lub częściowo odpłatnie rzeczy lub prawa oraz wartość innych świadczeń, finansowanych lub współfinansowanych ze środków budżetu państwa, jednostek samorządu terytorialnego		0,00 zł
	12. przychody przyszłych okresów		0,00 zł
	13. przychody z tytułu prowizji z lat ubiegłych rozliczone w przychody 2018 roku		0,00 zł
	14. prowizja rozliczona w czasie (BO konto 531)		4 346 535,68 zł
	15. rozwiązanie rezerw na należności		7 177 801,40 zł
	16. rozwiązanie rezerwy utworzonej na inne cele		13 070,86 zł
	17. niezrealizowane różnice kursowe (saldo sald - należności wyliczonych na dzień bilansowy)		5 738,10 zł
	18. otrzymana dywidenda (art.. 7 ust. 3 pkt 2)		0,00 zł
	19. wycena funduszy inwestycyjnych		0,00 zł
	20. inne tytuły - amortyzacja JEREMIE		28 671,82 zł
VI	Przychody zwiększające podstawę opodatkowania w tym:		8 554 672,27 zł
	1. zrealizowane różnice kursowe		2 135,39 zł
	2. otrzymane nieodpłatnie lub częściowo odpłatnie rzeczy lub prawa		0,00 zł
	3. przychody otrzymane w 20.....r. a nie zaliczone do podstawy opodatkowania w 2017 roku		4 416 801,62 zł
	4. wartość umorzonych lub przedawnionych art.. 12 ust. 1 pkt 3 (z zastrzeżeniem art. 12 ust. 4 pkt 8):		0,00 zł
	a) zobowiązań z tytułu zaciągniętych pożyczek kredytów (z wyjątkiem umorzonych pożyczek z Funduszu Pracy)		0,00 zł
	5. wartość zwróconych wierzytelności, uprzednio zaliczonych do odpisanych lub umorzonych i zaliczonych do KUP (art.. 12 ust. 1 pkt 4)		0,00 zł
	6. należności umorzone, przedawnione lub odpisane jako nieściągalne w tej części, od której dokonane odpisy aktualizujące zostały zaliczone do KUP		0,00 zł
	7. równowartość odpisów aktualizujących wartość należności, uprzednio zaliczonych do KUP		0,00 zł
	8. rozwiązane lub zmniejszone rezerwy zaliczone uprzednio do KUP,		0,00 zł
	a).rozwiązanie rezerwy z tyt. wierzytelności których uprzednio nieściągalność została uprawdopodobniona	0,00 zł	
	b). rozwiązanie rezerw utworzonych na pokrycie 25% kwoty kredytów wątpliwych i straconych	0,00 zł	
	c). inne	0,00 zł	
	d).	0,00 zł	
	RAZEM	0,00 zł	
	9. rezerwa na ryzyko ogólne utworzona zgodnie z art. 130 Prawa Bankowego - rozwiązana lub wykorzystana		0,00 zł
	10. prowizje należne od rachunków bankowych nie pobrane z powodu braku środków na rachunku		0,00 zł
	11. prowizje rozliczane w czasie (BZ konto 531)		4 135 735,26 zł
	12. inne tytuły		0,00 zł

*Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko - Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku*

IV-V+VI	Razem przychody do opodatkowania	27 575 776,17 zł
A	Podstawa opodatkowania (zysk + / strata -)	7 287 758,69 zł
B	Odliczenia od dochodu w tym:	2 000,00 zł
	1. straty z lat ubiegłych z tego:	
	- z roku	0,00 zł
	- z roku	0,00 zł
	- z roku	0,00 zł
	RAZEM	0,00 zł
	2. darowizny (art. 18 ust.1 pkt 1 do 10 %)	1 000,00 zł
	3. darowizny (art. 18 ust.1 pkt 7 do 10 %)	1 000,00 zł
	4. inne odliczenia	0,00 zł
C	Dochód podlegający opodatkowaniu	7 285 759,00 zł
D	Podatek 19 %	1 384 294,21 zł
E	Należny podatek	1 384 294,00 zł
F	Podatek naliczony przez podmiot	1 384 294,00 zł
G	Różnica	0,00 zł

*Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko - Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku*

AKTYWA stan na koniec roku obrotowego:

Określenie pozycji aktywów i pasywów		Wartość księgowa z bilansu na dzień 31.12.2018r.	Wartość podatkowa	Różnice dodatnie	Różnice ujemne	Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	Aktywa z tytułu podatku odroczonego
1		2	3	4	5	6	7
Należności od sektora finansowego w sytuacji normalnej		189 513,89		189 513,89	0,00	36 008,00	0,00
Należności od sektora niefinansowego w sytuacji normalnej		3 393 128,63		3 393 128,63	0,00	644 694,00	0,00
Należności od sektora budżetowego		232 384,44		232 384,44	0,00	44 153,00	0,00
Dłużne papiery wartościowe	naliczone odsetki od obligacji	198 051,16		198 051,16	0,00	37 630,00	0,00
	naliczone dyskonto od bonów skarbowych, weksli			0,00	0,00	0,00	0,00
Wartości niematerialne i prawne amortyzacja bilansowa wyższa od podatkowej (ujemne różnice przejściowe)				0,00	0,00	0,00	0,00
Wartości niematerialne i prawne amortyzacja bilansowa niższa od podatkowej (dodatnie różnice przejściowe)				0,00	0,00	0,00	0,00
Rzeczowe aktywa trwałe amortyzacja bilansowa wyższa od podatkowej (ujemne różnice przejściowe)				0,00	0,00	0,00	0,00
Rzeczowe aktywa trwałe amortyzacja bilansowa niższa od podatkowej (dodatnie różnice przejściowe)				0,00	0,00	0,00	0,00
Rzeczowe aktywa – odpisy aktualizujące z tytułu trwałej utraty wartości (jeśli w przyszłości możliwe będzie uznanie ich podatkowo jako koszt uzyskania przychodu) ujemne różnice przejściowe				0,00	0,00	0,00	0,00
Środki trwałe w budowie (dodatnie różnice przejściowe z tytułu wyceny bilansowej w wartości rynkowej wyższej od ceny nabycia)				0,00	0,00	0,00	0,00
Niezrealizowane dodatnie różnice kursowe wynikające z dokonanej wyceny bilansowej należności wyrażonych w walutach obcych		5 738,10		5 738,10	0,00	1 090,00	0,00
Operacje rozliczane z kapitałem z aktualizacji wyceny		1 373 906,38		1 373 906,38	0,00	261 042,00	0,00
Koszty odsetek zapłaconych z góry				0,00	0,00	0,00	0,00
Inne aktywa- odpis aktualizujący na odsetki od ekspozycji kredytowych				0,00	0,00	0,00	0,00
RAZEM		5 392 722,60	0,00	5 392 722,60	0,00	1 024 617,00	0,00

*Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko – Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku*

PASYWA stan na koniec roku obrotowego:

Określenie pozycji aktywów i pasywów		Wartość księgowa z bilansu na dzień 31.12.2018r.	Wartość podatkowa	Różnice dodatnie	Różnice ujemne	Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	Aktywa z tytułu podatku odroczonego
1		2	3	4	5	6	7
Zobowiązania wobec sektora finansowego (naliczone odsetki od depozytów bieżących i terminowych)		9 647,96		0,00	9 647,96	0,00	1 833,00
Zobowiązania wobec sektora niefinansowego (naliczone odsetki od depozytów bieżących i terminowych)		645 511,90		0,00	645 511,90	0,00	122 647,00
Zobowiązania wobec sektora budżetowego		13,88		0,00	13,88	0,00	3,00
Odsetki od przeterminowanych zobowiązań handlowych		2 421 566,42		0,00	2 421 566,42	0,00	460 098,00
Rezerwy na przyszłe zobowiązania dotyczące pracownika (nagrody jubileuszowe, odprawy emerytalno - rentowe) - ujemne różnice przejściowe	na przyszłe świadczenia pracownicze (nagrody jubil., odprawy emeryt.-rent.)	700 025,69		0,00	700 025,69	0,00	133 005,00
	inne koszty (np.premie pracowników)	515 649,08		0,00	515 649,08	0,00	97 973,00
Wynagrodzenia nie wypłacone osobom fizycznym z tytułu umów zlecenia o dzieło				0,00	0,00	0,00	0,00
Niezrealizowane ujemne różnice kursowe z wyceny bilansowej zobowiązań wyrażonych w walutach obcych		102 652,04		0,00	102 652,04	0,00	19 504,00
Strata podatkowa z lat ubiegłych do rozliczenia w przyszłości (w okresie 5 lat, w dowolnym roku z tym, że w ciągu 1 roku odpis nie może być wyższy niż 50% straty)				0,00	0,00	0,00	0,00
Wycena funduszy inwestycyjnych				0,00	0,00	0,00	0,00
Zobowiązania z tyt. emisji dłużnych papierów wartościowych				0,00	0,00	0,00	0,00
Koszty emisji własnych obligacji		67 170,00		0,00	67 170,00	0,00	12 762,00
Prowizja rozliczana w czasie		4 135 735,26		0,00	4 135 735,26	0,00	785 790,00
Inne rezerwy		250 000,00		0,00	250 000,00	0,00	47 500,00
RAZEM		8 847 972,23	0,00	0,00	8 847 972,23	0,00	1 681 115,00

Treść	Rozliczenie dokonane w ciągu roku obrotowego			Rozliczenie z kapitałem z aktualizacji wyceny		
	Stan na BO	Stan na BZ	Różnica stanów	Stan na BO	Stan na BZ	Różnica stanów
1	2	3	4	5	6	7
Rezerwa na odroczony podatek dochodowy	839 598,00	763 575,00	-76 023,00	202 371,00	261 042,00	58 671,00
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1 630 764,00	1 681 115,00	50 351,00			

Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego
Kujawsko - Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku

DYREKTOR WYDZIAŁU
RACHUNKOWO-FINANSOWEGO
GŁÓWNY KSIĘGOWY
Renata Skowrońska
.....
Renata Skowrońska
(imię, nazwisko i podpis osoby sporządzającej)

ZARZĄD

1. Cezary Maciejewski – Prezes Zarządu
2. Małgorzata Matejkowska – Wiceprezes Zarządu
3. Mirosław Gniady – Wiceprezes Zarządu

KUJAWSKO-DOBRZYŃSKI
BANK SPÓŁDZIELCZY
87-800 Włocławek, ul. Żabia 6
NIP 889-00-02-527
REGON 000495065

.....
(pieczęć firmowa)

Włocławek, dnia 27.03.2019 roku
(miejsce i data sporządzenia)

KDBS Bank

**Sprawozdanie Zarządu
z działalności Kujawsko-Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za 2018 rok**

KUJAWSKO-DOBRZYŃSKI
BANK SPÓŁDZIELCZY
87-800 Włocławek, ul. Żabia 6
NIP 889-00-02-527
REGON 000495065

Spis treści

I. STAN PRAWNY I WŁADZE BANKU	4
1. Podstawa prawna działania	4
2. Dane ogólne o Banku	4
3. Władze Banku	4
4. Dane o strukturze organizacyjnej	7
5. Zarządzanie zasobami ludzkimi	7
6. Przepisy, które wpłynęły na Bank i na sposób jego działania w roku 2018	8
7. Dane dotyczące przyjętych norm (zasad) postępowania	9
8. Informacja, czy jednostka powoduje istotne zagrożenia dla funkcjonowania środowiska naturalnego	10
II. CHARAKTERYSTYKA DZIAŁALNOŚCI BANKU (rynek, produkty, umowy)	10
1. Otoczenie makroekonomiczne	10
1.1 Opis sytuacji gospodarczej w Polsce	10
1.2 Wybrane wskaźniki gospodarcze w Polsce	10
1.3 Inne czynniki zewnętrzne wpływające na działalność Banku	11
2. Opis branży i przedmiot działalności Banku	11
2.1 Opis branży	11
2.2 Opis rynku	11
2.3 Podstawowe segmenty działalności Banku	12
2.4 Cykliczność i sezonowość w Banku i ich wpływ na działalność	12
2.5 Główni konkurenci banku	12
3. Działalność depozytowa	13
4. Rozliczenia	14
5. Działalność walutowa	15
6. Działalność kredytowa	16
7. Bankowość ubezpieczeniowa (bancassurance)	18
8. Inne usługi	19
III. INFORMACJA W ZAKRESIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH	19
IV. RYZYKA BANKOWE	20
1. Ryzyko kredytowe, koncentracji, ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie i detalicznych ekspozycji kredytowych	20
2. Ryzyko płynności	21
3. Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	21
4. Ryzyko walutowe	21
5. Ryzyko operacyjne	22
6. Ryzyko braku zgodności	22
7. Ryzyko kapitałowe	23
V. SYSTEM KONTROLI WEWNĘTRZNEJ	24
VI. INFORMACJE, ZDARZENIA I UMOWY ISTOTNE DLA DZIAŁALNOŚCI BANKU	26
1. Umowy ubezpieczenia	26
2. Umowy współpracy z innymi bankami lub innymi podmiotami	26
3. Pozostałe umowy	28
4. Umowa zrzeczenia	28
5. Umowa Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB	28

6. Umowy konsorcjum.....	28
VII.KIERUNKI ROZWOJU I OSIĄGNIĘCIA BANKU W 2018 ROKU.....	28
1. Kierunki rozwoju strategicznego Banku.....	28
2. Rozwój technologiczny i bezpieczeństwo informatyczne.....	29
3. Marketing.....	30
3.1 Wizerunek i marka.....	30
3.2 Działania wizerunkowe w szkołach.....	31
3.2 Reklama, sponsoring i wsparcie środowisk lokalnych.....	31
VIII. AKTUALNY (W 2018 ROKU) I PRZEWIDYWANY (W 2019 ROKU) STAN MAJĄTKOWY I SYTUACJA FINANSOWA BANKU.....	32
1. Sytuacja majątkowo-kapitałowa.....	32
2. Fundusze.....	32
3. Wyniki finansowe, a plan finansowy.....	33
IX.INFORMACJE O POWIĄZANIACH ORGANIZACYJNYCH I KAPITAŁOWYCH Z INNYMI PODMIOTAMI.....	35
1. Powiązania kapitałowe.....	35
2. Powiązania organizacyjne.....	35
X. Podstawowe wskaźniki wg stanu na 31.12. 2018 ROKU.....	35
XI. INFORMACJE UJAWNIANE NA PODSTAWIE ART.111a USTAWY PRAWO BANKOWE.....	36
XII. ZAKOŃCZENIE.....	36
Sporządził:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

I. STAN PRAWNY I WŁADZE BANKU.

1. Podstawa prawna działania

Bank działa na podstawie Statutu, ustawy Prawo bankowe, ustawy Prawo spółdzielcze oraz ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających.

2. Dane ogólne o Banku.

Pełna nazwa Banku: Kujawsko-Dobrzyński Bank Spółdzielczy.

Adres siedziby: ul. Żabia 6, 87-800 Włocławek.

Bank powstał: w 1926 roku.

Bank został wpisany do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Toruniu VII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod nr KRS 0000065723.

Ostatniego wpisu dokonano dnia 01.06.2018 roku.

Fundusz udziałowy na dzień 31.12.2018 roku wynosił 1.314.000 PLN.

Ilość udziałów przypadająca na jednego udziałowca ograniczona jest Statutem Banku i wynosiła 200 udziałów, nie więcej niż 5 % funduszu udziałowego. Żaden z udziałowców nie przekroczył limitu ilości udziałów określonej w Statucie.

Bank posiada numer statystyczny REGON 000495065. Na dzień 31.12.2018 r. Bank, zgodnie ze Statutem mógł prowadzić działalność statutową na terenie całego kraju. Jednak działalność Banku skupiała się głównie na terenie 5 powiatów: włocławskiego, aleksandrowskiego, lipnowskiego, radziejowskiego i toruńskiego, poprzez sieć oddziałów, filii i BPOK-ów.

Przedmiotem działalności Banku według PKD jest: 6419Z – Pozostałe pośrednictwo pieniężne.

3. Władze Banku.

ZARZĄD

W okresie 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r. Zarząd pracował w składzie:

- Cezary Maciejewski – Prezes Zarządu,
- Mirosław Gniady – Wiceprezes Zarządu,
- Małgorzata Matejkowska – Wiceprezes Zarządu.

W okresie sprawozdawczym skład Zarządu nie uległ zmianie. W 2018 roku Zarząd odbył łącznie 168 protokołowanych posiedzeń, na których podjęto 400 uchwał.

Najważniejsze poruszane tematy na posiedzeniach Zarządu dotyczyły:

- realizacji Strategii zarządzania ryzykiem,
- planu finansowego Banku,
- wykonania Strategii KDBS Banku oraz planu strategicznego,
- planu pozyskania i utrzymania środków uznanych przez bank za stabilne źródło finansowania,
- oceny adekwatności i skuteczności oraz procesu zapewnienia realizacji celów systemu kontroli wewnętrznej oraz systemu zarządzania ryzykiem,
- raportów dotyczących ryzyk,
- informacji o wynikach finansowych Banku,
- informacji z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy,
- informacji dotyczących zabezpieczeń pomniejszających podstawę naliczania rezerw celowych,
- informacji dotyczących terminowości wykonania monitoringu za Bank w podziale na Oddziały,
- spraw kredytowych,
- spraw kadrowych,
- regulacji wewnętrznych.

RADA NADZORCZA

Rada Nadzorcza w okresie od 01.01.2018 r. do 17.05.2018 r. tj. do końca czteroletniej kadencji działała w następującym składzie:

- Zbigniew Brzeziński - Przewodniczący,

- Ludwik Bieńkowski – Zastępca Przewodniczącego,
- Ziemowit Kłódkowski – Sekretarz,
- Zbigniew Ciurski - Członek,
- Romuald Czerwiński - Członek,
- Waldemar Drażkiewicz - Członek,
- Krzysztof Grabowski - Członek,
- Władysław Krygier- Członek,
- Andrzej Lewandowski – Członek,
- Marek Przybyszewski – Członek,
- Tadeusz Rapsiewicz – Członek.
- Marek Skowroński – Członek,

Rada Nadzorcza w okresie od 18.05.2018 r. do 31.12.2018 r. działała w następującym składzie:

- Zbigniew Brzeziński - Przewodniczący,
- Ludwik Bieńkowski – Zastępca Przewodniczącego,
- Ziemowit Kłódkowski – Sekretarz,
- Zbigniew Ciurski - Członek,
- Romuald Czerwiński - Członek,
- Waldemar Drażkiewicz - Członek,
- Krzysztof Grabowski - Członek,
- Władysław Krygier- Członek,
- Andrzej Lewandowski – Członek,
- Marek Przybyszewski – Członek,
- Elżbieta Rudek – Członek,
- Marek Skowroński – Członek.

W 2018 roku posiedzenia Rady Nadzorczej odbywały się nie rzadziej niż raz na kwartał. Łącznie w 2018 r. Rada Nadzorcza odbyła 16 protokołowanych posiedzeń, na których podjęto 80 uchwał.

W trakcie posiedzeń Rada Nadzorcza zrealizowała w pełni Plan pracy przyjęty na 2018 rok. Do najważniejszych spraw którymi zajmowała się Rada Nadzorcza należało:

- zatwierdzenie zmian do Strategii KDBS Bank na lata 2016-2020,
- zatwierdzenie planu finansowego Banku na 2018 rok,
- zaakceptowanie planu pozyskania i utrzymania środków uznanych przez Bank za stabilne źródło finansowania w KDBS Bank na lata 2018 – 2022,
- zaakceptowania planu kapitałowego Banku na lata 2018 – 2022,
- zaakceptowania zmian do „Strategii zarządzania ryzykiem w Kujawsko-Dobrzyńskim Banku Spółdzielczym”,
- zaakceptowania polityk oraz innych regulacji w szczególności dotyczących poszczególnych ryzyk bankowych,
- zatwierdzenia Struktury Organizacyjnej KDBS Banku.

Ponadto Rada Nadzorcza w ramach obowiązków nadzorczych zrealizowała w 2018 roku szereg działań w zakresie:

- oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej,
- oceny adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem,
- oceny Zarządu Banku w zakresie posiadanych kompetencji,
- oceny stosowania przez Bank Zasad Ładu Korporacyjnego,
- oceny funkcjonowania polityki wynagrodzeń w Banku,
- oceny projektów uchwał na Zebranie Przedstawicieli KDBS Banku które odbyło się 18 maja 2018 roku.

Spełniając wymogi ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym w Banku funkcjonuje powołany spośród członków Rady Nadzorczej Komitet Audytu.

Komitet Audytu wspiera działania Rady Nadzorczej Banku w zakresie sprawozdawczości finansowej i systemu kontroli wewnętrznej oraz systemu zarządzania ryzykiem i działał w roku 2018 w następującym składzie:

- Marek Skowroński - Przewodniczący,
- Ludwik Bieńkowski – Członek,
- Andrzej Lewandowski – Członek.

W dniu 18.05.2018 r. w związku z powołaniem Rady Nadzorczej na nową czteroletnią kadencję odbyły się wybory do Komitetu Audytu. Skład osobowy Komitetu Audytu nie uległ zmianie.

W roku 2018 odbyło się osiem posiedzeń Komitetu Audytu. Do najważniejszych spraw którymi zajmował się Komitet Audytu należało:

- dokonanie oceny sprawozdania finansowego KDBS Banku za rok 2017 i wydanie rekomendacji w sprawie jego zatwierdzenia,
- dokonanie oceny systemu kontroli wewnętrznej w KDBS Banku za 2017 rok,
- dokonanie oceny procesu zarządzania ryzykiem w KDBS Banku dla właściwego prowadzenia działalności bankowej za 2017 rok,
- dokonanie oceny przedkładanych materiałów na posiedzenia Rady Nadzorczej dotyczących zarządzania ryzykiem, kontroli wewnętrznej i sprawozdawczości finansowej oraz zmian w regulacjach dotyczących tych obszarów.

ZEBRANIE PRZEDSTAWICIELI

W 2018 roku Zebranie Przedstawicieli odbyło się w dniu 18 maja 2018 roku. Wzięło w nim udział 44 spośród 46 delegatów, wybranych na Zebraniach Grup Członkowskich.

W trakcie Zebrania Przedstawicieli podjęto następujące uchwały:

- Uchwała nr 1/2018 w sprawie: przyjęcia Regulaminu Obrad Zebrania Przedstawicieli,
- Uchwała nr 2/2018 w sprawie: zatwierdzenia „Sprawozdania Zarządu z działalności Kujawsko-Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego za 2017 rok”,
- Uchwała nr 3/2018 w sprawie: zatwierdzenia sprawozdania finansowego za 2017 rok,
- Uchwała nr 4/2018 w sprawie: zatwierdzenia „Sprawozdania z działalności Rady Nadzorczej Kujawsko-Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego w 2017 roku”,
- Uchwała nr 5/2018 w sprawie: udzielenia absolutorium Członkowi Zarządu Kujawsko-Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego z działalności za rok obrotowy kończący się w dniu 31 grudnia 2017,
- Uchwała nr 6/2018 w sprawie: udzielenia absolutorium Członkowi Zarządu Kujawsko-Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego z działalności w roku obrotowym kończący się w dniu 31 grudnia 2017 r.,
- Uchwała nr 7/2018 w sprawie: udzielenia absolutorium Członkowi Zarządu Kujawsko-Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego z działalności za rok obrotowy kończący się w dniu 31 grudnia 2017 r.,
- Uchwała nr 8/2018 w sprawie: oznaczenia najwyższej sumy zobowiązań,
- Uchwała nr 9/2018 w sprawie: podziału nadwyżki bilansowej,
- Uchwała nr 10/2018 w sprawie: podziału zysku z lat ubiegłych,
- Uchwała nr 11/2018 w sprawie: kierunków rozwoju działalności bankowej oraz społecznej i kulturalnej na 2018 rok,
- Uchwała nr 12/2018 w sprawie: rozpatrzenia wniosków wynikających z przeprowadzonej w 2017 roku lustracji pełnej,
- Uchwała nr 13/2018 w sprawie: oceny kolegalnej Rady Nadzorczej Kujawsko-Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego,
- Uchwała nr 14/2018 w sprawie: oceny funkcjonowania polityki wynagrodzeń w Kujawsko-Dobrzyńskim Banku Spółdzielczym za rok 2017,
- Uchwała nr 15/2018 w sprawie: przyjęcia „Regulaminu działania Rady Nadzorczej Kujawsko-Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego”,
- Uchwała nr 16/2018 w sprawie: przyjęcia „Zasad Ładu Korporacyjnego Kujawsko-Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego”,
- Uchwała nr 17/2018 w sprawie: zbycia nieruchomości,
- Uchwały od nr 18/2018 do w sprawie: oceny indywidualnej uprzedniej kandydata na członka Rady Nadzorczej Kujawsko-Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego,
- Uchwała nr 19/2018 w sprawie: oceny indywidualnej uprzedniej kandydata na członka Rady Nadzorczej Kujawsko-Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego,
- Uchwała nr 20/2018 w sprawie: oceny indywidualnej uprzedniej kandydata na członka Rady Nadzorczej Kujawsko-Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego,
- Uchwały od nr 21/2018 do nr 29/2018 w sprawie: oceny indywidualnej uprzedniej kandydata na członka Rady Nadzorczej Kujawsko-Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego.

4. Dane o strukturze organizacyjnej.

Podstawową strukturę organizacyjną Banku tworzą: Centrala i jednostki operacyjne: Sieć jednostek operacyjnych tworzą:

- 1) Oddziały:
 - O/Brześć Kujawski,
 - O/Dobrzyń n/Wisłą,
 - O/Lubanie,
 - O/Osięciny
 - O/Topółka,
 - O/Toruń
 - O/Wielgie
 - I O/Włocławek
- 2) Filie:
 - F/Aleksandrów Kujawski
 - F/Ciechocinek,
 - F/Radziejów,
 - 1 F/Włocławek.
- 3) Bankowe Punkty Obsługi Klienta:
 - BPOK Nieszawa,
 - BPOK Włocławek.

Zmiany w strukturze organizacyjnej

W 2018 roku struktura organizacyjna Banku uległa zmianie dwukrotnie: na podstawie uchwały nr 112/2018 Zarządu KDBS Bank z dnia 17 maja 2018 r., zatwierdzonej uchwałą nr 32/2018 Rady Nadzorczej KDBS Bank z dnia 18 maja 2018 r. oraz uchwały nr 268/2018 Zarządu KDBS Bank z dnia 28 września 2018 r., zatwierdzonej uchwałą nr 50/2018 Rady Nadzorczej KDBS Bank z dnia 24 października 2018 r. Najistotniejszymi zmianami w strukturze organizacyjnej były:

- powołanie Inspektora Ochrony Danych Osobowych i zmiana nazwy komórki organizacyjnej - Samodzielnego Stanowiska ds. Bezpieczeństwa Informacji i Jakości Danych na Samodzielne Stanowisko Inspektora Ochrony Danych,
- likwidacja jednego Punktu Obsługi Klienta we Włocławku.

Opis sposobu zarządzania oddziałami

Oddziały oraz podległe im bezpośrednio lub pośrednio jednostki organizacyjne Banku – Filie i Bankowe Punkty Obsługi Klienta, realizują działalność handlowo-operacyjną Banku. Oddziały podporządkowane są organizacyjnie Zarządowi.

5. Zarządzanie zasobami ludzkimi

Polityka szkoleniowa

W 2018 roku pracownicy uczestniczyli w różnego rodzaju szkoleniach, kursach, seminariach i konferencjach, w których wzięło udział 114 osób.

Były to szkolenia m.in. z zakresu:

- RODO,
- IV dyrektywy AML w prawie polskim,
- rachunkowości bankowej,
- komunikacji i marketingu,
- restrukturyzacji należności kredytowych,
- obrotu gotówkowego,
- obsługi programu def3000,
- prawa pracy,
- sprawozdawczości,

- zarządzania ciągłością działania,
- kontroli wewnętrznej,
- windykacji wierzytelności,
- ubezpieczeń,
- procesu reklamacji i skarg,
- oceny pracowniczej,
- działalności ZFŚS,
- przetwarzania danych osobowych,
- przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu,
- bezpieczeństwa banku,
- przetwarzania danych osobowych.

Struktura i stan zatrudnienia

Stan zatrudnienia w osobach/etatach na dzień bilansowy roku 2018 i roku poprzedniego oraz jego zmiany przedstawiają się następująco:

Wyszczególnienie	Rok 2017	Zatrudniono	Zwolniono/Odejścia dobrowolne z pracy	Rok 2018
Liczba pracowników w osobach	132	9	11	130
Liczba pracowników wg etatów	130,50	8	10,255	128,25

Struktura wiekowa pracowników Banku na dzień bilansowy roku bieżącego i poprzedniego:

Wiek zatrudnionych pracowników	Liczba pracowników	
	Rok 2017	Rok 2018
do 30 lat	7	7
od 31 – do 45 lat	65	65
od 46 – do 55 lat	41	41
ponad 55 lat	19	17

6. Przepisy, które wpłynęły na Bank i na sposób jego działania w roku 2018

Na działalność Banku miały wpływ, w szczególności, następujące przepisy:

- Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 19 grudnia 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie określenia wzorcowego planu kont dla banków (Dz.U z 2018 poz. 49) Wejście w życie 24.01.2018 r.
- Ustawa z dnia 24 listopada 2017 r. o zmianie niektórych ustaw w celu przeciwdziałania wykorzystania sektora finansów do wyłudzeń skarbowych STIR (Dz.U.2017 poz.2491) Wejście w życie 13.01.2018 r.
- Ustawa z dnia 10 stycznia 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo restrukturyzacyjne, ustawy – Kodeks postępowania administracyjnego oraz ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia dochodzenia wierzytelności(Dz.U z 2018 poz. 149). Wejście w życie 02.02.2018 r.
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016679 z dnia 22.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) wejście w życie 25.05.2018 r.

- Ustawa z dnia 13 kwietnia 2018 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji oraz ustawy o księgach wieczystych i hipotece (Dz.U.2018 poz.1009). Wejście w życie 09.06.2018 r.
- Ustawa z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz.U. z 2018 r. poz. 723, (wejście w życie dnia 13 lipca 2018 r.)
- Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie odbierania zgłoszeń naruszeń przepisów z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu z dnia 16 maja 2018 r. (Dz.U. z 2018 r. poz. 959), Wejście w życie dnia 13 lipca 2018 r.
- Dyrektywa Unii Europejskiej 2015/2366 (PSD 2).
- Ustawa o zmianie ustawy o usługach płatniczych oraz niektórych innych ustaw z dnia 10 maja 2018 r.(Dz.U. z 2018 r. poz. 1075) Wejście w życie dnia 20.06.2018 r.
- Ustawa z dnia 22 marca 2018 r. o zmianie ustawy o usługach płatniczych oraz niektórych innych ustaw z dnia 22.03.2018 r.(Dz.U. z 2018 r. poz. 864). Wejście w życie 11.08.2018 r.
- Komunikat UKNF w sprawie obowiązku rozpatrywania przez dostawców usług płatniczych informacji o incydentach na podstawie PSD2.
- Zarządzenie nr 14/2018 Prezesa Narodowego Banku Polskiego z dnia 07 czerwca 2018 r. zmieniające zarządzenie w sprawie sposobu i trybu przeliczania, sortowania, pakowania i oznaczania opakowań banknotów i monet oraz wykonywania czynności związanych z zaopatrywaniem banków w te znaki (DZ.U. z 2018 poz. 10). Wejście w życie 01.07.2018 r.
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie informacji niezbędnych do opracowania, aktualizacji i oceny wykonalności planów przymusowej restrukturyzacji i grupowych planów restrukturyzacji z dnia 25 maja 2017 r. (Dz.U. z 2017 r. poz. 1080).
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie szczegółowego zakresu, trybu i terminu przekazywania Bankowemu Funduszowi Gwarancyjnemu informacji niezbędnych do realizacji jego zadań oraz sposobu weryfikacji prawidłowości przekazywanych informacji z dnia 9 sierpnia 2017 r. (Dz.U. z 2017 r. poz. 1710).
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 12 października 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków z dnia 12 października 2017 r. (Dz.U. z 2017 r. poz. 1965). Wejście w życie z dniem 7 listopada 2017 roku.
- Ustawa o zmianie ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego z dnia 9 listopada 2017 r. (Dz.U. z 2017 r. poz. 2233).Wejście w życie z dniem 5 grudnia 2017 roku.
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach.
- Nowa Rekomendacja H. Uchwała KNF z dnia 25 kwietnia 2017 roku.
- Stanowisko KNF w sprawie minimalnych poziomów współczynników kapitałowych. W związku z wejściem w życie od 1 stycznia 2018 r. Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 1 września 2017 r. w sprawie bufora ryzyka systemowego (Dz. U. z 2017, poz. 1776), Komisja Nadzoru Finansowego wskazuje wysokości minimalnych poziomów współczynników kapitałowych obowiązujących banki w 2018 r.
- Stanowisko KNF w sprawie polityki dywidendowej. Stanowisko KNF w sprawie polityki dywidendowej banków spółdzielczych i zrzeszających, zakładów ubezpieczeń i reasekuracji, powszechnych towarzystw emerytalnych, domów maklerskich i towarzystw funduszy inwestycyjnych w 2018 r.
- Ustawa z dnia 04.10.2018 r. o spółdzielniach rolników (Dz.U. z 2018 r.poz.2073.Wejście w życie 01.12.2018 r.
- Ustawa o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów z dnia 20 lipca 2018 r. (Dz.U. z 2018 r. poz.1716) Wejście w życie z dniem 1 stycznia 2019 r.
- Ustawa z dnia 04.10.2018 r. o spółdzielniach rolników (Dz.U. z 2018 r.poz.2073.Wejście w życie 01.12.2018 r.
- Rekomendacja L - dotyczącej roli biegłych rewidentów w procesie nadzoru nad bankami oraz spółdzielczymi kasami oszczędnościowo-kredytowymi (SKOK)

7. Dane dotyczące przyjętych norm (zasad) postępowania

W Banku stosowane są głównie następujące normy (zasady) postępowania:

- Zasady dobrych praktyk Kujawsko-Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
- Zasady Ładu Korporacyjnego

Kujawsko – Dobrzyński Bank Spółdzielczy, jako instytucja zaufania publicznego, dąży do zachowania pełnej transparentności swojej działalności, należytej jakości komunikacji z klientami, ochrony praw udziałowców oraz skutecznego zarządzania konfliktami interesów.

Bank działa zgodnie z „Zasadami dobrych praktyk Kujawsko – Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego”, które stanowią zbiór przepisów zawierających normy etyczne oraz regulujących standardy postępowania Banku, jego pracowników oraz osób, za pośrednictwem których Bank wykonuje czynności. Zasady uwzględniają treść norm zawartych w Kodeksie Etyki Bankowej oraz Kanonie Dobrych Praktyk Rynku Finansowego, do których przestrzegania obowiązany jest zarówno Bank, jak również jego pracownicy oraz ewentualnie osoby, za pośrednictwem których Bank wykonuje czynności związane ze świadczeniem usług.

Bank działa zgodnie z „Zasadami Ładu Korporacyjnego”, które stanowią zbiór zasad określających relacje wewnętrzne i zewnętrzne Banku. Normują one w szczególności: relacje z udziałowcami i klientami Banku, zasady dotyczące anonimowości zgłoszeń o nadużyciach, organizację, funkcjonowanie nadzoru wewnętrznego oraz kluczowych systemów i funkcji wewnętrznych, a także organów statutowych i zasad ich współdziałania. Zasady uwzględniają treść większości norm zawartych w „Zasadach Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych” wydanych przez Komisję Nadzoru Finansowego. Zasady, których Bank nie przyjął (zgodnie z zasadą proporcjonalności i adekwatności wynikającą ze skali, charakteru działalności oraz specyfiki Banku), zostały wyszczególnione wraz z uzasadnieniem w odrębnym dokumencie – Oświadczeniu Zarządu Kujawsko – Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego o stosowaniu „Zasad Ładu Korporacyjnego”.

Działając zgodnie z „Zasadami Ładu Korporacyjnego” Zarząd Banku określił zasady prowadzenia przez Bank komunikacji z Klientami i Udziałowcami oraz zasady identyfikacji, zapobiegania oraz zarządzania konfliktami interesów. Stosowne przepisy znalazły się w „Polityce informacyjnej w zakresie kontaktów z Klientami i Udziałowcami Kujawsko-Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego” oraz w „Regulaminie zarządzania konfliktami interesów w Kujawsko-Dobrzyńskim Banku Spółdzielczym”.

8. Informacja, czy jednostka powoduje istotne zagrożenia dla funkcjonowania środowiska naturalnego

Działalność Banku nie powoduje istotnych zagrożeń dla funkcjonowania środowiska naturalnego.

II. CHARAKTERYSTYKA DZIAŁALNOŚCI BANKU (rynek, produkty, umowy).

1. Otoczenie makroekonomiczne

1.1 Opis sytuacji gospodarczej w Polsce

Gospodarka Polski jest w dobrej kondycji. Perspektywy kontynuacji tej sytuacji są trudne do jednoznacznej oceny, aczkolwiek oczekiwania wskazują na lekkie wyhamowanie tempa PKB. Słabością wzrostu gospodarczego w Polsce jest wciąż niewystarczający popyt inwestycyjny. Głównym motorem wzrostu jest przede wszystkim konsumpcja prywatna. Według danych GUS tempo wzrostu PKB Polski w 2018 roku wzrosło o 5,1 % r/r

(w strefie euro o 1,2 %) i bez zmian kw/kw (w strefie euro spadek o 0,4 %).

Od marca 2015 r. Rada Polityki Pieniężnej utrzymuje podstawowe stopy procentowe banku centralnego bez zmian. Stopa referencyjna wynosi 1,5 %. Z komunikatów wydawanych po posiedzeniach RPP i z opisów dyskusji prowadzonych podczas tych posiedzeń wynika, że do pierwszej podwyżki stóp procentowych NBP może dojść nie wcześniej niż w 2019 r.

1.2 Wybrane wskaźniki gospodarcze w Polsce

Nazwa wskaźnika	2017 rok	2018 rok
Wzrost gospodarczy (produkt krajowy brutto)	4,6 %	5,1%
Deficyt budżetu	-25 369 mln zł	-10 418 mln zł
Wskaźnik inflacji (w porównaniu do roku	2,1 %	1,1 %

poprzedniego		
Wskaźnik bezrobocia	6,6 %	5,8 %
Stopa redyskonta weksli	1,75%	1,75%
Stopa kredytu lombardowego	2,5%	2,5%
Stopa depozytowa	0,5%	0,5%
Stopa referencyjna	1,50%	1,50%

1.3 Inne czynniki zewnętrzne wpływające na działalność Banku

Bank, mimo, że działa w gospodarce rynkowej, jest bardzo silnie regulowany przepisami prawa. Skala tych przepisów w ostatnich latach wielokrotnie się bardzo istotnie, oddziałując na wszystkie sfery działalności Banku. Zmiany prawne, nie powodujące wzrostu biznesowego, powodują wzrost wydatków, zarówno związanych z rozwiązaniami informatycznymi, których zakres obejmuje już coraz więcej obszarów działalności, jak i z realizacją nowych przepisów, które generują poważne koszty działania. Są to koszty związane

z: zatrudnieniem nowych pracowników, opłatami i prowizjami za wykonywane na rzecz Banku czynności przez inne podmioty rynku, zakupem nowych funkcjonalności do narzędzi informatycznych.

Uwarunkowania społeczne terenu na którym działa Bank, dotyczą głównie spadku populacji ludności w województwie kujawsko-pomorskim, zmieniającej się struktury wiekowej ludności, ale także, co jest pozytywnym sygnałem, spadku bezrobocia i wzrostu zamożności osób, również tych, które do tej pory nie miały zdolności do zaciągania kredytów. Widoczne są także symptomy wzrostu inwestycji w regionie, szczególnie

w sektorze MŚP. Wiele z nich jest możliwe dzięki funduszom unijnym, w których sprzedaż aktywnie włączył się nasz Banku, startując w przetargu (w konsorcjum z innymi bankami spółdzielczymi) na pośrednika w dystrybuowaniu i częściowym finansowaniu pożyczek na rozwój i pożyczek inwestycyjnych.

2. Opis branży i przedmiot działalności Banku

2.1 Opis branży

Banki, ze względu na rodzaj świadczonych usług oraz dysponowanie środkami powierzonymi przez klientów (najczęściej w postaci depozytów), zaliczane są do instytucji zaufania publicznego. W związku z tym są instytucjami silnie regulowanymi prawnie.

Czynności bankowe wykonywane przez banki, takie jak: przyjmowanie wkładów pieniężnych płatnych na żądanie, prowadzenie innych rachunków bankowych, udzielanie kredytów, udzielanie i potwierdzanie gwarancji oraz otwieranie i potwierdzanie akredytyw, prowadzenie bankowych rozliczeń, usługi w zakresie doradztwa finansowego, usługi certyfikacyjne związane z podpisem elektronicznym, nabywanie akcji i udziałów, obrót papierami wartościowymi wymagają wiedzy, doświadczenia i odpowiedniej kadry zaangażowanych pracowników.

Jedną z cech odróżniających sektor bankowy od innych elementów systemu finansowego jest system gwarancji depozytów. Celem działalności gwarancyjnej jest zapewnienie deponentom wypłaty do wysokości określonej przepisami prawa, środków gwarantowanych w razie ich niedostępności (np. w sytuacji upadłości banku).

W Polsce instytucją gwarantującą depozyty zgromadzonych w polskich bankach jest Bankowy Fundusz Gwarancyjny.

2.2 Opis rynku

Kujawsko – Dobrzyński Bank Spółdzielczy działa głównie na rynku lokalnym. Główną cechą charakterystyczną rynku, na którym działa Bank jest konieczność dostosowania oferty do działania w przestrzeni konkurencyjnej banków komercyjnych i innych podmiotów rynku finansowego.

Na działanie banku na rynku wpływ mają czynniki konkurencyjne, wśród których wymienić należy: dostępność na lokalnym rynku, rozpoznawalność marki, wzrost znaczenia nowoczesnych technologii w rozwoju banku, sieć placówek, oferta produktowa, większe możliwości kapitałowe innych banków. Bezpośrednią konkurencją Banku na terenie jego działalności są zarówno banki komercyjne, jak i

spółdzielcze. Wśród banków komercyjnych stanowiących konkurencję dla KDBS Bank, znajdują się takie banki jak: PKO BP, Bank Pekao SA, mBank Alior Bank, Getin Noble, Bank Millennium, Credit Agricole, Santander Consumer Bank, Nest Bank, Deutsche Bank, Eurobank, ING Bank Śląski, Idea Bank, Bank Ochrony Środowiska, Santander SA, BGŻ BNP Paribas,. Na terenie działania Banku działają również inne banki spółdzielcze, jak: Bank Spółdzielczy Toruń, Bank Spółdzielczy Lubraniec, Bank Spółdzielczy Piotrków Kujawski, Bank Spółdzielczy Radziejów, Bank Spółdzielczy Kowal, Bank Spółdzielczy Lipno.

Warunki zewnętrzne obejmują szanse i zagrożenia wynikające m.in. z analizy zmian warunków rynkowych, prognozy wskaźników makroekonomicznych oraz parametrów rynku finansowego, współpracy z partnerami biznesowymi. Strategia obecności Banku na rynku lokalnym jest także uwarunkowana faktem funkcjonowania Banku w Spółdzielczym Systemie Ochrony SGB i zrzeszeniu SGB oraz uczestniczeniem w realizacji założeń strategii SGB.

Kujawsko-Dobrzyński Bank Spółdzielczy jest bankiem detalicznym, specjalizującym się w obsłudze osób fizycznych, małych i średnich firm, rolnictwa oraz jednostek samorządu terytorialnego. Zgodnie ze Statutem, Bank działa na obszarze całego kraju.

Placówki KDBS znajdują się w następujących miejscowościach:

- Centrala: Włocławek (centrala nie prowadzi działalności handlowej),
- Oddziały: Brześć Kujawski, Dobrzyń n/Wisłą, Lubanie, Osiećciny, Topółka, Toruń, Wielgie, Włocławek (1),
- Filie: Ciechocinek, Radziejów, Włocławek, Aleksandrów Kujawski,
- Bankowe Punkty Obsługi Klienta (BPOK): Nieszawa, Włocławek (2).

2.3 Podstawowe segmenty działalności Banku

Docelową grupą Klientów są osoby fizyczne, rolnicy, mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa. Kujawsko-Dobrzyński Bank Spółdzielczy w swojej ofercie produktowej posiada: wkłady i lokaty terminowe, rachunki oszczędnościowe, rachunki oszczędnościowo-rozliczeniowe, rachunki rozliczeniowe, rachunki systematycznego oszczędzania, IKE, rachunki rozliczeniowe dla jednostek samorządu terytorialnego, karty płatnicze wydawane do rachunków (bez funkcji zbliżeniowej i z funkcją zbliżeniową), karty kredytowe, kredyty (w tym m.in. kredyty preferencyjne rolnicze z dopłatami ARiMR, kredyty preferencyjne ekologiczne z dopłatami WFOŚiGW), gwarancje bankowe i pożyczki.

Bank udostępnia swoim Klientom konta w ramach usługi bankowości elektronicznej KDBS24 poprzez serwis internetowy (również poprzez urządzenia mobilne) i serwis SMS. Karty debetowe obsługiwane są za pomocą autoryzacji on-line, w przypadku kart z funkcją zbliżeniową autoryzacja przebiega w trybie of-line do kwoty 50 zł. Powyżej tej kwoty operacja musi być potwierdzana kodem PIN. Bank stosuje standard zabezpieczenia płatności internetowych 3D-Secure.

2.4 Cykliczność i sezonowość w Banku i ich wpływ na działalność.

W działalności Banku nie występują istotne zjawiska podlegające wahaniom sezonowym lub mające charakter cykliczny. W związku z tym przedstawione wyniki Banku nie odnotowują istotnych wahań w trakcie roku.

2.5 Główni konkurenci banku

Instytucje finansowe, które Bank uznaje za otoczenie konkurencyjne, identyfikowane są w ramach planowania strategicznego i zarządzania marketingowego produktami. Bank reaguje na oferowane przez instytucje finansowe produkty kredytowe i depozytowe skierowane do obecnych i potencjalnych Klientów Banku, które zbliżone są do oferty Banku na obszarach działania Oddziałów Banku. Kryterium klasyfikowania instytucji, jako konkurencyjnych, to bliskość geograficzna oraz obsługa tego samego Klienta w ramach tych samych rodzajów produktów. Uwzględniamy także konkurencję wynikającą ze sprzedaży usług bankowych przez banki w kanałach elektronicznych.

Głównymi konkurentami Banku na rynku, w zakresie bankowości detalicznej, są takie instytucje finansowe, jak: SKOK, firmy pożyczkowe (Provident, Vivus, Wonga), PKO BP SA, Bank Poczty SA.

Z kolei w zakresie bankowości komercyjnej KDBS Bank za swoich głównych konkurentów uznaje takie banki, jak: BGŻ BNP Paribas, PKO BP SA oraz Santander SA.

Bankiem który jest znaczącą konkurencją, zwłaszcza wśród klientów młodszego pokolenia, o bardzo wysokim zaangażowaniu technologicznym, jest mBank.

3. Działalność depozytowa

Wzrost bazy depozytowej ma dla Banku priorytetowe znaczenie. Budowanie bazy depozytowej odbywa się systematycznie, poprzez właściwe kształtowanie poziomu stóp procentowych, utrzymywanie na wysokim poziomie jakości obsługi Klientów oraz jakości i różnorodności oferowanych rodzajów depozytów. Wsparciem w budowaniu bazy depozytowej jest fakt, że Bank z mocy ustawy objęty jest Systemem Gwarantowania Depozytów Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, ponadto od listopada 2015 roku jest członkiem Systemu Ochrony SGB, którego głównym celem jest wzajemne gwarantowanie płynności i wypłacalności banków członków systemu.

W celu kontynuowania rozwoju bazy depozytowej w 2018 r. Bank wziął udział w 4 edycjach złotych lokat promocyjnych zorganizowanych przez Zrzeszenie SGB. Łącznie zebraliśmy 136,2 mln zł, w tym:

- lokata terminowa SGB - zima 2018 z loterią promocyjną, zebrano kwotę 41,6 mln zł,
- lokata terminowa SGB - wiosna 2018 z loterią promocyjną, zebrano kwotę 28,8 mln zł,
- lokata terminowa SGB – lato 2018 z loterią promocyjną, zebrano kwotę 31,6 mln zł,
- lokata terminowa SGB – jesień 2018 z loterią promocyjną, zebrano kwotę 34,2 mln zł,
- LIDER 24 miesiące, zebrano kwotę 772 300 zł,
- Mistrzowska , zebrano kwotę 207 870 zł.

W 2018 roku podstawowym źródłem finansowania akcji kredytowej były depozyty podmiotów niefinansowych, w tym głównie depozyty osób fizycznych, które stanowiły 76 % bazy depozytowej. Ponadto baza zasilana była przez depozyty budżetów (9,1 % udziału w bazie), depozyty podmiotów gospodarczych (13,9 % udziału w bazie) oraz depozyty podmiotów finansowych (1 % udziału w bazie). Wielkość bazy depozytowej Banku na przestrzeni 2018 r. powiększyła się o kwotę 36 mln zł., dynamika w stosunku do roku poprzedniego wyniosła ponad 107 %. Szczegółowe dane zawiera poniższa tabela.

Wielkość, struktura i dynamika bazy depozytowej Banku

Wyszczególnienie	2016 rok		2017 rok		2018 rok	
	tys. zł	Struktura	tys. zł	Struktura	tys. zł	Struktura
Depozyty ogółem	471 937	100 %	509 177	100 %	545 801	100 %
Budżet	53 940	11,4 %	61 104	12 %	49 915	9,1 %
Osoby fizyczne	361 288	76,6 %	382 624	75 %	415 045	76 %
Podmioty gospodarcze	51 628	10,9 %	63 447	12 %	75 820	13,9 %
Podmioty finansowe	5 081	1,1 %	5 001	1 %	5 021	1 %

Strukturę depozytów w podziale na depozyty bieżące i terminowe zawiera poniższa tabela.

Struktura depozytów w podziale na depozyty bieżące i terminowe

Wyszczególnienie	2016 rok		2017 rok		2018 rok	
	tys. zł	Struktura	tys. zł	Struktura	tys. zł	Struktura
Depozyty ogółem	471 937	100 %	509 177	100 %	545 801	100 %
Bieżące	294 165	62,3 %	325 206	63,8 %	408 694	75 %
Terminowe	177 772	37,7 %	183 971	36,2 %	137 107	25 %

W 2018 r. odnotowano wzrost depozytów bieżących i spadek depozytów terminowych. W grupie depozytów bieżących, udział depozytów osób fizycznych ukształtował się na poziomie 76 %. Dla porównania w 2017 roku udział ten wynosił 75 %. Ponadto w 2018 r. udział depozytów podmiotów gospodarczych ukształtował się na poziomie 13,9 %, w porównaniu do roku 2017 udział ten wynosił 12 %.

Bank promował oszczędzanie wśród ludzi młodych, poprzez zakładanie nowych i prowadzenie dotychczasowych rachunków Szkolnych Kas Oszczędności. Na koniec roku 2018 Bank obsługiwał Rachunki SKO dla 20 szkół ze swojego terenu działania.

Rachunki bankowe

Rok 2018 zamknęliśmy następującą liczbą prowadzonych rachunków bankowych:

- 14.455 rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych dla osób fizycznych,
- 898 rachunków bieżących dla firm,
- 3.055 rachunków dla rolników,
- 11 rachunków jednostek samorządu terytorialnego.

Bankowość elektroniczna

W ramach usługi bankowości elektronicznej KDBS24 dostęp do rachunków przez Serwis internetowy w 2018 r. posiadało łącznie 7.422 klientów, w tym: 5.571 osób fizycznych, 904 rolników, 854 podmiotów gospodarczych i 93 jednostek budżetowych.

Serwis SMS (usługa informująca o zmianach na rachunku za pomocą komunikatu SMS) posiadało łącznie 2.813 klientów, w tym: 1.964 osób fizycznych, 797 rolników i 52 podmiotów gospodarczych. Bankowość internetowa jest najczęściej wybieraną formą dostępu do usług bankowych.

Karty

W 2018 roku Klienci KDBS posiadali łącznie 11.558 kart płatniczych, z tego: 11.457 kart debetowych, 96 kart kredytowych i 5 kart z odroczonym terminem płatności typu „charge”.

Na ogólną liczbę kart debetowych składają się:

- karty wydane dla osób fizycznych takie: jak Maestro – 1.764 szt., MasterCard PayPass – 2200 szt., Visa Electron – 4.256 szt., Visa PayWave – 528 szt., karta mobilna Visa HCE – 42 szt., MasterCard PayPass Młodzieżowa – 109 szt., Visa Electron Młodzieżowa – 972 szt., Visa PayWave Młodzieżowa – 120 szt., MasterCard NFC – 1 szt.,
- karty dla firm i instytucji takie jak: Visa Business – 1.692 szt., Visa PayWave Business – 138 szt., MasterCard Business PayPass – 191 szt.

Na ogólną liczbę kart kredytowych składają się:

- karty Visa Credit – 35 szt. i MasterCard Credit – 61 szt.

Na ogólną liczbę kart z odroczonym terminem płatności typu „charge” składają się:

- karty Visa – 1 szt. i MasterCard – 4 szt.

4. Rozliczenia

Przelewy krajowe i zagraniczne

Naszym priorytetem w działalności rozliczeniowej jest szybkość, niezawodność i bezpieczeństwo rozliczeń. Klienci Banku mają dostęp do wielu produktów rozliczeniowych ułatwiających realizację transakcji gotówkowych i bezgotówkowych. Transakcje gotówkowe mogą być realizowane we wszystkich oddziałach KDBS Bank.

W zakresie rozliczeń bezgotówkowych Bank realizuje przelewy krajowe w systemach Elixir, Expres Elixir i Sorbnet, jak również przelewy zagraniczne oraz przelewy transgraniczne w systemach SEPA, SWIFT i TARGET2. Rozliczenia bezgotówkowe realizowane są w dni robocze.

O skali działalności rozliczeniowej Banku świadczy ilość wykonanych przelewów za pośrednictwem KDBS Bank, która w 2018 roku oscylowała w granicach 1 mln szt.

Klientom otrzymującym znaczne ilości płatności przychodzących (płatności czynszu, energii, wody), Bank oferuje usługę tak zwanych płatności masowych, która zapewnia sprawną, prostą i niezawodną identyfikację płatności wpływających od kontrahentów za zakupione towary lub usługi.

Western Union

Bank posiada w swojej ofercie przekazy Western Union, które umożliwiają Klientom szybkie i wygodne wysyłanie i odbieranie pieniędzy na całym świecie, jak również dokonywanie płatności oraz wysyłanie przekazów pieniężnych, wliczając w to także usługi płatności oferowane pod markami Vigo, Orlandi Valuta, Pago Facil oraz Western Union Business Solutions. Pod w/w markami oferowane są usługi dla klientów

w ramach połączonej sieci ponad 0,5 mln placówek, w ponad 200 krajach i terytoriach na świecie. W Polsce do dyspozycji Klientów pozostaje ponad 6 300 placówek oferujących serwis Western Union.

Standardy płatności internetowych

3D Secure

Bank oferuje Klientom jeden z najwyższej ocenianych, z punktu widzenia bezpieczeństwa płatności, standardów płatności za zakupy internetowe o nazwie 3D Secure. Bezpieczeństwo płatności zwiększa zabezpieczenie płatności kartą, które polega na potwierdzeniu transakcji hasłem SMS. Hasło przekazywane jest na numer telefonu zarejestrowany w Banku.

PayByNet

Usługa płatności internetowych stworzona przez Krajową Izbę Rozliczeniową S.A., pozwalająca realizować bezpieczne transakcje o każdej porze dnia, także w weekendy, dzięki bezpośredniemu połączeniu z KDBS Bank. To jedyny w Polsce serwis umożliwiający realizację płatności bezpośrednio z konta bankowego Klienta na konto Sklepu internetowego.

Bankomaty i terminale płatnicze

KDBS Bank umożliwia swoim klientom dostęp do środków pieniężnych, poprzez sieć 3.636 bankomatów w całej Polsce, w tym 15 będących własnością Banku. Od 2016 roku w Ciechocinku, Klienci mogą korzystać także z bankomatu z funkcją wpłatomatu. W 2018 roku bankomat z funkcją wpłatomatu uruchomiony został również w Dobrzyniu nad Wisłą. W roku 2018 złożono zamówienia na dwa kolejne urządzenia z tzw. recyklingiem gotówki. Są to obecnie najbardziej zaawansowane urządzenia przeznaczone do wpłaty i wypłaty gotówki.

Bank sprzedaje także swoim klientom biznesowym terminale płatnicze POS firmy IT Card i First Data. Terminale działają w technologii stacjonarnej lub mobilnej gdzie możliwe jest ich używanie poza siedzibą firmy na przykład przez korporacje taksówkowe, firmy ubezpieczeniowe, itp. Każde z oferowanych urządzeń POS wyposażone jest w usługę:

- cash back, umożliwiającą wypłatę gotówki przez klientów w punktach usługowo-handlowych,
- doładowania telefonów, dające możliwość realizacji doładowań telefonów komórkowych.

Wszystkie terminale są przystosowane do wykonywania tzw. płatności zbliżeniowych, w tym także płatności za pomocą telefonu komórkowego w technologii NFC. Terminale POS dla klientów biznesowych zbliżają małych przedsiębiorców do najnowocześniejszych rozwiązań rynkowych, niwelując bariery rozwoju skali ich działalności.

5. Działalność walutowa

Kujawsko-Dobrzyński Bank Spółdzielczy prowadził również działalność walutową. Ilość rachunków walutowych prowadzonych przez Bank (w sztukach) przedstawia poniższa tabela.

Struktura rachunków walutowych w ujęciu ilościowym w roku 2018

	2017 rok		2018 rok	
	BIEŻĄCE	TERMINOWE	BIEŻĄCE	TERMINOWE
USD	31	15	31	13
EUR	461	4	483	3
GBP	56	4	58	7
RAZEM	540	23	572	23

Struktura rachunków walutowych w ujęciu wartościowym (w tys. zł) w roku 2018

	2017 rok		2018 rok	
	BIEŻĄCE	TERMINOWE	BIEŻĄCE	TERMINOWE
USD	1 229	198	1 419	117
EUR	6 350	28	5 758	26
GBP	614	71	373	101
RAZEM	8 193	297	7 550	244

W 2018 roku Bank zwiększył ilość bieżących rachunków walutowych o 32 sztuki. W ujęciu wartościowym Bank zanotował jednak spadek wartości środków przechowywanych przez klientów.

Oddziały Banku prowadzą skup, sprzedaż oraz przyjmują wpłaty i wypłaty w walucie obcej. Bank posiada także w ofercie możliwość wykonywania zleceń w zakresie niektórych czynności dewizowych takich jak: inkaso eksportowe i importowe, akredytywa dokumentowa, terminowe transakcje wymiany walut w obrocie zagranicznym oraz walutowe transakcje czekowe.

Bank korzysta z umowy z SGB-Bank SA dotyczącej korzystania przez Klientów z Platformy Walutowej Grupy SGB. Platforma Walutowa Grupy SGB jest rozwiązaniem umożliwiającym klientom banków Spółdzielczej Grupy Bankowej dokonywanie transakcji wymiany walut przez Internet. Dostawcą Platformy jest Thomson Reuters, firma o unikalnej roli i niekwestionowany lider rozwiązań dotyczących rynku finansowego. Platforma jest obecnie wykorzystywana przez około 100 banków na całym świecie, w tym również przez największych uczestników rynku.

6. Działalność kredytowa

Dynamika wzrostu działalności kredytowej w 2018 r. wyniosła 103,0 %. Stan kredytów wg wartości nominalnej na 31.12.2018 roku wyniósł 415 702 tys. zł i był wyższy niż w 2017 r. o 12,2 mln zł.

Koncentracja branżowa portfela kredytowego wg wartości ekspozycji kredytowej na koniec 2018 r.

Nazwa branży	Ekspozycja kredytowa w tys. zł	struktura w %
Administracja publiczna i ochrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenia zdrowotne	15 231	4,1%
Budownictwo	19 061	5,2%
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3 477	0,9%
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	91,17	0,0%
Pozostała działalność usługowa	2 347	0,6%
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	17 713	4,8%
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	3 712	1,0%
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	2 940	0,8%
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	7 485	2,0%
Edukacja	584,78	0,2%
Górnictwo i wydobywanie	4 182	1,1%
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	45 719	12,4%
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	12 614	3,4%
Przetwórstwo przemysłowe	29 655	8,0%
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	195 509	52,9%
Transport i gospodarka magazynowa	1 428	0,4%
Informacja i komunikacja	261,46	0,1%
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	3 687	1,0%

**Sprawozdanie Zarządu z działalności Kujawsko-Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za 2018 rok**

Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	4 177	1,1%
RAZEM	369 875	100,0%

W strukturze branżowej najwyższy udział stanowiła branża rolna, 52,9 %. Związane jest to ze specyfiką działalności banku, który większość placówek posiada na terenach wiejskich i od lat specjalizuje się w obsłudze tego sektora gospodarki. Szeroka gama kredytów preferencyjnych i komercyjnych znajdujących się w naszej ofercie handlowej, cieszy się od lat zainteresowaniem rolników. O ich dużej atrakcyjności decydowała nie tylko jakość i cena tych produktów, ale również jakość obsługi.

W całym portfelu kredytowym posiadaliśmy 26,0 % kredytów preferencyjnych (rolniczych, studenckich, z dopłatami Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, itp.). Struktura portfela kredytowego w podziale na kredyty komercyjne i preferencyjne nie uległa zasadniczej zmianie i została przedstawiona w poniższej tabeli. Kredyty te są bardziej wrażliwe na zmiany stóp procentowych, a dochody uzyskane przez Bank z ich sprzedaży są niższe w porównaniu z kredytami komercyjnymi, charakteryzują się natomiast lepszą jakością.

Struktura portfela kredytowego, w podziale na kredyty komercyjne i preferencyjne

Rodzaj kredytu	31.12.2017		31.12.2018		
	stan (tys. zł)	struktura (%)	stan (tys. zł)	struktura (%)	dynamika (%)
Kredyty komercyjne	284 643	70,6%	307 707	74,0%	108,1%
Kredyty preferencyjne	118 816	29,4%	107 995	26,0%	90,9%
- ARiMR	104 461	25,9%	97 656	23,5%	93,5%
- BGK	4 127	1,0%	3 515	0,8%	85,2%
- WFOŚiGW	10 227	2,5%	6 823	1,6%	66,7%
Razem	403 459	100,0%	415 702	100,0%	103,0%

Struktura podmiotowa portfela kredytowego

Podmiot	31.12.2017		31.12.2018		dynamika (%)
	stan (tys. zł)	struktura (%)	stan (tys. zł)	struktura (%)	
Przedsiębiorstwa państwowe	0	0,0%	828	0,2%	-
Przedsiębiorstwa prywatne i spółdzielnie	85 078	21,1%	91 967	22,1%	108,1%
Przedsiębiorcy indywidualni	46 810	11,6%	43 556	10,5%	93,0%
Inne jednostki niefinansowe	4 192	1,0%	3 595	0,9%	85,8%
Rolnicy	184 059	45,6%	180 365	43,4%	98,0%
Budżet	6 770	1,7%	13 517	3,3%	199,7%
Osoby prywatne	73 117	18,1%	80 087	19,3%	109,5%
Jednostki finansowe	3 432	0,9%	1 786	0,4%	52,0%
Razem	403 458	100,0%	415 702	100,0%	103,0%

Analiza portfela kredytowego pod względem podmiotu kredytowania wg stanu na dzień 31.12.2018 r. wykazała, że 76,2 % portfela kredytowego stanowiły kredyty udzielone dla podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, w tym:

- 43,4% - działalność rolnicza,
- 22,1% - kredyty udzielone przedsiębiorstwom prywatnym i spółdzielniom,
- 10,5% - kredyty udzielone przedsiębiorcom indywidualnym,

- 0,2% - kredyty udzielone przedsiębiorstwom państwowym.

Kredyty dla osób fizycznych stanowiły 19,3% portfela kredytowego. Udział w portfelu, kredytów dla jednostek samorządu terytorialnego wynosił 3,3%. Udział pozostałych podmiotów stanowił poniżej 1% portfela.

Struktura rodzajowa portfela kredytowego

Rodzaj kredytu	31.12.2017		31.12.2018		
	stan (tys. zł)	struktura (%)	stan (tys. zł)	struktura (%)	dynamika (%)
Kredyty operacyjne	99 550	24,7%	112 561	27,1%	113,1%
Kredyty inwestycyjne	220 391	54,6%	213 453	51,3%	96,9%
Kredyty mieszkaniowe	47 147	11,7%	58 763	14,1%	124,6%
Pożyczki i kredyty hipoteczne	24 740	6,1%	21 090	5,1%	85,2%
Pozostałe kredyty i pożyczki	11 630	2,9%	9 833	2,4%	84,6%
Razem	403 458	100,0%	415 702	100,0%	103,0%

Podsumowanie działalności kredytowej

W roku 2018 największym zainteresowaniem cieszyły się kredyty inwestycyjne na działalność gospodarczą, w tym rolniczą. Stanowiły one 51,3 % portfela kredytowego. Kredyty udzielane na działalność rolniczą, to głównie średnio i długoterminowe kredyty preferencyjne. W zakresie finansowania osób fizycznych zanotowano wzrost kredytów mieszkaniowych, które w porównaniu do 2017 r. wzrosły o 11,6 mln zł. Nastąpił spadek, na poziomie 3,6 mln zł w pozycji pożyczki i kredyty hipoteczne. Bank udzielał również będących

w ofercie od ponad 6 lat kredytów preferencyjnych na inwestycje proekologiczne realizowane na terenie województwa kujawsko - pomorskiego z dopłatami do oprocentowania WFOŚiGW.

Podpisana w dniu 21 grudnia 2017 roku z Kujawsko-Pomorskim Funduszem Rozwoju Sp. z o.o. w Toruniu jako menadżerem Funduszu Funduszy umowa na realizację projektu pod nazwą „Pożyczki dla Przedsiębiorców”, umowa operacyjna – pożyczka numer 1/2017, instrument finansowy – fundusz pożyczkowy wkroczyła w stadium realizacji. Umowa realizowana jest przez Konsorcjum banków w skład którego wchodzi: Kujawsko-Dobrzyński Bank Spółdzielczy, Bank Spółdzielczy w Koronowie, Bank Spółdzielczy w Inowrocławiu oraz Bank Spółdzielczy w Toruniu. W ramach umowy banki wchodzące w skład konsorcjum zobowiązały się do udzielenia pożyczek dla małych i średnich przedsiębiorców na kwotę 28 687 500 zł w okresie 19 miesięcy od dnia podpisania umowy. Kujawsko-Dobrzyński Bank Spółdzielczy wziął na siebie obowiązek udzielenia pożyczek w kwocie 11 761 880 zł. Do końca 2018r. KDBS Bank zawarł 20 umów pożyczek na kwotę 5,52 mln. zł.

7. Bankowość ubezpieczeniowa (bancassurance)

Bank w roku sprawozdawczym oferował i sprzedawał polisy ubezpieczeniowe TUW MACIF Życie; Concordia Polska TUW; WTUŻiR Concordia Capital S.A..

Sprzedaż polis dla poszczególnych Zakładów Ubezpieczeniowych wyniosła:

TUW MACIF Życie - 211 polis, z łączną składką 93.859,96 zł;

Concordia Polska TUW - 525 polis, z łączną składką 353.476,52 zł;

WTUŻiR - 530 polis, z łączną składką 184.692,80 zł.

Łącznie sprzedano 1266 polis z łączną składką 632.029,28 zł.

Bank otrzymał wynagrodzenie od poszczególnych Zakładów Ubezpieczeniowych w wysokości:

TUW MACIF Życie – 27.694,74 zł;

Concordia Polska TUW – 66.708,24 zł;

WTUŻiR – 66.685,75 zł;

Łącznie wynagrodzenie wyniosło 161.088,73 zł.

Pracownikom Banku wypłacono wynagrodzenie z tytułu sprzedaży ubezpieczeń w wysokości 38.175,20 zł.

8. Inne usługi

- Podpis Elektroniczny. Dzięki umowie podpisanej z Krajową Izbą Rozliczeniową SA, Bank zajmuje się sprzedażą Kwalifikowanych Podpisów Elektronicznych, tzw. e-podpisu, który zapewnia bezpieczną i niezaprzeczalną komunikację w sieci internetowej, umożliwiając klientom korporacyjnym podpisywanie dokumentów własnych (e-faktura) jak również przesyłanych elektronicznie do urzędów i instytucji, takich jak: ZUS, US, GODO, KRS, GIIF, czy podpisywanie ofert składanych w aukcjach elektronicznych.
- Rachunki uśpione. Umowny termin "rachunki uśpione" to określenie używane w kontekście kont bankowych osób zmarłych, o których nie wiedzieli spadkobiercy, należące do osób, których spadkobierców nie odnaleziono, jak i takich, o których istnieniu zapomnieli sami właściciele. Zdeponowane tam pieniądze mogą teraz szybciej trafić do osób upoważnionych do ich posiadania. Wszystko dzięki zmianom w prawie, które ułatwiły proces uzyskiwania informacji, m.in. o rachunkach osób zmarłych. Od 1 lipca 2016 roku Bank przystąpił do Systemu Centralnej Informacji, prowadzonej przez KIR SA. Tym samym udostępnił klientom pozyskanie informacji o odziedziczonych lub zapomnianych środkach. Dzięki opracowanemu przez KIR rozwiązaniu, wdrożonemu przez Bank, uprawnione osoby mogą łatwiej i szybciej dowiedzieć się, czy w którejś z instytucji finansowych znajdują się środki, do których mają prawo. W odróżnieniu od stanu dotychczasowego, nie trzeba już poszukiwać rachunków w każdym banku z osobna – wystarczy złożenie zapytania w wybranej placówce banku.
- Obsługa osób niesłyszących. W ramach zawartej z firmą MIGAM Sp. z o.o. Sp. komandytowa z siedzibą w Warszawie umowy Bank posiada możliwość zdalnego korzystania z usług tłumacza migowego, a tym samym obsługi osób niepełnosprawnych z dysfunkcją narządu słuchu. Usługa ta jest realizowana w Filii nr 1 we Włocławku oraz Filii w Ciechocinku.
- Zastrzeganie dowodów osobistych i innych dokumentów tożsamości. Bank jest uczestnikiem systemu Dokumenty Zastrzeżone i oferuje, w swoich placówkach, w godzinach pracy Banku, usługę zastrzegania wszelkich zagubionych dokumentów tożsamości, jak dowód osobisty, prawo jazdy, paszport, itp.
- Usługi leasingowe i factoringowe. Bank posiada w swojej ofercie usługi leasingowe i factoringowe dzięki umowom zawartym z wyspecjalizowanymi w tym zakresie podmiotami.

III. INFORMACJA W ZAKRESIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH.

W 2018 roku wartość portfela papierów wartościowych w Kujawsko-Dobrzyńskim Bank Spółdzielczym zwiększyła się o 9,9 mln zł. Wzrost wynika z zakupu bonów pieniężnych NBP. Zakup bonów pozwolił na zwiększenie aktywów płynnych poziomu 1 i tym samym zachowanie wymaganego, bezpiecznego poziomu wskaźnika LCR.

W posiadanych procedurach oraz normach ostrożnościowych, które precyzują i ograniczają poziom ryzyka, jakie Bank jest skłonny ponieść w związku z nabywanymi instrumentami finansowymi dokonano zmian w zakresie ustalania limitów – uwzględnia się ryzyko wynikające z poszczególnych rodzajów papierów wartościowych – im wyższe ryzyko tym niższy limit.

Wykaz instrumentów finansowych posiadanych przez Bank przedstawiają poniższe tabele.

Portfel papierów wartościowych wg wartości bilansowej

L.p.	Wyszczególnienie	Rodzaj papieru wartościowego	31.12.2017		31.12.2018	
			w tys. zł	struktura	w tys. zł	struktura
1	komunalne	obligacje	7 501,8	24,7%	4 324,3	10,7%
2	korporacyjne	obligacje	2 284,3	7,5%	2 028,6	5,0%
3	Jednostki TFI	jednostki uczestnictwa	8 565,1	28,2%	8 931,2	22,2%
4	NBP	bony pieniężne	11 996,5	39,5%	24 992,7	62,1%
Razem			30 347,7	100,0%	40 276,9	100,0%

Najwyższy udział w portfelu papierów wartościowych osiągnęły bony pieniężne NBP, 62,1 %. Obligacje komunalne i korporacyjne stanowiły 15,8 %, a jednostki TFI 22,2%.

Struktura portfela instrumentów finansowych wg sposobu wyceny w tys. zł

L.p.	Wyszczególnienie	Rodzaj papieru wartościowego	31.12.2017	31.12.2018
------	------------------	------------------------------	------------	------------

**Sprawozdanie Zarządu z działalności Kujawsko-Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za 2018 rok**

1	Do terminu zapadalności	Obligacje	255,6	0,0
		Jednostki TFI	6 065,1	6 373,9
2	Dostępne do sprzedaży	Obligacje	9 530,5	6 353,0
		Jednostki TFI	2 500,0	2 557,3
3	Wg wartości godziwej	Bony pieniężne	11 996,5	24 992,7
Razem			30 347,7	40 276,9

Portfel jednostek uczestnictwa wg wartości bilansowej w tys. zł

L.p.	Nazwa	31.12.2017	31.12.2018
1	SFIO AGRO Kapitał na Rozwój	6 065,1	6 374,8
2	SFIO Subfundusz UniWIBID	2 500,00	2 556,5
Razem		6 065,1	8 931,2

Bank nie prowadzi rachunkowości zabezpieczeń.

IV. RYZYKA BANKOWE

Zarządzanie ryzykiem w banku

Efektywne zarządzanie ryzykiem jest warunkiem utrzymania wysokiego poziomu bezpieczeństwa funduszy, które powierzone zostały Bankowi i osiągania trwałego, zrównoważonego wzrostu zysków. Główne rodzaje ryzyka, istotne dla Banku, obejmują: ryzyko kredytowe, ryzyko operacyjne, ryzyko walutowe, ryzyko koncentracji, ryzyko płynności, ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej, ryzyko kapitałowe, ryzyko braku zgodności. Podstawowym dokumentem jest do zarządzania ryzykami jest Strategia zarządzania ryzykiem w Kujawsko-Dobrzyńskim Banku Spółdzielczym – wprowadzone Uchwałą Zarządu nr 362/2018 z dnia 21 grudnia 2018 roku, zatwierdzone Uchwałą Rady Nadzorczej nr 76/2018 z dnia 28 grudnia 2018 roku. W 2018 roku Bank identyfikował, mierzył, monitorował i kontrolował wszystkie ryzyka uznane wg stanu na 31.12.2018 za istotne w swojej działalności w następujący sposób:

1. Ryzyko kredytowe, koncentracji, ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie i detalicznych ekspozycji kredytowych.

Podstawowymi aktami wewnętrznymi dotyczącymi zarządzania ryzykiem kredytowym i koncentracji były:

- Zasady zarządzania ryzykiem kredytowym w Kujawsko-Dobrzyńskim Banku Spółdzielczym – wprowadzone Uchwałą Zarządu nr 357/2018 z dnia 21 grudnia 2018 roku.
- Zasady zarządzania ryzykiem koncentracji kredytowej w Kujawsko-Dobrzyńskim Banku Spółdzielczym wprowadzone Uchwałą Zarządu nr 259/2018 z dnia 21 grudnia 2018 roku,
- Zasady zarządzania ekspozycjami zabezpieczonymi hipotecznie w Kujawsko-Dobrzyńskim Banku Spółdzielczym - wprowadzone Uchwałą Zarządu nr 358/2018 z dnia 21 grudnia 2018 roku,
- Zasady zarządzania detalicznymi ekspozycjami kredytowymi w Kujawsko-Dobrzyńskim Banku Spółdzielczym – wprowadzone Uchwałą Zarządu nr 361/2018 z dnia 21 grudnia roku.

a) ryzyko kredytowe

Na 31.12.2018 r. wskaźnik kredytów zagrożonych w portfelu kredytowym ukształtował się na poziomie 5,12 % i w stosunku do roku 2017 r. wzrósł o 1,47 p. p. Wskaźnik ukształtował się poniżej maksymalnego poziomu wyznaczonego w Strategii KDBS Banku – 6 %. Wg stanu na dzień 31.12.2018 r. wskaźnik pokrycia kredytów zagrożonych rezerwami celowymi ukształtował się na poziomie 38,8 % i był wyższy od wskaźnika końca 2017 roku o 21,9 p.p. Równocześnie wartość zabezpieczeń pomniejszających podstawę naliczenia rezerw celowych wynosiła na koniec 2018 r. 10,7 mln i była wyższa o 6,1 mln zł w stosunku do końca 2017 roku.

b) ryzyko koncentracji

Jednym z najistotniejszych rodzajów ryzyka kredytowego było ryzyko koncentracji. Bank w celu ograniczania ryzyka, stosował politykę dywersyfikacji portfela kredytowego. W tym celu 2018 r. definiował limity koncentracji portfela kredytowego w szczególności dla: branż, podmiotów powiązanych kapitałowo

i organizacyjnie, osób wewnętrznych, regionów geograficznych, rodzaju zabezpieczenia, sektora gospodarki, ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, detalicznych ekspozycji kredytowych, itp. uwzględniając zapisy ustawy Prawo bankowe oraz przepisy Uchwał, Rekomendacji KNF oraz Rozporządzeń,

- c) ryzyko ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie oraz ryzyko detalicznych ekspozycji kredytowych

W ramach ryzyka kredytowego Bank identyfikował, zarządzał, monitorował i kontrolował także ryzyko zarządzanie tymi ryzykami. Odbywało się ono zgodnie z zasadami określonymi odpowiednio w Rekomendacji S oraz Rekomendacji T wydanymi przez Komisję Nadzoru Finansowego oraz ogólnie obowiązującymi przepisami prawa.

2. Ryzyko płynności

Zasady zarządzania ryzykiem płynności zostały opracowane zgodnie z zaleceniami Rekomendacji P i ujęte w procedurze wewnętrznej „Zasady zarządzania ryzykiem płynności w Kujawsko-Dobrzyńskim Banku Spółdzielczym” przyjętą Uchwałą Zarządu KDBS nr 360/2018 z 21 grudnia 2018 roku.

Jednym z kluczowych elementów zarządzania płynnością Banku jest budowanie stabilnej bazy depozytowej sektora niefinansowego.

Bank w 2018 roku zapewniał finansowanie aktywów i terminowe wykonywanie zobowiązań. Utrzymywał również płynność krótkoterminową, średnioterminową oraz długoterminową dostosowaną do rozmiarów i rodzaju działalności, w sposób zapewniający wykonanie wszystkich zobowiązań pieniężnych zgodnie z terminami ich płatności. W bieżącej działalności starał się optymalnie zarządzać nadwyżkami środków finansowych.

Bank wyliczał poziom miar płynności długoterminowej (M3 i M4), zgodnie z Uchwałą KNF Nr 386/2008 z dnia 17 grudnia 2008 r. w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności. Miary płynności Banku w całym okresie 2018 roku nie przekroczyły poziomów ustalonych wspomnianą Uchwałą. Równolegle, w związku

z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, Bank mierzył i monitorował poziom współczynników wynikających z w/w przepisu, tj. LCR (Liquidity Coverage Ratio) i NSFR (Net Stable Funding Ratio). Obowiązujące limity zostały zachowane.

3. Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej regulowały „Zasady zarządzania ryzykiem stopy procentowej w KDBS” przyjęte Uchwałą Zarządu nr 241/2018 z dnia 24 września 2018 rok.

Głównym celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej była minimalizacja niekorzystnego wpływu zmian stóp procentowych na aktualny i przyszły wynik odsetkowy oraz fundusze własne Banku. W ramach ryzyka stopy procentowej wyodrębniano dwie zasadnicze kategorie ryzyka: ryzyko bazowe i ryzyko przeszacowania. W sytuacji dużej zmienności na rynku podstawową kwestią na której skupiał się Bank w zarządzaniu ryzykiem stopy procentowej było minimalizowanie wpływu zmian stóp procentowych na wynik finansowy Banku.

4. Ryzyko walutowe

Zarządzanie ryzykiem walutowym regulowały „Zasady zarządzania ryzykiem walutowym w KDBS” wprowadzone Uchwałą Zarządu nr 243/2018 z dnia 24 września 2018 roku. Obejmują one całokształt zagadnień związanych z zarządzaniem ryzykiem walutowym w Banku, w tym z pomiarem, monitorowaniem i kontrolowaniem ryzyka walutowego, wyznaczaniem limitów i raportowaniem poziomu zaangażowania Banku w działalność walutową.

Bank prowadził działalność dewizową w ramach otrzymanego upoważnienia dewizowego. Głównym celem działalności było zapewnienie klientom kompleksowej obsługi w zakresie prowadzenia rachunków walutowych bieżących i terminowych, obsługi kasowej, realizacji przelewów otrzymywanych i wysyłanych za granicę oraz wykonywania innych czynności obrotu dewizowego za pośrednictwem Banku Zrzeszającego. W celu zminimalizowania ryzyka walutowego Bank prowadził politykę zamkniętych indywidualnych pozycji walutowych oraz pozycji całkowitej Banku czym maksymalnie ograniczał ekspozycję na ryzyko kursowe.

5. Ryzyko operacyjne

Zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym zostały opracowane zgodnie z zaleceniami następujących Rekomendacji KNF: BTP, M, D oraz W i zostały uregulowane w „Zasadach zarządzania ryzykiem operacyjnym w Kujawsko-Dobrzyńskim Banku Spółdzielczym” wprowadzonymi Uchwałą Zarządu nr 72/2018 z dnia 27 marca 2018 roku. W Banku obowiązywał także „Regulamin bezpieczeństwa teleinformatycznego” wraz z planami awaryjnymi kontynuowania i odtworzenia pracy systemu informatycznego oraz „Instrukcja bezpiecznego użytkowania programu myRMS w Kujawsko-Dobrzyńskim Banku Spółdzielczym”.

Bieżące zarządzanie ryzykiem operacyjnym polegało w Banku na:

- zapobieganiu zdarzeniom operacyjnym powstającym w bieżącej działalności Banku, w procesach wewnętrznych oraz systemach przy zastosowaniu instrumentów kontrolnych adekwatnych do skali generowanego ryzyka,
- podejmowaniu działań zmierzających do ograniczenia liczby i skali występujących zagrożeń w przypadku przekroczenia akceptowanego poziomu,
- likwidowaniu negatywnych skutków zdarzeń operacyjnych,
- rejestrowaniu danych o zdarzeniach operacyjnych i poniesionych stratach operacyjnych w programie myRMS,
- szacowaniu na podstawie rejestru wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka operacyjnego.

Szczególny nacisk Zarząd Banku kładł na kompletność i jakość danych ewidencjonowanych w systemach bankowych oraz ciągłość działania kluczowych procesów bankowych.

Poziom ryzyka operacyjnego Banku na koniec 2018 roku został oceniony na poziomie akceptowalnym.

6. Ryzyko braku zgodności

Zarządzanie ryzykiem braku zgodności w Kujawsko-Dobrzyńskim Banku Spółdzielczym odbywało się w oparciu o „Zasady zarządzania ryzykiem braku zgodności w Kujawsko-Dobrzyńskim Banku Spółdzielczym” przyjęte Uchwałą Zarządu KDBS Banku nr 311/2017 z dnia 29.09.2017 r. i zaakceptowane Uchwałą Rady Nadzorczej nr 60/2017 z dnia 19 października 2017 r. zmienione uchwałą nr 28/2018 z dnia 31 stycznia 2018, zmiana została zatwierdzona uchwałą Rady Nadzorczej KDBS Banku z dnia 19 lutego 2018 r. Kolejna nowelizacja przepisów została wprowadzona uchwałą Zarządu KDBS Banku nr 226/2018 z dnia 31 sierpnia 2018 r. i odpowiednio zatwierdzone uchwałą Rady Nadzorczej KDBS Banku nr 48/2018 z dnia 13 września 2018 r. i była związana z wejściem RODO oraz ustawy z dnia 01 marca 2018 roku o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.

W strukturach KDBS Banku funkcjonuje Samodzielne Stanowisko ds. Zgodności. Ryzyko braku zgodności stanowi w KDBS Banku element systemu kontroli wewnętrznej. Samodzielne Stanowisko ds. Zgodności działa w oparciu o Roczny Plan Działania na 2018 r. zaopiniowany przez Zarząd KDBS Banku uchwałą nr 35/2018 z dnia 12.02.2018 r. i zatwierdzony przez Radę Nadzorczą Uchwałą nr 4/2018 z dnia 19 lutego 2018 r.

Ryzyko braku zgodności Bank definiuje jako skutki nieprzestrzegania przez Bank przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania. W zarządzaniu ryzykiem braku zgodności Bank kładzie nacisk na prowadzenie działań zgodnych nie tylko z szeroko rozumianymi normami prawnymi zewnętrznymi i wewnętrznymi, lecz również normami, które charakteryzują KDBS Bank jako instytucję zaufania publicznego.

Proces zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku obejmuje:

- d) identyfikację ryzyka;
- e) ocenę ryzyka;
- f) kontrolę ryzyka;
- g) monitorowanie ryzyka;
- h) raportowanie.

Ryzyko braku zgodności zostało przez Bank zidentyfikowane jako ryzyko trudnomierzalne. Z uwagi na fakt, iż incydenty compliance w znacznej części mają podobny charakter do zdarzeń ryzyka operacyjnego dzięki czemu oba rodzaje ryzyka nakładają się na siebie. Bank przyjmuje, że kapitał wewnętrzny na ryzyko braku zgodności zawiera się w kapitale wewnętrznym na ryzyko operacyjne.

Podstawą dla prawidłowego funkcjonowania procesu zapewnienia zgodności jest:

- 1) znajomość przepisów prawa wewnętrznego i zewnętrznego oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania, standardów rynkowych, a także stanowisk i wytycznych regulatorów;
- 2) dostosowanie działalności Banku do wymogów regulacyjnych.

Bank realizując politykę zgodności:

- 1) zapewnia klientom najwyższą jakość świadczonych usług;

- 2) zapewnia dostarczanie klientom pełnej i rzetelnej informacji o oferowanych produktach i usługach, w tym w szczególności kosztach oraz warunkach zmian umów;
- 3) zapewnia ochronę danych klienta, informacji o jego działalności i rachunkach;
- 4) podejmuje działania w celu uniknięcia sytuacji, w wyniku których może wystąpić konflikt interesów pomiędzy dobrem klienta, a dobrem pracownika Banku;
- 5) podejmuje działania w celu uniknięcia sytuacji, w wyniku których może wystąpić konflikt interesów pomiędzy Bankiem a podmiotami konkurencyjnymi;
- 6) zapewnia klientowi szybkie, uczciwe i profesjonalne rozpatrywanie skarg, wniosków i reklamacji klientów;
- 7) zapewnia pracownikowi pracę w środowisku dającym wszystkim równe możliwości realizacji posiadanego potencjału oraz rozwoju kwalifikacji i umiejętności;
- 8) stosuje przejrzysty system wynagradzania, motywowania i awansowania pracowników;
- 9) zapewnia pracownikom pracę w bezpiecznym środowisku, wolnym od szykanowania i mobbingu;
- 10) wspiera pracowników w rozwoju kariery zawodowej poprzez szkolenia i programy edukacyjne;
- 11) sprzeciwia się wszelkim przejawom dyskryminacji ze względu na wiek, płeć, przekonania religijne lub polityczne;
- 12) wspiera kulturę pracy zespołowej poprzez szacunek, uznanie osiągnięć i wymianę informacji;
- 13) podejmuje działania w celu uniknięcia sytuacji, w wyniku których może wystąpić konflikt interesów pomiędzy dobrem klienta, a dobrem Banku.

Samodzielne Stanowisko ds. Zgodności składa do Zarządu i Rady Nadzorczej kwartalne raporty z analizy ryzyka braku zgodności w Kujawsko-Dobrzyńskim Banku Spółdzielczym. Przekazuje również informacje z zakresu anonimowych zgłoszeń o podejrzeniu wystąpienia nieprawidłowości lub naruszenia przepisów prawa wewnętrznego lub zewnętrznego lub przyjętych przez Bank standardów postępowania, nie rzadziej niż raz na pół roku. Na moment sporządzania sprawozdania w KDBS Banku nie zanotowano anonimowych zgłoszeń.

7. Ryzyko kapitałowe

KDBS Bank zarządza kapitałem w sposób zapewniający bezpieczne, a zarazem efektywne funkcjonowanie. Bank realizuje „Strategię zarządzania i planowania kapitałowego w KDBS” wprowadzoną Uchwałą Zarządu nr 363/2018 z dnia 21 grudnia 2018 roku zaakceptowaną przez Radę Nadzorczą Uchwałą nr 77/2018 z dnia 28 grudnia 2018 roku.

Bank zarządza poziomem adekwatności kapitałowej poprzez jednoczesne kreowanie wielkości funduszy własnych oraz wpływanie na poziom generowanego ryzyka. Poziom adekwatności kapitałowej mierzony wielkością współczynników kapitałowych, podlega systematycznemu monitorowaniu. W celu zapewnienia adekwatności funduszy własnych w relacji do poziomu ponoszonego ryzyka oraz mając na uwadze potrzebę zabezpieczania zrównoważonego wzrostu skali działalności, Bank rozbudowuje dostępną bazę kapitałową poprzez przekazywanie na fundusze nadwyżkę bilansową pomniejszoną o wypłacone dywidendy.

Poziom uznanego kapitału KDBS Bank, w stanu na 31.12.2018 roku, wyniósł 56,8 mln zł i wzrósł w porównaniu do końca 2017 roku o 2,4 mln zł. Dynamika wzrostu wyniosła 104,4 %. Wskaźnik zwrotu na kapitale (ROE) netto wyniósł 7,3 % i spadł w stosunku do końca 2017 roku o 0,6 p. p.

• Kapitał wewnętrzny

W celu zapewnienia bezpieczeństwa funkcjonowania, Bank określa w ramach apetytu na ryzyko odpowiednie poziomy pokrycia przez kapitał dostępny potencjalnej straty z tytułu ryzyk istotnych wyznaczanych w ramach procesu ICAAP, a także ryzyk identyfikowanych w ramach procesu wyliczania kapitału regulacyjnego.

W ramach procesu ICAAP Bank dokonuje identyfikacji oraz oceny istotności wszystkich rodzajów ryzyk, na które jest narażony w związku z prowadzoną działalnością. Do rodzajów ryzyka uznanych przez Bank za istotne, zaliczane są:

- 1) ryzyko kredytowe;
- 2) ryzyko operacyjne, w tym ryzyko modeli;
- 3) ryzyko walutowe;
- 4) ryzyko koncentracji;
- 5) ryzyko płynności;
- 6) ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej;
- 7) ryzyko kapitałowe;
- 8) ryzyko braku zgodności

Na koniec 2018 roku KDBS Bank tworzył dodatkowy wymóg kapitałowy na pokrycie ryzyka:

- kredytowego w wysokości 8 188 tys. zł.
- stopy procentowej w wysokości 3 918 tys. zł.

W związku z tym wewnętrzny współczynnik kapitałowy ukształtował się na poziomie 10,85 %.

- **Kapitał regulacyjny**

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego w 2018 roku wyznaczany jest Metodą Standardową opisaną w Części trzeciej Tytuł II Rozdział 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012. W zakresie ryzyka operacyjnego wymóg kapitałowy liczony był metodą BIA (Basic Indicator Approach).

Na dzień 31.12.2018 r. na kapitał regulacyjny składały się:

- wymóg z tytułu ryzyka kredytowego	26.865 tys. zł.
- wymóg z tytułu ryzyka operacyjnego	3.192 tys. zł.
- wymóg z tytułu ryzyka rynkowego	0 tys. zł.

Współczynnik wypłacalności Banku na 31.12.2018 r. wyniósł 15,14 %. W porównaniu do roku 2017 roku współczynnik wzrósł o 1,59 p. p., i był wyższy od minimum założonego w Strategii Banku, który został zaplanowany na poziomie 13,875 %. Poziom współczynnika spełniał normy wynikające z przepisów zewnętrznych i regulacji wewnętrznych.

Limitowanie, monitorowanie, testy warunków skrajnych i raportowanie ryzyk

Dla wszystkich wymienionych ryzyk dokonywano regularnych pomiarów ich poziomu, ustalano i monitorowano wykonanie limitów, raportowano ich poziom dla Zarządu i Rady Nadzorczej Banku. W przypadku wszystkich ryzyk istotnych (za wyjątkiem ryzyka braku zgodności) przeprowadzano testy warunków skrajnych. W zakresie ryzyka płynności, ryzyka stopy procentowej i ryzyka koncentracji testy są przeprowadzane przez SSO.

V. SYSTEM KONTROLI WEWNĘTRZNEJ.

Zarządzanie systemem kontroli wewnętrznej odbywało się w oparciu o „Zasady funkcjonowania systemem kontroli wewnętrznej w Kujawsko-Dobrzyńskim Banku Spółdzielczym” przyjęte Uchwałą Zarządu KDBS Banku nr 382/2017 z dnia 11 grudnia 2017 r. i zaakceptowane Uchwałą Rady Nadzorczej nr 70/2017 z dnia 12 grudnia 2017 r. Przepisy zostały zmienione Uchwałą nr 338/2018 Zarządu KDBS Banku z dnia 10.12.2018 r. i zatwierdzone Uchwałą nr 2/2019 Rady Nadzorczej KDBS Banku z dnia 01.02.2019 r.

Bank, określając poszczególne elementy modelu kontroli wewnętrznej, stosuje zasadę proporcjonalności, uwzględniając wielkość Banku mierzoną sumą bilansową oraz wielkością aktywów, a także profilem określonym w strategii zarządzania Bankiem i apetytem na ryzyko.

Bank jest uczestnikiem Systemu Ochrony SGB, w związku z tym w system kontroli wewnętrznej są wpisane mechanizmy określone w Umowie Systemu Ochrony SGB, w szczególności rola komórki audytu – stanowiąca trzecią linię obrony w Banku – umiejscowioną w Spółdzielni.

Funkcjonujący w Kujawsko-Dobrzyńskim Banku Spółdzielczym system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej są zorganizowane na trzech, niezależnych i wzajemnie uzupełniających się liniach obrony (poziomach).

1. Na pierwszą linię obrony składa się operacyjne zarządzanie ryzykiem powstałym w związku z działalnością prowadzoną przez Bank tj. Oddziały, Filie, BPOK-i, Wydział Rachunkowo-Finansowy, Wydział Produktów Bankowych i Marketingu, Wydział Analiz Kredytowych i Administracji Kredytów, Wydział Informatyki, Samodzielne Stanowisko ds. Restrukturyzacji i Windykacji, Wydział Organizacyjno-Samorządowy.
2. Na drugą linię obrony składa się:
 - 1) zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od operacyjnego zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie, tj. m.in. Wydział Ryzyk Bankowych i Monitoringu Kredytów, IOD –Samodzielne Stanowisko Inspektora Ochrony Danych,
 - 2) Samodzielne Stanowisko ds. Zgodności.
3. Trzecią linię obrony stanowi audyt wewnętrzny realizowany przez Departament Audytu Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB w Poznaniu. (Kujawsko – Dobrzyński Bank Spółdzielczy w dniu 23 listopada 2015 roku podpisał umowę na mocy której przystąpił do Systemu Ochrony SGB i tym samym powierzył wykonywanie audytu wewnętrznego Systemowi Ochrony SGB.)

Na wszystkich trzech poziomach, w ramach systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, pracownicy Banku, w ramach realizowanych czynności, odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne lub niezależnie monitorują (poziomo lub pionowo) przestrzeganie mechanizmów kontrolnych.

Celem ogólnym systemu kontroli wewnętrznej jest zapewnienie:

- 1) skuteczności i efektywności działania Banku;
- 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej;
- 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku;
- 4) zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

W ramach celów ogólnych systemu kontroli wewnętrznej Bank wyodrębnia cele szczegółowe, do których zalicza się m.in.:

- 1) wykrycie błędów i nadużyć,
- 2) ochrona majątku (kontrolne bezpieczeństwo, gotówkowe),
- 3) wiarygodność i integralność informacji,
- 4) terminowość realizacji zadań,
- 5) skuteczność i wydajność,
- 6) zgodność z prawem i regulacjami,
- 7) dostępność systemów i aplikacji,
- 8) poufność informacji i danych,
- 9) adekwatność informacji zarządczej,
- 10) poprawność prezentacji i ujęcia sprawozdań finansowych,
- 11) racjonalne wykorzystywanie zasobów,
- 12) zapewnienie realizacji celów biznesowych.

W ramach przyjętych mechanizmów kontrolnych dla procesów istotnych Bank dokonuje, wyboru kluczowych mechanizmów kontrolnych na podstawie określonych kryteriów. Kluczowe mechanizmy kontrolne są dostosowane do specyfiki działania banku, a podstawowym kryterium wyboru jest zapewnienie, aby mechanizmy te odgrywały podstawową rolę w zapewnianiu osiągnięcia celów systemu kontroli wewnętrznej zarówno ogólnych, jak i szczegółowych. Bank przy projektowaniu mechanizmów kontrolnych uwzględnia:

- 1) zmiany otoczenia rynkowego i regulacyjnego,
- 2) adekwatność danego rodzaju mechanizmu kontrolnego w odniesieniu do poszczególnych procesów,
- 3) skuteczność danego rodzaju mechanizmu kontrolnego w przeszłości,
- 4) możliwość niezależnego monitorowania danego mechanizmu kontrolnego.

W zależności od określonych celów systemu kontroli wewnętrznej, Bank dostosowuje rodzaje mechanizmów kontrolnych uwzględniając:

- 1) stopień złożoności procesów,
- 2) ryzyko zaistnienia nieprawidłowości,
- 3) dostępne zasoby banku.

Bank w procesach, w których jest to możliwe, dąży do stosowania mechanizmów automatycznych wbudowanych w systemy informatyczne. Kluczowe mechanizmy kontrolne przypisane są procesom istotnym. Matryca funkcji kontroli jest podstawowym narzędziem do operacyjnego zarządzania systemem kontroli wewnętrznej, która została wprowadzona uchwałą nr 402 Zarządu KDBS Banku z dnia 28.12.2017 r. i zatwierdzona uchwałą nr 77/2017 Rady Nadzorczej KDBS Banku z dnia 29.12.2017 w sprawie wprowadzenia Matrycy Funkcji Kontroli (MFK) w Kujawsko-Dobrzyńskim Banku Spółdzielczym. Matryca w roku 2018 została poddana przeglądowi i aktualizacji. Nową MFK wprowadzono Uchwałą nr 314/2018 Zarządu KDBS Banku z dnia 20.11.2018 r. oraz zatwierdzono uchwałą nr 61/2018 Rady Nadzorczej KDBS z dnia 23.11.2018 r.

Kontrola wewnętrzna w 2018 r. prowadzona była w oparciu o plany testowania poziomego i pionowego sporządzone przez: Dyrektorów Oddziałów, Kierowników Filii, Dyrektorów Wydziałów w Centrali, Samodzielne Stanowisko ds. Bezpieczeństwa Informacji i Jakości Danych, (od 25.05.2018 r. IOD – Samodzielne Stanowisko Inspektora Ochrony Danych) i Samodzielne Stanowisko ds. Zgodności, zatwierdzone Uchwałą Zarządu KDBS Banku nr 29 z dnia 31 stycznia 2018 r. oraz w oparciu o Plan działania Samodzielnego Stanowiska ds. Zgodności.

W omawianym okresie sprawozdawczym Spółdzielczy System Ochrony SGB przeprowadził w dniach od 02.01.2018 do 09.02.2018 r. audyt wewnętrzny bezpośredni polegający na ocenie bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego oraz procesów zarządzania obszarami technologii informacyjnej (Audyt IT). Badania przeprowadzone zostały na datę 02.01.2018 r. i dotyczyły okresu od 30.06.2016 do 31.12.2017 r. Wskazania audytu zostały uwzględnione w bieżącej działalności Banku i zlecone do realizacji w formie zaleceń poaudytowych Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB. Bank zrealizował dotychczas 5 zaleceń, pozostałe 2 są w trakcie realizacji.

W dniach od 26-30.03.2018 r. oraz w dniu 05.04.2018 r. zostało przeprowadzone badanie sprawozdania finansowego przez niezależnego biegłego rewidenta. Biegły rewident stwierdził, że roczne sprawozdanie finansowe:

- przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej Banku na dzień 31.12.2017 r. oraz jego wyniku finansowego za rok obrotowy od 01.01.2017 r. do 31.12.2017 r. zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami ustawy o rachunkowości i przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości,
- zostało sporządzone na podstawie prawidłowo, zgodnie z przepisami rozdziału 2 ustawy o rachunkowości, prowadzonych ksiąg rachunkowych.
- jest zgodne, co do formy i treści z obowiązującymi jednostką przepisami prawa i statutem Banku.

Biegły rewident stwierdził w opinii z badania wydanej w dniu 10.04.2018 r., że sprawozdanie finansowe Banku zostało sporządzone zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami w szczególności z art. 49 ustawy o rachunkowości oraz art. 111a ust. 1-2 ustawy z dnia 29.08.1997 r. prawo bankowe. („Prawo bankowe”- Dz.U. z 2017 r., poz. 1876) i jest zgodne z informacjami zawartymi w rocznym sprawozdaniu finansowym. Ponadto, oświadczył, iż w świetle wiedzy o Banku i jego otoczeniu uzyskanej podczas badania sprawozdania finansowego nie stwierdzono w sprawozdaniu z działalności istotnych zniekształceń.

Biegły rewident rekomendował klasyfikację ekspozycji kredytowej z kategorii normalnej do kategorii „wątpliwej”, wraz z podmiotami powiązanymi. Decyzją Zarządu z dnia 15.06.2018 r. rekomendacja została zrealizowana.

W dniach od 18.04 r. do 20.04.2018 r. oraz w dniu 23-25.04.2018 r. oraz 27.04.2018 r. zostało przeprowadzone (przez Kujawsko-Pomorski Fundusz Rozwoju) sprawdzenie zgodności danych zawartych w złożonej ofercie Konsorcjum pn. „Pożyczka dla Przedsiębiorców”, w którego skład wchodzi Kujawsko-Dobrzyński Bank Spółdzielczy ul. Żabia 6 oraz BS w Koronowie, BS w Inowrocławiu, BS w Toruniu; Liderem konsorcjum jest Kujawsko - Dobrzyński Bank Spółdzielczy. Istotnych nieprawidłowości nie stwierdzono.

W dniu 13.06.2018 r. Kujawsko-Pomorski Fundusz Rozwoju dokonał kontroli za okres od 01.01.2018 r. do 31.03.2018 r. obowiązków Pośrednika Finansowego w zakresie prawidłowości realizacji umowy w okresie wychodzenia z projektu. Czynności kontrolne obejmowały w szczególności prawidłowości przepływów finansowych na rachunkach utworzonych w celu realizacji umowy oraz obowiązki dotyczące sprawozdawczości. Istotnych nieprawidłowości nie stwierdzono.

Samodzielne Stanowisko ds. Zgodności sporządza okresowo w cyklach półrocznych sprawozdanie dotyczące wyników testowania pionowego i poziomego, które prezentuje Zarządowi i Radzie Nadzorczej. Rada Nadzorcza Banku dokonuje rocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej funkcjonującej w KDBS Banku.

VI. INFORMACJE, ZDARZENIA I UMOWY ISTOTNE DLA DZIAŁANOŚCI BANKU

1. Umowy ubezpieczenia

Depozyty klientów gwarantował Bankowy Fundusz Gwarancyjny. Majątek Banku ubezpieczony był przez Concordia Polska TUW, w którym Bank ubezpiecza się również od odpowiedzialności cywilnej deliktowej i kontraktowej.

2. Umowy współpracy z innymi bankami lub innymi podmiotami

W roku 2018 KDBS Bank kontynuował współpracę w oparciu o:

- umowy dotyczące działalności ubezpieczeniowej zawarte w dniu 27.10.2009 r.:
 - z Concordia Polska TUW w Poznaniu na prowadzenie działalności agencyjnej,
 - z Wielkopolskim Towarzystwem Ubezpieczeń Życiowych i Rentowych Concordia Capital SA na prowadzenie działalności agencyjnej.
- umowę o współpracy w zakresie pozyskiwania Klientów przez Banki Spółdzielcze w celu ich obsługi przez Faktora, zawartą w dniu 07.05.2012 r. z Faktory SA w Poznaniu,
- umowę o współpracy pomiędzy SGB Leasing Sp. z o.o. a KDBS, zawartą w dniu 04.11.2005,
- umowę o współpracy w zakresie udzielania poręczeń kredytowych przez Bydgoski Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o. w Bydgoszczy zawartą w dniu 05.06.2012 r. z SGB Bank SA w Poznaniu na podstawie Umowy o współpracy pomiędzy SGB Bank SA a BFPK Sp. z o.o.,
- umowę o współpracy w zakresie poręczeń spłaty kredytów i pożyczek zawartej ze spółką Kujawskie Poręczenia Kredytowe Sp. z o.o. we Włocławku w dniu 03.07.2012r. wraz z Aneks nr 1 z dnia 04.10.2012r. i Aneks nr 2 z dnia 05.11.2013r.,
- umowę o współpracy zawartą z Kujawsko-Pomorskim Funduszem Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o. w Toruniu zawartą w dniu 15.06.2015r. oraz Aneks nr 1 z dnia 12.04.2016r. i Aneks nr 2 z dnia 11.07.2016r.,

- generalną umowę o współpracy zawartą z Toruńskim Funduszem Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o. w Toruniu w dniu 29.09.2010r. wraz z Aneksem nr 1 z dnia 04.08.2011 i Aneksem nr 2 z dnia 01.04.2016r.,
- umowę o współpracy w zakresie udzielania kredytów z dopłatami z Funduszu Pożyczek kredytów Studenckich zawartą w dniu 13.09.2012r. z SGB Bank SA,
- umowę o współpracy w zakresie przekazywania, aktualizacji i usuwania informacji gospodarczych dotyczących konsumentów i przedsiębiorców zawartą w dniu 26.06.2012 r. z Biurem Informacji Gospodarczej InfoMonitor SA w Warszawie. W dniu 11.04.2016r. umowa ta została zastąpiona nową umową.
- umowę w zakresie udzielania przez Bank Gospodarstwa Krajowego gwarancji i poręczeń spłaty kredytów w ramach programów rządowych zawartą w dniu 20.02.2013r. z SGB Bank SA,
- umowę w zakresie portfelowej linii gwarancyjnej de minimis nr 2/BGK/PLD/BS/2013 zawartą w dniu 12.03.2013 r. z SGB Bank SA,
- umowę 68/MDM/2014 z dnia 17.06.2014 w sprawie stosowania finansowego wsparcia zawartą z SGB Bank SA,
- umowę z dnia 23.03.2015r. zawartą z SGB Bank SA w sprawie zasad, warunków i trybu udzielania poręczeń spłaty kredytów studenckich przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,
- umowę zawartą z SGB Bank SA w dniu 25.03.2015 r. przedmiotem której są warunki i zasady udzielania pomocy finansowej przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, wraz z późniejszymi aneksami,
- umowę o współpracy 27/TiR/2011 zawartą z SGB Bank SA w dniu 07.06.2011 r. uprawniającą do współpracy z BGK w zakresie trybu i terminów rozliczeń z tytułu przekazywania premii ze środków Funduszu Termomodernizacji i Remontów wraz z Aneksem nr 1 zawartym w dniu 14.06.2016 r. i Aneksem nr 2 z dnia 28.06.2018 r.
- umowę z Towarzystwem Ubezpieczeń Wzajemnych MACIF w Warszawie zawartą w dniu 01.07.2013 r.,
- umowę współpracy w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020 III oś priorytetowa: Wsparcie Innowacji w przedsiębiorstwach poddziałanie 3.2.2 „Kredyt na innowacje technologiczne” wraz z Aneksem nr 1 z dnia 18.08.2016 r. i Aneksem nr 2 z dnia 28.12.2018 r. zawartej z SGB Bank SA,
- umowę dotyczącą gromadzenia, przetwarzania i udostępniania danych o zobowiązaniach osób fizycznych na podstawie art. 105 ust.4 oraz 105a Prawa Bankowego w bazie KI BIK zawartą w dniu 29.05.2007 r. z SGB Bank SA w Poznaniu.
- umowę dotyczącą gromadzenia, przetwarzania i udostępniania danych o zobowiązaniach Klientów rozumianych jako podmioty na podstawie art. 105 ust.4 oraz 105a Prawa Bankowego informacji w bazie SI BIK Przedsiębiorca zawartą w dniu 13.11.2013r. z SGB Bank SA w Poznaniu
- umowę z SGB-Bank SA na udostępnienie i rozwój systemu analitycznego obsługi wniosków kredytowych CasePro zawarta 23 marca 2015 r., w ramach której w kwietniu 2016 roku zostały wdrożone dwa kolejne moduły systemu: MŚP i Centralizacja dla podmiotów gospodarczych
- umowę o współpracy z Kujawsko-Pomorskim Funduszem Pożyczkowym Sp. z o.o z 15 czerwca 2015 r. określającą zasady współpracy w zakresie zapewnienia wsparcia finansowego mikro, małym lub średnim przedsiębiorcom działającym na terenie województwa kujawsko-pomorskiego,
- umowę zawartą z SGB Bank SA nr 11/BGK/PLG-COSME/BS/2015 z 4.11.2015 r. określającą zasady realizacji przez Bank Kredytujący umowy portfelowej linii gwarancyjnej z regwarancją udzielaną przez Europejski Fundusz Inwestycyjny w ramach programu COSME,
- umowa z 18 marca 2016 r. zawarta z WFOŚiGW w sprawie dopłat ze środków WFOŚiGW w Toruniu do oprocentowania kredytów preferencyjnych udzielanych przez KDBS na inwestycje proekologiczne realizowane na terenie województwa kujawsko-pomorskiego,
- umowa z 9 maja 2016 r. zawarta z SGB Bank SA w sprawie określenia zasad i trybu współpracy pomiędzy BGK, SGB Bank SA a kredytodawcą w zakresie przyznawania wypłat i spłat wsparcia finansowego osobom fizycznym zobowiązanym do spłaty kredytu mieszkaniowego, które znalazły się w trudnej sytuacji finansowej przy wykorzystaniu środków Funduszu Wsparcia Kredytobiorców,
- umowa o współpracy nr 98/073/2016 z dnia 29.09.2016r. zawarta z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w sprawie gwarancji udzielanych w poczet zabezpieczeń zdefiniowanych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady Europy nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich,
- umowa z firmą MIGAM Sp. z o. o. Sp. komandytowa z siedzibą w Warszawie zawarta w dniu 02.06.2016 r. dotycząca dostępu do tłumacza języka migowego,
- umowa nr3/PLG-FG POIR/BS/2017 o realizacji umowy portfelowej linii gwarancyjnej FG POIR, zawarta w dniu 7 sierpnia 2017 r.

- umowa nr 1/2017, instrument finansowy – fundusz pożyczkowy, z Kujawsko-Pomorskim Funduszem Rozwoju Sp. z o.o. w Toruniu jako menadżerem Funduszu Funduszy na realizację projektu pod nazwą „Pożyczki dla Przedsiębiorców”; który realizowany jest przez Konsorcjum banków w skład którego wchodzi: Kujawsko-Dobrzyński Bank Spółdzielczy, Bank Spółdzielczy w Koronowie, Bank Spółdzielczy w Inowrocławiu oraz Bank Spółdzielczy w Toruniu.

3. Pozostałe umowy

- z SGB Bank S.A. z siedzibą w Poznaniu zawarta w dniu 17.06.2010 r., Umowa zawierania transakcji na instrumentach finansowych,
- z Domem Maklerskim Banku BPS Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie zawarta w dniu 14.07.2011 r. Umowa o wykonywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych dopuszczonych do obrotu zorganizowanego Nr 00-09-000063,
- z SGB Bank S.A. z siedzibą w Poznaniu zawarta w dniu 03.09.2012 r. na prowadzenie rachunku papierów wartościowych Nr 00-00-000061,
- z SGB-Bank SA na prowadzenie ewidencji instrumentów finansowych/ewidencji obligacji zdematerializowanych dla obligacji na okaziciela Serii A/2010 oraz serii B/2010 (obligacje wyemitowane przez KDBS). Umowę zawarto w dniu 16.09.2013 r.,
- z IPOPEMA Securities S.A. z siedzibą w Warszawie zawarta w dniu 21.09.2018 r., Umowa na wykonywanie zleceń nabycia lub zbycia obligacji dla uprawnionego kontrahenta.

4. Umowa zrzeszenia

Kujawsko-Dobrzyński Bank Spółdzielczy w roku 2018 funkcjonował w ramach umowy zrzeszenia z SGB - Bank S.A. zawartej w dniu 31 sierpnia 2001 r.

5. Umowa Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB

Kujawsko-Dobrzyński Bank Spółdzielczy w roku 2018 był członkiem Systemu Ochrony SGB na podstawie umowy zawartej w dniu 23 listopada 2015 r.

6. Umowy konsorcjum

W roku 2018 KDBS Bank zawierał umowy konsorcjum w ramach konsorcjum zwykłego. Bank uczestniczył w dwóch konsorcjach. Łączna kwota zaangażował KDBS Bank w konsorcja wyniosła w 2018 roku 4,6 mln zł. Poniższa tabela przedstawia informacje o zawartych konsorcjach.

Bank uczestniczący	Udział KDBS (w tys. zł)	Udział Banków uczestniczących (w tys. zł)	Wartość umowy konsorcjum	Okres umowy konsorcjum	Czego dotyczy
SGB Bank SA	2 000	7 470	9 470	od 20.11.2018 do 30.09.2029	Kredyt na pokrycie planowanego deficytu budżetowego Gminy
Bank Spółdzielczy w Radziejowie	2 600	1 000	3 600	od 20.12.2018 do 31.12.2029	Kredyt na pokrycie planowanego deficytu budżetowego Gminy

VII. KIERUNKI ROZWOJU I OSIĄGNIĘCIA BANKU W 2018 ROKU.

1. Kierunki rozwoju strategicznego Banku.

Podstawowym celem Banku jest stabilny i zrównoważony rozwój, przy zachowaniu bezpieczeństwa działalności bankowej. Realizacja tego celu odbywa się poprzez generowanie zysku na poziomie pozwalającym na stałe zasilanie funduszy własnych Banku, w stopniu zapewniającym osiągnięcie wymogów kapitałowych wymaganych przez ustawę Prawo bankowe, w związku z Dyrektywą CRD IV i Rozporządzeniem CRR. Umożliwi to Bankowi rozwój w przyszłości, niezakłócone finansowanie gospodarki lokalnej, jak również wspieranie lokalnych celów społecznych w ramach społecznej odpowiedzialności biznesu.

Kierunki rozwoju działalności Banku zawarte są w Strategii Banku na lata 2016-2020. Bank przyjął w niej wizję i misję, które brzmią następująco:

Wizja: KDBS Bank rozpoznawalnym, renomowanym i przyjaznym bankiem lokalnym

Misja: KDBS Bank działa na rzecz rozwoju lokalnych środowisk, kompleksowo zaspokaja finansowe potrzeby klientów i udziałowców przez kompetentnych i zmotywowanych pracowników oraz wspiera inicjatywy umacniające społeczność lokalną.

Główne cele strategiczne przyjęte na lata 2016-2020 to:

- Utrzymanie i rozbudowa bazy klientów,
- Bezpieczeństwo działalności,
- Poprawa zarządzania zasobami ludzkimi i kultury organizacyjnej,
- Udoskonalenie organizacji i procesów technologicznych.

Kujawsko-Dobrzyński Bank Spółdzielczy, nadal chce się specjalizować w obsłudze osób fizycznych, małych i średnich przedsiębiorstw, rolnictwa oraz jednostek samorządowych. Prowadząc działalność o uniwersalnym charakterze, będzie realizował zadania wyznaczone postanowieniami Statutu. Będąc w grupie największych banków-członków Spółdzielczej Grupy Bankowej, zamierza kontynuować współpracę z innymi uczestnikami grupy, korzystać z jej potencjału i wzmacniać go. KDBS pragnie nadal podkreślać swoją tożsamość oraz związki ze społecznością lokalną.

Strategia cenowa produktów i usług jest i będzie realizowana w oparciu o :

- zapewnienie rentowności opłat za produkty i usługi bankowe,
- dywersyfikację wysokości opłat i prowizji w zależności od potencjału rynku,
- oferowanie oprocentowania kredytów na poziomie zapewniającym ich rentowność i konkurencyjność,
- oferowanie oprocentowania depozytów bankowych na poziomie konkurencyjnym, z uwzględnieniem optymalizacji kosztów ich pozyskania.

Warunki cenowe oferowanych produktów powinny się opierać na zasadach konkurencyjności rynkowej i być zróżnicowane w zależności od potencjału miejscowości w których działają placówki KDBS. Oferta usług i produktów bankowych będzie nadal indywidualizowana dla Klienta generującego wysoką dochodowość dla Banku.

KDBS chce prowadzić aktywną politykę pozyskania nowych Klientów w odniesieniu do:

- tych, którzy nie korzystali dotychczas z produktów i usług bankowych i pozabankowych,
- dających perspektywę współpracy (młodzież i studenci),
- korzystających z usług i produktów bankowych i pozabankowych w ograniczonym zakresie,
- korzystających dotychczas z usług i produktów bankowych i pozabankowych za pośrednictwem banków konkurencyjnych, wykorzystując do tego celu istniejącą sieć placówek KDBS.

Sprzedaż produktów i usług bankowych i pozabankowych skierowana będzie głównie do:

- Klientów indywidualnych,
- Producentów rolnych,
- MŚP
- Jednostek samorządu terytorialnego.

2. Rozwój technologiczny i bezpieczeństwo informatyczne

W 2018 r. Bank aktywnie działał w kierunku zwiększenia bezpieczeństwa informatycznego i rozwoju technologicznego. W ramach tych działań Bank przystąpił do Zintegrowanego Rozwiązania Zrzeszeniowego w skład którego wchodzi system korowy Def3000 wraz z systemami okołokorowymi. Bank dokonał zmiany systemu transakcyjnego Def2500/CBE wraz z systemami okołokorowymi na system transakcyjny def3000 wraz z systemami okołokorowymi. Dotychczas użytkowane produkcyjnie w Banku systemy stały się systemami archiwalnymi. W ramach Zintegrowanego Rozwiązania Zrzeszeniowego Bank otrzymał dostęp do hurtowni danych, za pomocą której realizowane są m. in. obowiązki sprawozdawcze Banku. Usługa świadczona jest na zasadach outsourcingu usług SGB-Banku na rzecz Kujawsko-Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego.

W 2018 roku:

- wdrożono Zintegrowane Rozwiązanie Zrzeszeniowe;
- zrezygnowano całkowicie z systemowych wydruków w trybie znakowym na rzecz wydruków w trybie graficznym.

3. Marketing

3.1 Wizerunek i marka

Działania marketingowe prowadzone przez KDBS realizowane były na dwóch płaszczyznach:

- w ramach strategii SGB;
- w ramach strategii KDBS.

W ramach strategii SGB, KDBS Bank uczestniczył w ogólnokrajowych kampaniach marketingowych koordynowanych przez Departament Współpracy z Bankami Spółdzielczymi i Organizacji SGB S.A, który odpowiada za przygotowanie kampanii promocyjnych, materiałów reklamowych. Przykładem takich działań w 2018 roku były:

- promocje produktów SGB, w tym przede wszystkim lokat SGB, w których do wygrania były liczne nagrody – między innymi samochód, zestaw kina domowego, robot kuchenny, tablet;
- promocje kartowe SGB, w tym połączone z przekazywaniem upominków do kart;
- promocja kredytu wiosennego, w której do wygrania były rowery, ekstraktory, steppery oraz parowary;
- ogólnopolska kampania reklamowa oferty „Konto za Złotówkę”;
- internetowa kampania marketingowa pod nazwą „Kredyt+”;
- konkursy SKO.

Bank w roku 2018 podejmował liczne działania w celu zwiększenia rozpoznawalności marki. Polegały one na:

- informowaniu o wydarzeniach w KDBS Bank na portalach YouTube, Facebook oraz Twitter;
- strona internetowa KDBS Bank zanotowała wzrost odwiedzin w 2018 roku w stosunku do 2017 roku o 6,35 %;
- została udostępniona wersja strony internetowej dla osób słabowidzących;
- w mediach społecznościowych Bank najbardziej aktywny jest na portalu Facebook. Liczba fanów marki na tym portalu społecznościowym wzrosła z 484 fanów na 600;
- prowadzeniu działań edukacyjnych skierowanych do młodzieży np. za pośrednictwem SKO oraz Projektu Bakcyl;
- organizacji wydarzeń i udziale w wydarzeniach lokalnych;

Działania te będą kontynuowane w kolejnych latach.

Z istotnych dokonań w obszarze sprzedaży i marketingu należy odnotować zmiany organizacyjne mające na celu rozszerzenie i lepsze dostosowanie oferty Banku do aktualnych wymogów firm i klientów instytucjonalnych. Bank odpowiadając na zapotrzebowanie rynku, skoncentrował się na poszerzaniu swojej oferty o coraz bardziej kompleksowe rozwiązania produktowe. Są to:

- lokata terminowa „Lider” z wyższym promocyjnym oprocentowaniem dla nowych środków;
- „Lokata Mistrzowska” której oprocentowanie powiązane było z wynikiem reprezentacji Polski na Mistrzostwach Świata 2018 w piłce nożnej;
- pakiet ROR „Konto za Złotówkę”;
- „Konto dla Klientów ZUS”;
- lokaty promocyjne SGB z nagrodami;
- kredyt wiosenny 2018 z nagrodami;
- promocja kredytu mieszkaniowego pn. „W końcu na swoim”, który zwolniony był od prowizji przygotowawczej.

Bank realizuje również własną strategię marketingowo-handlową, np. poprzez wprowadzanie do oferty Banku produktów i usług tworzonych wyłącznie przez i na potrzeby KDBS Bank, co omówione zostało powyżej.

3.2 Działania wizerunkowe w szkołach

SKO

W szkołach uczestniczących w SKO organizowane były ogólnopolskie oraz lokalne konkursy pod następującymi nazwami: konkurs AS matematyki, Dyktando SKO, Konkurs na skarbonkę, Konkurs "Góra grosza", Projekt "Monety", Konkurs "skarbonka moich marzeń", konkurs plastyczny pt. "Moje marzenia z SKO", konkurs plastyczno-techniczny „Polskie EURO- projekt monety lub banknotu”, konkurs plastyczny - Ozdoby wielkanocne, „Świnka skarbonka”, „Rymowanka SKO”, konkurs „Pieniądze to nie wszystko”, gminny konkurs III edycja „Ozdoba bożonarodzeniowa z logo banku KDBS”, konkurs plastyczno-angielski „Santa Claus”- orgaznizowany przy współpracy z SKO.

Projektu Bankowcy dla Edukacji Finansowej Młodzieży – BAKCYL

KDBS Bank cały czas był partnerem Projektu Bankowcy dla Edukacji Finansowej Młodzieży – BAKCYL. Tym samym Bank był partnerem bardzo dużego ogólnopolskiego projektu edukacyjnego, co korzystnie wpływa na wizerunek.

Ponadto 15 marca przedstawiciele KDBS Bank wzięli udział w Kongresie Edukacji Finansowej na PGE Narodowym. Wówczas KDBS Bank otrzymał Dyplom Banku Partnerskiego Bakcyl.

3.2 Reklama, sponsoring i wsparcie środowisk lokalnych

KDBS Bank, jako instytucja kładąca nacisk na społeczną odpowiedzialność biznesu od lat wspiera lokalne społeczności, angażując się w szereg inicjatyw. Działalność ta ma na celu nie tylko pomoc w realizacji poszczególnych projektów, ale również upowszechnianie wiedzy na temat społecznej odpowiedzialności i zrównoważonego rozwoju wśród pracowników, klientów, partnerów biznesowych oraz udziałowców Banku. Ponadto niektóre inicjatywy wewnętrzne były łączone z akcjami zewnętrznymi organizowanymi przez Powiaty, Gminy, Miasta czy organizacje społeczne.

W 2018 roku KDBS Bank organizował lub brał udział w następujących wydarzeniach:

- pracownicy Banku tradycyjnie wzięli udział w kolejnym finale WOŚP pomagając w podliczaniu zebranych pieniędzy w Radziejowskim Domu Kultury;
- Bank zorganizował kolejny wykład dla studentów Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Wykład w Wielkiem odbył się pod nazwą „Relacje z bankiem spółdzielczym”
- Bank wspierał organizację 15 edycji Festiwalu Smaku – Dzień Faworka w Wielkiem;
- w maju 2018 roku bank wspierał organizację turnieju półfinałowego oraz finałowego o awans do I ligi siatkówki;
- Bank wspierał oraz brał udział w konferencji naukowej organizowanej przez PWSZ Włocławek. Wykład dla studentów odbył się pod nazwą „X Studencka Konferencja Naukowa Wyzwania gospodarcze, polityczne i społeczne w globalnej gospodarce. Rynek pracy – rynek pracodawcy czy rynek pracownika?”;
- bank brał udział w dużym wydarzeniu lokalnym pod nazwą „Festiwal Wisły”, w którym to wystawił swoją własną łódź;
- po raz kolejny bank włączył się do ogólnopolskiej kampanii Warto Bezgotówkowo, podczas której w swoich kanałach elektronicznych informował o korzyściach płynących z płatności bezgotówkowych;
- Kujawsko-Dobrzyński Bank Spółdzielczy był jednym z głównych sponsorów listopadowego biegu z okazji 100-lecia Odzyskania Niepodległości przez Polskę. Wsparcie tej inicjatywy było jednym z elementów uczczenia tej wyjątkowej daty w historii Polski;
- z okazji 100-lecia odzyskania Niepodległości przez Polskę KDBS Bank stworzył specjalną okazjonalną wersję logo, którą posługiwał się w drugiej połowie roku we wszystkich swoich materiałach;
- w listopadzie bank zorganizował spotkanie z okazji 100-lecia odzyskania niepodległości. W lesie w Osiecinach z tej wyjątkowej okazji zasadzono 100 dębów;
- w dniu 23 listopada Bank zorganizował spotkanie pt. „Śpiewanie pieśni patriotycznych”. Śpiewając wspólnie pieśni patriotyczne podczas uroczystego spotkania zaproszeni goście uczcili 100-lecia odzyskania niepodległości.

Sponsoring

Od wielu lat Kujawsko-Dobrzyński Bank Spółdzielczy jest sponsorem tytularnym i strategicznym drużyny siatkarskiej kobiet – Włocławskie Towarzystwo Siatkówki. Zespół po raz pierwszy w historii w tym sezonie

występuje na bezpośrednim zapleczu Ekstraklasy – w I lidze. Dzięki temu drużyna pod nazwą WTS KDBS Bank Włocławek rozgrywa swoje mecze na terenie całego kraju. Sponsoring WTS KDBS Bank Włocławek jest największym tego typu przedsięwzięciem realizowanym przez KDBS Bank. Jednak w trakcie roku bank umacniał swoją markę na lokalnym rynku sponsorując szereg mniejszych inicjatyw.

VIII. AKTUALNY (W 2018 ROKU) I PRZEWIDYWANY (W 2019 ROKU) STAN MAJĄTKOWY I SYTUACJA FINANSOWA BANKU.

1. Sytuacja majątkowo-kapitałowa

W 2018 r. Zarząd Banku kontynuował politykę modernizacji oraz unowocześniania placówek bankowych. Łącznie nakłady na środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne stanowiły kwotę 728,3 tys. zł.

Najwyższą pozycję w wydatkach na środki trwałe stanowiły:

- nakłady na informatykę – 423,5 tys. zł (w tym: oprogramowanie 411,5 tys. zł),
- zakup samochodów – 252,5 tys. zł,
- remont Oddziału w Dobrzyniu nad Wisłą – 9,9 tys. zł,
- sprzęt biurowy – 42,4 tys. zł.

W 2019 r. planujemy zwiększenie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i o 1.920 tys. zł, w tym :

- inwestycje związane z informatyką 20 tys. zł,
- przebudowa placówki w Osięcinach 360 tys. zł,
- zakup nieruchomości na potrzeby Centrali 1.000 tys. zł,
- zakup bankomatów 300 tys. zł,
- zakup liczarek (jakościowych) 120 tys. zł oraz samochodów 120 tys. zł.

Bank nie posiada patentów, znaków towarowych, czynników składających się na wartość firmy.

2. Fundusze

Na koniec 2018 roku fundusze własne KDBS Banku zgodnie z Rozporządzeniem CRR kształtowały się na poziomie 56.892 tys. zł. Bank spełniał także wymogi kapitałowe określone w ustawie Prawo Bankowe. Fundusze własne w przeliczeniu na euro (wg kursu z 31.12.2018 r.- 4,3) wyniosły 13.231 tys. euro.

Fundusze własne przyjmowały następujące formy			tys. zł
Wyszczególnienie	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018
Kapitał Tier 1	45.975	47.228	47.512
— f. udziałowy	502	831	1.273
— f. zasobowy	40.760	43.589	47.404
— f. rezerwowy	108	108	108
— zweryfikowany wynik roku bieżącego	1.730	0	0
— f. z aktualizacji wyceny	890	1.138	1.380
— Za zgodą KNF długoterminowe obligacje własne	2.521	1.929	1.343
— pomniejszenia o WNiP	154	140	523
— pomniejszenia w okresie przejściowym	382	227	-
Kapitał Tier 2	7.800	7.184	5.907
— f. z aktualizacji wyceny	-	-	-
— rezerwa na ryzyko ogólne	2.660	2.660	2.096
— zobowiązania podporządkowane (KNF)	5.140	4.524	3.811

**Sprawozdanie Zarządu z działalności KujaŃsko-DobrzyŃskiego Banku Spółdzielczego
za 2018 rok**

FUNDUSZE WŁASNE	53.775	54.412	56.892
-----------------	--------	--------	--------

Wypracowany w 2018 r. wynik finansowy netto w kwocie 3.579,3 tys. zł Zarząd Banku będzie proponował Radzie Nadzorczej i Zebraniu Przedstawicieli przeznaczyć na fundusz zasobowy oraz wypłatę dywidendy. Proponowany Zebraniu Przedstawicieli, przez Zarząd Banku, poziom dywidendy nie przekroczy poziomu wskaźnika ROE za 2018 r.

Istotne działania wpływające na wyniki Banku w 2018 roku

W roku obrotowym brak nietypowych zdarzeń mających wpływ na osiągnięty wynik.

Istotne zdarzenia wpływające na sytuację jednostki, jakie wystąpiły po dniu bilansowym, ale przed zatwierdzeniem sprawozdania finansowego – nie wystąpiły.

3. Wyniki finansowe, a plan finansowy.

Bank zrealizował planowany na rok 2018 wynik finansowy netto, którego poziom wyniósł 3.947 tys. zł. Nie wystąpiły znaczące różnice pomiędzy wynikiem finansowym, a wcześniej zatwierdzonym planem finansowym.

Szczegółowe dane dotyczące, zarówno ostatecznego wyniku finansowego brutto i netto, jak również pośrednich sald wyniku finansowego wraz z poziomem danych planowanych, dynamiką i poziomem wykonania założeń planowanych na koniec 2018 r. w odniesieniu do roku 2017 r. zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Rachunek zysków i strat za 2018 rok

L.p.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2017-12-31	PLAN 2018-12-31	Wykonanie 2018-12-31	wykonanie planu %	dynamika 2018/2017
I.	Przychody z tytułu odsetek	21 467	21 523	21 351	99,2%	99,5%
	1. Sektor finansowy (bez dopłat)	1 745	1 794	1 857	103,5%	106,4%
	2. Sektor niefinansowy (łącznie z dopłatami do kr. pref.)	18 891	19 130	18 632	97,4%	98,6%
	* w tym dopłaty do kredytów preferencyjnych	1 171	1 109	1 050	94,6%	89,6%
	3. Sektor instytucji rządowych i samorządowych (bez dopłat)	197	192	218	113,9%	110,5%
	4. Papiery wartościowe	633	407	643	157,9%	101,7%
II.	Koszty odsetek	4 114	4 117	4 143	100,6%	100,7%
	1. Sektor finansowy	93	160	182	113,7%	194,6%
	2. Sektor niefinansowy	3 441	3 490	3 403	97,5%	98,9%
	3. Sektor instytucji rządowych i samorządowych	579	466	559	119,8%	96,4%
III.	WYNIK Z TYTUŁU ODSETEK	17 353	17 407	17 208	98,9%	99,2%
IV.	Przychody z tytułu opłat i prowizji	5 419	5 550	5 475	98,7%	101,0%
V.	Koszty z tytułu opłat i prowizji	717	720	697	96,8%	97,2%
VI.	Wynik z tytułu opłat i prowizji	4 702	4 830	4 779	98,9%	101,6%
VII.	Przychody z udziałów, akcji i innych papierów wart.	-	-	-	-	-
VIII.	Wynik z operacji finansowych	-178	-244	-236	96,8%	132,7%
IX.	Wynik z pozycji wymiany	48	50	111	222,6%	233,4%
X.	WYNIK DZIAŁALNOŚCI BANKOWEJ	21 924	22 043	21 862	99,2%	99,7%
XI.	Pozostałe przychody operacyjne	688	450	379	84,2%	55,1%
XII.	Pozostałe koszty operacyjne	85	90	65	71,7%	75,6%

**Sprawozdanie Zarządu z działalności Kujawsko-Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego
za 2018 rok**

XIII.	Koszty działania banku	14 823	15 578	15 867	101,9%	107,0%
	1. Koszty pracownicze, w tym:	9 445	9 478	9 546	100,7%	101,1%
	- wynagrodzenia	7 479	7 404	6 943	93,8%	92,8%
	- narzuty na wynagrodzenia	1 433	1 477	2 603	176,2%	181,7%
	2. Koszty ogólnego zarządu	5 378	6 100	6 322	103,6%	117,5%
XIV.	Amortyzacja środków trwałych	703	740	711	96,1%	101,2%
XV.	Odpisy na rezerwy i aktualizację wartości, w tym:	7 181	2 090	7 937	379,8%	110,5%
	1. Na należności	5 837	2 090	6 872	328,8%	117,7%
	2. Na zobowiązania pozabilansowe	1 344	0	1 065	-	79,2%
	3. Z tytułu tworzonych funduszy	-	-	-	-	-
	4. Pozostałe	-	-	-	-	-
XVI.	Rozwiązanie rezerw i aktualizacja wartości	5 536	569	7 178	1261,5%	129,7%
	1. Na należności	4 369	569	5 987	1052,2%	137,0%
	2. Na zobowiązania pozabilansowe	1 167	0	1 191	-	102,1%
	3. Pozostałe	-	-	-	-	-
XVII.	Różnica wartości rezerw i aktualizacji	1 645	1 521	759	49,9%	46,2%
XVIII.	WYNIK Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ	5 356	4 563	4 838	106,0%	90,3%
XIX.	Wynik na operacjach nadzwyczajnych	-	-	-	-	-
XX.	ZYSK (STRATA) BRUTTO	5 356	4 563	4 838	106,0%	90,3%
XXI.	Podatek dochodowy	1 409	1 095	1 259	115,0%	89,4%
XXII.	Pozostałe obowiązkowe zmniejszenie zysku (zwiększ. straty)	-	-	-	-	-
XXIII.	Zysk(strata) netto z oper. kontynuowanych	3 947	3 468	3 579	103,2%	90,7%
XXIV.	Zysk(strata) netto z oper. niekontynuowanych	-	-	-	-	-
XXV.	ZYSK (STRATA) po opodatkowaniu NETTO	3 947	3 468	3 579	103,2%	90,7%

Założenia planu finansowego na rok 2019

Plan finansowy KDBS Banku na rok 2019 zakłada osiągnięcie następujących wielkości:

- suma bilansowa - 646,2 mln zł,
- zysk brutto - 4,9 mln zł,
- zysk netto - 3,6 mln zł,
- kredyty ogółem - 431,4 mln zł,
- w tym zagrożone - 18,2 mln zł,
- depozyty ogółem - 556,6 mln zł,
- fundusze własne - 58,9 mln zł.

Informacje o zaciągniętych przez KDBS kredytach, umowach pożyczek oraz gwarancjach w 2018 r.

Kredyty i pożyczki

Kujawsko-Dobrzyński Bank Spółdzielczy posiadał pożyczkę na warunkach zobowiązań podporządkowanych z Fundacji Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej - Counterpart Fund w wysokości 4 mln zł udzieloną od 31.03.2014 r. do 30.03.2021 r.

Gwarancje

W 2018 roku KDBS-Bank nie udzielał gwarancji innym bankom.

W 2018 roku KDBS-Bank nie otrzymał poręczeń i gwarancji od innych banków.
Bank nie poręczał weksli.

IX. INFORMACJE O POWIĄZANIACH ORGANIZACYJNYCH I KAPITAŁOWYCH Z INNYMI PODMIOTAMI.

1. Powiązania kapitałowe

Kujawsko-Dobrzyński Bank Spółdzielczy posiadał w 2018 roku:

- a) akcje, obligacje oraz bankowe papiery wartościowe następujących instytucji finansowych:
 - akcje SGB-Bank SA w Poznaniu o wartości bilansowej 4.161.900,00 zł,
 - akcje Banku Polskiej Spółdzielczości SA w kwocie 5.900,00 zł,
- b) udziały w następujących podmiotach:
 - SGB Leasing Sp. z o.o. w kwocie nominalnej 755.300,00 zł, nabyte za 2.736.742,32 zł,
 - Kujawskich Poręczeniach Kredytowych Sp. z o.o. o wartości 200.000,00 zł,
 - Concordia Polska TUW w kwocie 4.800 zł,
 - Spółdzielnia Mieszkaniowa Ursus we Włocławku w kwocie 2.060,00 zł,
 - Spółdzielnia Handlowo – Usługowa „Samopomoc Chłopska” Lubanie w kwocie 211,98 zł
 - Spółdzielczy System Ochrony SGB w kwocie 1.000,00 zł.

2. Powiązania organizacyjne

Kujawsko-Dobrzyński Bank Spółdzielczy funkcjonuje w ramach Spółdzielczej Grupy Bankowej. Bankiem zrzeszającym jest SGB-Bank S.A z siedzibą w Poznaniu.

Bank w oparciu o art. 22b ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (t.j. Dz. U. z 2014r. poz. 109 z późn. zm.) i na podstawie zawartej w dniu 23 listopada 2015 r. umowy jest członkiem Systemu Ochrony SGB, który ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa i stabilnych podstaw rozwoju Uczestników Systemu Ochrony, w szczególności poprzez:

- stworzenie bezpiecznej i stabilnej grupy bankowej,
- stworzenie skutecznych mechanizmów zapewnienia płynności i wypłacalności Uczestników Systemu Ochrony,
- wzajemną pomoc i współpracę oraz ochronę interesów ekonomicznych i prawnych Uczestników.

X. Podstawowe wskaźniki wg stanu na 31.12. 2018 ROKU

L.p.	Nazwa	Miara	2016	2017	2018
1	Współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych funduszami własnymi M3	wskaźnik	2,68	2,44	2,84
2	Współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi M4	wskaźnik	1,18	1,25	1,18
3	Wskaźnik płynności krótkoterminowej LCR	%	117,8	132,4	122,9
4	Wskaźnik płynności NSFR	%	232,4	123,9	134,5
5	ROA	%	0,6	0,7	0,6
6	ROE	%	6,5	7,9	7,3
7	C/I	%	76,4	68,92	74,76
8	Aktywa/liczba pracowników	mln zł	3,8	4,4	4,9
9	Wynik finansowy netto/liczba pracowników	tys. zł	21	30	28

10	Wskaźnik jakości kredytów zagrożonych do kredytów ogółem (od 2017 według wartości bilansowej brutto)	%	3,08	3,65	5,12
11	Wskaźnik jakości kredytów PO do kredytów ogółem (według wartości nominalnej)	%	0,6	1,2	3,8
12	Wskaźnik pokrycia rezerwami celowymi należności zagrożonych od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych (od 2017 według wartości bilansowej brutto)	%	32,3	60,7	38,9
13	Łączny współczynnik kapitałowy	%	14,48	13,55	15,25
14	Wskaźnik dźwigni finansowej	%	8,14	7,59	7,58

XI. INFORMACJE UJAWNIANE NA PODSTAWIE ART.111a USTAWY PRAWO BANKOWE

Na podstawie art. 111a ustawy Prawo Bankowe Bank w sprawozdaniu z działalności podaje:

- informacje o jego działalności, w podziale na poszczególne państwa członkowskie i państwa trzecie, w których posiada podmioty zależne, na zasadzie skonsolidowanej w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 48 rozporządzenia nr 575/2013 za dany rok obrotowy – *nie dotyczy*.
Bank działa jedynie na terenie Rzeczypospolitej Polskiej i nie posiada podmiotów zależnych.
- informacje o stopie zwrotu z aktywów obliczonej jako iloraz zysku netto i sumy bilansowej.
Wskaźnik zwrotu z aktywów na dzień 31.12.2018 r. wynosił 0,61%,
- informacje o zawarciu umowy, o której mowa w art. 141t ust. 1, stronach umowy, jej przedmiocie oraz kosztach, o ile działa w jednym z holdingów, o których mowa w art. 141f ust.1 – *nie dotyczy*.
Bank nie działa w holdingu i nie zawarł takiej umowy.

XII. ZAKOŃCZENIE

Rok sprawozdawczy zamknął się sumą bilansową w kwocie 634.723.083,26 zł oraz wynikiem finansowym brutto w wysokości 4.838.388,75 zł, a po uwzględnieniu podatku dochodowego od osób prawnych zyskiem netto w kwocie 3.579.328,75 zł.

Zgodnie z wymogami przepisów Ustawy o rachunkowości sprawozdanie finansowe za 2018 rok zostało poddane badaniu przez Związek Rewizyjny Banków Spółdzielczych w Poznaniu – firmę audytorską nr 1671 - który wyda stosowną o nim opinię.

Kujawsko-Dobrzyński Bank Spółdzielczy z siedzibą we Włocławku zamierza w dalszym ciągu podążać zgodnie z przyjętą w swojej strategii ścieżką systematycznego i zrównoważonego rozwoju.

PODPISY ZARZĄDU BANKU

1. Cezary Maciejewski	Prezes Zarządu
KDBS
2. Małgorzata Matejkowska	Wiceprezes
Zarządu KDBS
3. Mirosław Gniady	Wiceprezes
Zarządu KDBS
- Włocławek, dnia 27.03. 2019 r.

**KUJAWSKO-DOBRZYŃSKI
BANK SPÓŁDZIELCZY**
87-800 Włocławek, ul. Żabia 6
NIP 889-00-02-527
REGON 000493065
(pieczęć firmowa)

Raport: Weryfikacja podpisu

Podpis złożony w pliku "XML_Sprawozdanie.xml.XAdES" przez "Renata Skowrońska" w dniu 2019-03-29 14:10:44, certyfikatem kwalifikowanym o numerze seryjnym 199465709640069845522880638779246391638400912622 wydanym przez organizationIdentifier=VATPL-5260300517,CN=COPE SZAFIR - Kwalifikowany,O=Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.,C=PL, został poprawnie zweryfikowany na podstawie listy CRL o numerze seryjnym 3322 z dnia 2019-05-24T08:02:18Z.

Podpis złożony w pliku "XML_Sprawozdanie.xml.XAdES" przez "Małgorzata Matejkowska" w dniu 2019-03-29 14:14:16, certyfikatem kwalifikowanym o numerze seryjnym 594531429850069517205101676073194972704699185099 wydanym przez CN=COPE SZAFIR - Kwalifikowany,O=Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.,C=PL, został poprawnie zweryfikowany na podstawie listy CRL o numerze seryjnym 12485 z dnia 2019-05-24T02:17:55Z.

Podpis złożony w pliku "XML_Sprawozdanie.xml.XAdES" przez "Cezary Maciejewski" w dniu 2019-03-29 14:15:45, certyfikatem kwalifikowanym o numerze seryjnym 708444165368971252338731417535553087459812207877 wydanym przez CN=COPE SZAFIR - Kwalifikowany,O=Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.,C=PL, został poprawnie zweryfikowany na podstawie listy CRL o numerze seryjnym 12485 z dnia 2019-05-24T02:17:55Z.

Podpis złożony w pliku "XML_Sprawozdanie.xml.XAdES" przez "Mirosław Gniady" w dniu 2019-03-29 14:17:39, certyfikatem kwalifikowanym o numerze seryjnym 430145681678951518529344199695214854139289155043 wydanym przez CN=COPE SZAFIR - Kwalifikowany,O=Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.,C=PL, został poprawnie zweryfikowany na podstawie listy CRL o numerze seryjnym 12485 z dnia 2019-05-24T02:17:55Z.

